

Ozi, Ndu-ishi-ozì Jeru

¹ Eguru ònyà mu, bụ Tiyófilosu:

Ekwo, mu vuru ụzo deeru ngu bẹ mu deru iphemiphe, Jizọsu wataru ememe yẹle iphemiphe, ọ wataru ezizi e-shikpọọ lẹ mbụ; ² jasụ teke Chileke kubaru iya l'imigwe. Ọ byalẹpho ala l'imigwe; o shi l'ẹka Unme-dụ-Nsọ karu ndu ono, ọ họtaru g'ẹphe bụru ndu-ishi-ozì iya ono iphe, ẹphe e-me. ³ O jechaaru iphe-ẹhuka; bya anwuhu; nwuhuchaa teta dzuru ndzụ; bya anọo ụkporo abalị labọ; goshi pẹ onwiya lẹ ya dzụ ndzụ. O -goshichaa; o -goshibaa k'ọphu o doru pẹ ẹnya; ẹbe ọ dudu onye atụ ẹgo kẹ ?a maru ọ dzụ ndzụ eviya? Ẹphe gude ẹnya pẹ hụma iya. O pfuaru pẹ k'ẹka Chileke bụ eze.

⁴ O duru teke ẹphe l'iya nọkobe; ọ sụ pẹ: “Unu ta alufukwa lẹ Jierúsalem. Unu nọdukwa kwabẹru iphe ono, Nna sụru lẹ ya a-nụ ono, bụ iya bụ iphe-ọma-a, mu pfuhawaru unu-a. ⁵ Kele Jiọnu gude mini mee baputizimu; ọle a -nọephe ujiku olemole nta-a bẹ ee-gude Unme Chileke mee unu baputizimu.”

Jizọsu alapfu Chileke l'imigwe

⁶ Ọo ya bụ; ndu-ishi-ozì ono dzukọbeephe; ẹphe lẹ Jizọsu; ẹphe jia ya: “Nnajiuphu; ?o rwuwaru teke ị-nuphu ndu Ízurelu alị-eze pẹ azụ tọ?”

⁷ Jizọsu sụ pẹ: “Ọ tọ gbakwaru unu l'amaru mbochi, ọ bụ; ọzoo ẹgube teke ọ bụ, bụ teke Nna mu gudewaa ẹka iya tịa l'onwiya. ⁸ Ọle Unme-dụ-Nsọ a-bya unu l'ẹhu; l'o mee unu; unu eshihu ike; k'ọphu unu a-nọdu epfu iphe, unu hụmaru kẹ nkemu. Unu e-pfu iya lẹ Jierúsalem; mẹ alị Jiudiya; mẹkpoo alị Samériya

jasuwaruroya l'ekameka, no le mgboko mgburugburu.”
 9 O pfuchaepho nno; ephe nodu ele iya enya; Chileke wolia ya. Urwukpu woru iya domia.

10 Ephe nodu elekpokwapho enya l'akpaminigwe l'eka ono g'o mihuchaaru. Unwoke labo, yeru uwe ochaa bya bya apfu-kube phe; 11 su phe: “Unube unwoke ke Galili; ?bu gunu be meru iphe, o gude unu pfuru l'eka ono ele enya l'akpaminigwe? Jizosu ono, a nataru unu kuba l'imigwe ono bukwapho g'unu ele iya o bahu l'imigwe ono bu g'oo-gude bya ozo.”

Onye ee-gude dochia enya Jiudasu

12 Tobudu iya bu; ephe shi l'ubvu ono, eekuje Olivu ono lashia Jierusalemu. Ubvu ono kalibe-a ubvu manyiru me a -gbe le Jierusalemu. 13 Ephe rwuepho Jierusalemu; ephe bahu l'ulo eli. Ephe shi le k'ali bahu le k'eli, bu iya bu eka ephe nokpoo anono. Ndu ono be epha phe bu: Pyita waa Jionu waa Jiemusu waa Anduru waa Filipu waa Tomosu waa Batulomiyu waa Matiyu waa Jiemusu Alufiyosu waa Sayimonu, onye adzo g'ali ndu Jiu duru ndu Jiu wafua Jiudasu bu nwa Jiemusu. 14 Ephe l'unwanyi nokwapho l'eka ono; mekpoo Meri, bu iya bu ne Jizosu waa unwune Jizosu. G'ephe ha jeru atuko nodu l'eka lanu gude obu lanu epfu anu Chileke.

15 O rwua ujiku lanu; ephe rwua ukporo ishii dzukobe l'eka lanu. Noo ya; Pyita gbalihu l'echilabo unwunna ono su: 16 “Unwunna mu; iphe ono, e dehawaru l'ekwo-opfu Chileke ono, mefutaje nu ono vukotaakwaru, bu iya bu iphe ono, Unme-du-Nso shihawaa l'Onu Dévidi pfua ke Jiudasu ono, bu iya bu onye du ndu byaru egude Jizosu ono. 17 Jiudasu ono be e shi guru yeru anyi; o shi yiru l'eje ozi-a, anyi eje-a.”

¹⁸ O gude okpoga, a p̄furu iya l'ẹ̀jo-ìp̄he, o meru z̄ua alì; e mechaa ọ̄ daa s̄u-gbua onwiya; ẹ̀pho gbafuhu iya; ak̄urepho iya g'ọ̄ ha k̄posihu. ¹⁹ Ip̄he, b̄u ndu Jierúsalem̄u mgburugburu n̄uma ip̄he ono, meru n̄u ono. Ẹ̀p̄he woru alì ono kua Akeludama l'op̄fu ibe ph̄ẹ, b̄u iya b̄u “Alì mee.”

²⁰ K̄ẹ̀le e deru l̄ẹ Ẹ̀kwo-ebvu-ọ̄ma s̄u:

G'ẹ̀gbara fua l'ibe iya!

G'ọ̄ t̄ọ̄ d̄ukwa onye eb̄u

iya ebubu!*

Ọ̄zo b̄u:

“G'onye ọ̄zo n̄ochikwaa

ẹ̀nya iya l'ẹ̀je ozi,

o shi ẹ̀je!†”

²¹ “Ọ̄o ya b̄u g'a h̄ọta nwoke lan̄u l̄ẹ ndu-a, anyi l'ẹ̀p̄he shi teke Nnajiup̄hu ono, b̄u Jiz̄osu ẹ̀je ẹ̀jeje alwa alwalwa n̄oduta ono; ²² e -shi teke Jīonu eme baputizimu jas̄u teke ono a natar̄u anyi Jiz̄osu kuba l'imigwe. G'onye ono tsoru anyi l'ep̄fu l̄ẹ Jiz̄osu shiwaa l'ọ̄nwu teta n̄odu ndz̄u.”

²³ T̄ọ̄budu iya b̄u; ẹ̀p̄he bya ah̄ọta ụmadzu lab̄ọ; Jīōs̄efu onye eekuje Basabas̄u, ntushi-ẹ̀pha iya b̄u Jīos̄utosu; waa Matayas̄u. ²⁴ Ẹ̀p̄he bya ep̄furu n̄u Chileke s̄u: “Ḡube Nnajiup̄hu; ḡube onye maru obu onyemoneye; goshi onye ọ̄phu ì h̄ọtaru l'ime ụmadzu ẹ̀bo-a; ²⁵ g'ọ̄ n̄ochia ẹ̀nya Jiudas̄u b̄uru onye-ishi-ozì; meje ip̄he ono, ọ̄ har̄u lash̄ia ẹ̀ka gbaru iya n̄u ono.” ²⁶ Ẹ̀p̄he t̄uaru ph̄ẹ ido. Ọ̄ daaru Matayas̄u. E woru iya yek̄oberu ndu-ishi-ozì iri l̄ẹ nan̄u onoya.

2

Abyabya Unme-d̄u-Ns̄o

* ^{1:20} ^{1:20} Ḡunaa Ebv̄u 69:25. † ^{1:20} ^{1:20} Ḡunaa Ebv̄u 109:8.

¹ O be mbòku òbo-iphe, Pentikòsutu gèdegede; ephe tũko g'ephe ha dzukòbe l'eka lanu. ² G'e jia epfua; èphú shi l'imigwe phuru g'èphú oke phèphè bya ejièpho ọ̀lo ono, ephe nọ̀ ono ejiji. ³ Ephe hũma iphe, dũgbaa g'òku, enwu enwunwu g'ò jakashiru ajakashi kekashia onwiya bya anọ̀duchaa phè l'ishi l'èhu l'èhu. ⁴ Unme-dũ-Nsọ̀ jì phè èhu g'ephe ha; o woru phè olu-opfu ghaa. Ephe pfuahaa l'olu Unme-dũ-Nsọ̀.

⁵ Noo ya; ọ̀ dũru ndu Jiu, jiru Jierúsalemũ; ndu Jiu, atsũ Chileke ebvu, shigbaa l'alì mgboko mgburugburu. ⁶ O be teke ephe nũmaru ọ̀zu ono; a dũ igwerigwe gbakodzua. Ọ̀ kpọ̀o onyemonye opfu; keke onyenọ̀nu nũmaru g'eepfu opfu-alì iya. ⁷ Ọ̀ dũ phè biribiri; tẽme o jikwa phè phọ̀ ẹnya. Ephe jìahaa nwibe phè ajì sũ: “Ndu-a, epfu opfu-a ?ephe ta abũna-a ndu Gálili? ⁸ ? Denukwanu g'o gude anyi nọ̀du anũgbaa opfu-alì anyi l'èhu l'èhu? ⁹ Mbũ opfu anyìbe ndu Patiya mẹ̀ ndu Midiya mẹ̀ ndu Elamu mẹ̀ ndu shi Mesopotémiya mẹ̀ ndu shi Jiudiya mẹ̀ ndu shi Kapadosiya mẹ̀ ndu shi Pọ̀ntosu mẹ̀ ndu shi Eshiya ¹⁰ mẹ̀kpoo anyìbe ndu shi Firijiya waa Pamfiliya anyìbe ndu shigbakpọ̀o Ijiputu mẹ̀ ndu shi Sayirini l'alì Libiya tẽme yekpọ̀oru ndu byaru abyabya, shi lẹ̀ Romu ¹¹ mẹ̀ ndu Jiu mẹ̀ ndu anwu ẹ̀ka ndu Jiu; ndu Kiritu mẹ̀ ndu Arabu anyi tũkoru anũgbaa ẹ̀ka ephe gude opfu-alì anyi epfu k'eze iphe, Chileke emegbaa.” ¹² Ọ̀ dũ phè biribiri; tẽme ọ̀ tũfu phè èhu. Ephe nọ̀du ajigbaa nwibe phè sũ: “?Bũ gũnu bẹ̀ iphe ọ̀wa-a bukpọ̀o?”

¹³ Ọ̀ dũru ndu gude mgbọ̀nu sũ l'ọ̀o mẹ̀e l'atsũ phè.

Pyìta asa opfu

¹⁴ Ọ̀o ya bũ; Pyìta gbalihu yẹ̀e ndu-ishi-ozì iri lẹ̀ nanu ọ̀phuu bya apfũru. Pyìta bya awata iya arara sũ: “Mu sũ-a; unubẹ̀ ndu Jiudiya waa ndu bukpọ̀o lẹ̀ Jierúsalemũ

mgburugburu; unu gebekwa-o! Unu ngabẹ nchị l'iphe, mu abya epfufu-a! ¹⁵ Ndu-a ta angụkwaru mēe, bụ iya bụ iphe, unu ari. ?Tọbudu ẹnyanwu agbakota nta? ¹⁶ Iphe Ọwa-a bụchikwa iphe ono, o pfuru; mbụ Jiowelu onye mpfuchiru Chileke teke k'ichee ono sụ:

¹⁷ “Ọwaa bụ iphe, Chileke epfu!
L'ikpazụ bẹ mu a-wụ nemadzụ
mgburugburu Unme
mu.

Ọo ya bụ; ụnwu unu
unwoke mē ụnwanyi
epfuchiaharu mu.

Tēme ụnwokorobya unu
aphua ọphulenyā.

Ndu bụ ọgerenya unu a-rwọ
nrwọ.

¹⁸ Ee! Teke ono bẹ mu
a-wuchaa Unme mu
ono wua l'unwoke
mē ụnwanyi, ejeru mu ozi.

Ephebedua epfuchiahakwaru
mu phọ.

¹⁹ Mu e-me iphe-ọhumalenya
l'akpaminigwe
bya emee iphe, jiru ẹnya
lẹ mgboko.

Aa-huma mee waa ọku
yẹle ọkpu tụtutuutuu
enwuru-ọku.

²⁰ Ẹnyanwu a-gbahụ tsụkiribaa.
Ọnwa ekeahaa meemee
tēme l'o rwua mbọku
Nnajiuphu a-bya,
bụ iya bụ eze mbọku ono,

a-dù akpabiri ono.

²¹ Iphe, bukpoò onye rakuru
Nnajiuphu teke ono bẹ
ọo-dzọta.*

²² “Sù-a; unwoke Ízurelu; ọ kwa Jizọsu kẹ Nazaretu
ono bẹ bú nwoke ono, Chileke shi l'iphe-ọhumalenya
yẹle iphe, jiru ẹnya, dughbaa biribiri, o gude iya meshia
l'echilabọ unu; mee g'o doo unu ẹnya l'ọo yẹbe Chileke
ziru iya. Iphemiphe ono bẹ unu makọtaru ree l'onwunu.

²³ Ọle a kpuru iya nù unu; unu shi l'ẹka ndu ta amadu
ekemu kpọpyabe iya l'oswebe woru iya pfu-gbua. Iphe
ono buru iphe, Chileke mahawaru bya achihawaa ya
l'idzù dobe. ²⁴ Ọle Chileke tofuwaru iya l'ẹgbu, ọnwu shi
kee ya bya emee o shi l'ọnwu teta dzuru ndzù; kẹle ọnwu
ta adudu ike gudeshia ya. ²⁵ Lẹ Dévidi pfukwaru kẹ Jizọsu
sù:

“Mu ahumaje Nnajiuphu
tekenteke.
Tekenteke bẹ ọ nọ mu
l'ẹkutara g'ọ tọ dù iphe,
e-me mu nù.

²⁶ Noo g'o gude obu nọdu atso
mu uto.

Ehu-uto iya mee mu nọdu agu
ebvu; ete ẹswa.

Mu maru lẹ mu
-nwuhuchakpoo bẹ
ii-dobe mu-a ndzù ọzo.

²⁷ Noo kẹle i tị hadu mu
l'alị-maa.

I tị hadu onye nkengu,
i yeru obu g'o rehu

* 2:21 2:21 Gụnaa Jiow 2:28-32.

erehu.

²⁸ I goshiwaru mu ụzo ndzụ.

li-me g'ẹhu tsọo mu ụtso kẹle

mu ẹ ngu bu.†

²⁹ “Sụ-a; ụnwunna mu; mu a-tọgboru kẹ nna anyi oche, bụ Dévidi ẹba. Ọ tọ bụdua l'ọ nwụhuru anwụhu; e likwaru iya phọ elili; tẹme ilu iya dukwa-a byasụ ntanu-a. ³⁰ Obenu l'o shi bụru onye mpfuchiru Chileke. Ọ maru ẹ Chileke kweru iya ukwe bya eriru angu ye iya ẹ ya e-shi l'awa iya họta onye a-nọchi okwa eze iya. ³¹ Ọ hụmaru iphe, Chileke e-mechaa mee. O pfua ẹ Kéreshi e-shi l'ọnwu teta dzuru ndzụ, bụ iya bụ teke ono, ọ sụru: “Ọ tọ haduru iya l'alị-maa.

Tẹme ẹbe anụ-ẹhu iya

erehuduru erehu.”

³² Chileke mewaru Jizọsu ono o shi l'ọnwu teta dzuru ndzụ, bụ iya bụ ọwa-a, anyi tukuru gude ẹnya anyi hụma-a. ³³ Ọo ya bụ ẹ Chileke woliru iya eli woru dobe l'ẹkutara iya. Ọ nataakwaru Unme-dụ-Nsọ l'ẹka Nna, bụ iphe-ọma, Chileke kweru ukwe iya. Iphe-a, unu hụmaru-a waa iphe-a, unu anụ-a bukwa iphe-ọma ono, bụ iya bụ Unme-dụ-Nsọ ono, ọ wuru anyi ono. ³⁴ L'ọ tọ bukwa Dévidi bẹ laru l'imigwe l'onwiya; kẹle yẹbedua l'onwiya sụkwaru:

“Chipfu sụru Nnajiuphu mu:

Nọdu mu l'ẹkutara;

³⁵ jasụ teke mu e-me ndu

ohogu ngu g'ẹphe bụru

iphe, ịi-zọpyabe l'okpa.‡”

† 2:28 2:28 Gụnaa Ebvụ 16:8-11.

‡ 2:35 2:35 Gụnaa Ebvụ

110:1.

³⁶ “Ọo ya bụ; g'o doo Ízurelu mgburugburu ẹnya ren-gurengu lẹ Chileke mewaru Jizọsu ono, unu kpọpyaberu l'oswebe ono g'Ọ bụru Nnajiuphu bụru Kéreshi Ọbu.”

³⁷ Noo ya; ẹphe nụmae ya phọ; meji tsukahụ phẹ. Ẹphe sụ Pyíta waa ndu-ishi-ozì ndu ọphuu: “Ụnwunna anyi; ?bụ gụnu bẹ anyi e-me?”

³⁸ Pyíta sụ phẹ: “G'izimanụ iphe-ẹji unu lwa unu azụ; g'unu lwapfuta Chileke; g'e gude ẹpha Jizọsu, bụ Kéreshi mee unu baputizimu g'unu hakọta l'ẹhu l'ẹhu gẹ Chileke aguaru unu nvụ l'iphe-ẹji unu; unu a-nata iphe-oma ono, bụ iya bụ Unme-dụ-Nsọ. ³⁹ L'iphe ono bẹ Chileke kwekwaru ukwe lẹ ya e-meru unu; meeru iya ụnwu unu; meeru iya iphe, bụkpoo ndu nọkwadu ẹnya mẹ iphe, bụkpoo onye Nnajiuphu, bụ Chileke anyi e-ku.”

⁴⁰ Pyíta pfuchaa nno bya epfukwaaphọ igwerigwe opfu ọzo pfushia ya ike bya anmaaru phẹ ọkwa sụ: “Ọphu g'unu dzọo onwunu l'ogbo-a, a-la l'iswi-a.” ⁴¹ Ọo ya bụ; a dụ igwerigwe nata ozì iya; e mee phẹ baputizimu. Mbọku ono; iphe, rwuru ụnu nemadzụ mgbo ẹsaa l'ụmadzu ụkporo iri bya ayịru lẹ ndu kwetawaru nụ.

Umere ndu chiọchi mbụ

⁴² Iphe, ẹphe yeerupho ẹhu ememe bụru anọdu abyajẹkpoephe anụma iphe, ndu-ishi-ozì ono ezi phẹ bya atụkoje nọkobe g'unwune; atụ mgbabẹ l'eri Nri Nnajiuphu waa l'epfu anụ Chileke.

⁴³ Iphe, bụkpoo onyemonye tsụahaa ebvu. Ndu-ishi-ozì ono nọdu emeshi igwerigwe iphe-ọhumalenya mẹ iphe, jiru ẹnya, dughbaa biribiri. ⁴⁴ Iphe, bụkpoo ndu kwetarụ kẹ Jizọsu g'ẹphe ha tuko iphemiphe, ẹphe nweru tya mgbabẹ. ⁴⁵ Ẹphe reshikọta ẹku phẹ waa iphemiphe, ẹphe nweru enweru. Ẹphe woru iya keeru onyemonye gẹ mkpa harụ onye. ⁴⁶ Mbọku-mbọku; ẹphe

atũko tũgba nanũ je anũdu l'eze-ũlo Chileke. Ɛphe nũdu atũgbaje eri Nri Nnajiũphu l'unũphu l'unũphu phe; tẽme ẽphe nũdu egudeje ẽhu-ũtso waa obu ìphóró eri iphe, bũkpoo iphe, ẽphe eri eriri. ⁴⁷ Ɛphe nũdu ekelejekpẽepho Chileke. Ɛphe bũru ndu dũ ndiphe mgburugburu l'obu. Nnajiũphu nũdu eyekwaru phe ndu ọ dzọtaru k'òphúú mbọku-mbọku.

3

Emeta onye ẹniyeni

¹ O be ujiku lanũ; Pyĩta yẽe Jiũnu nũdu eje l'eze-ũlo Chileke l'òkuloku ẽto k'eswe teke eepfufe anũ Chileke. ² Ọ dũru nwoke, shi l'ẽpho bũru ẹniyeni, a pa je edobe l'ũnu-abata ọphu eekuje “Ọnu-abata-ama-mma.” Nwoke ono bẽ aapatajẽ mbọku-mbọku bya edobe l'oguzo ono g'ọ rwoje ndu abahũ l'eze-ũlo Chileke ono arwọ. ³ Ọ hũmaepho Pyĩta yẽe Jiũnu ẹka ẽphe abata l'ime eze-ũlo ono; ọ rwọhakwa phe phọ iphe. ⁴ Ɛphe tabẹ iya ẹnya. A nọnyaa; Pyĩta sũ iya: “Lee anyi ẹnya!” ⁵ O leahaa phe ẹnya dobesũkwanu l'ọ dũru iphe, ẽphe abya iya anũnu. ⁶ Pyĩta sũ: “Mu te enwekwa mkpọla-ododo ọzoo mkpọla-ọchaa; ọle ọphu mu nweru bẽ mu a-nũ ngu. L'ẽpha Jizọsu Kéreshi, onye Nazaretu; gbalihu jeahaa ije!” ⁷ Ọ lọta nwoke ono l'ẹkutara lọ-lia ya eli. G'e jia epfua ọkpa iya labọ waa nkwo ọkpa iya tetachaa ya. ⁸ Ọ pfulihu pfũru apfũru jeahaa ije. O tso ru phe bahũ l'eze-ũlo Chileke. Ọ nũdu apfuphe ete ẹswa ejephe etu Chileke ẽpha. ⁹ O be teke onyemonye hũmaru g'o jephe etu Chileke ẽpha; ¹⁰ ẽphe hũbechaa ya ama l'ọo onye-a, shi nũdu “lẹ Ọnu-abata-ama-mma” eze-ũlo Chileke arwọ arwọ-a. Ọ dũ phe biribiri tẽme ọ tũfukwa phe phọ ẽhu; mbũ iphe ono, e meru iya ono.

Pyìta asa opfu l'eze-ùlo Chileke

¹¹ O be gẹ ndiphe hùmaru g'Ọogba etso Pyìta yẹe JiỌnu l'ẹkameka; ẹphe gbaa mkpu bya anọdu ele iya l'Ọnu-ùlo ọp̄hu eekuje “Ọnuzo Sólomọnu.” Ọ d̄u phẹ ọkpobe biribiri. ¹² Pyìta hùmaep̄ho ndu ono ọ s̄u: “Unubẹ ndu Ízurẹlu; ?b̄u ḡunu meru g'o gude iphe-a d̄u unu biribiri? ?B̄u ḡunu meru g'o gude unu nọdu ele anyi g'Ọ b̄u ike anyi bẹ anyi gude mee nwoke-a o jeahaa ije-a; ọzoo l'Ọo kẹ g'anyi b̄u-be ndu akwabẹ Chileke ùbv̄ù? ¹³ Ọ kwa Chileke kẹ nna anyi oche phẹ; mb̄u Chileke ono, b̄u Chileke kẹ Ébirihamu; bya ab̄uru Chileke kẹ Áyizaku; b̄uru Chileke kẹ Jiékọpu ono; ọ kwa iya bẹ gudewaa iphe-a, meru n̄u-a goshi ọdu-biribiri kẹ Nwa iya, b̄u Jizọsu; mb̄u onye ono, unu kp̄uru n̄u ndu Romu bya ajikakwa iya phọ l'ip̄hu Payìleti ono. Payìleti ono-a gudehawaa ọkpoma iya s̄u lẹ ya a-ha iya kẹ mman̄u. ¹⁴ Unu j̄ika onye ono, d̄u iche; tẹme ọ b̄uru onye p̄f̄uberekoto; bya ab̄u-chiaru onye gburu ọchi bẹ unu s̄uru g'a haar̄u unu kẹ mman̄u. ¹⁵ Unu shi nno gbua onye gude ndz̄u. Obenu lẹ Chileke meru g'o shi l'Ọnwu teta dz̄uru ndz̄u ọzo, b̄u iya b̄u ọkpobe-opfu-a, anyi agba ekebe iya-a. ¹⁶ Nwoke-a, unu hùmaru-a tẹme ọ b̄uru onye unu maru-a bukwa ike kẹ Jizọsu ono bẹ meru iya o wekọrohu; kẹle anyi kweru l'ike d̄u l'ẹpha iya. Mb̄u; ọ kwa ekweta kẹ Jizọsu bẹ meru nwoke-a, p̄f̄uru l'ip̄hu unu g'unu ha-a o wekọrohu.

¹⁷ “S̄u-a; ụnwunna mu; mu maru-a l'unu lẹ ndu-ishi unu meru Jizọsu ẹgube ono; kẹle unu ta amad̄u. ¹⁸ Chileke shi l'ẹka ono mee iphe, o pfuru l'Ọnu ndu mpfuchiru iya g'ẹp̄he ha teke ndiche s̄u lẹ Kéreshi ọbu e-je iphe-ẹhuka. ¹⁹ Ọo ya b̄u g'iziman̄u lwa unu az̄u. Unu lwaphuta az̄u lwapfuta Chileke g'o hufu iphe-ẹji unu. ²⁰ G'ẹhu-guu eshikwaphọ l'ẹka Nnaj̄up̄hu byaru unu. Ēhu-guu ono a-bya mẹ o -ziẹpho Onye-Ndzọta ono, ọ

hõtahawaru unu ono, bu iya bu Jizõsu. ²¹ Jizõsu ono a-nõdu l'imigwe jasõ teke Chileke e-mephu iphemiphe azõ g'õ buru k'õphúú, bu iphemiphe ono, Chileke shi l'õnu ndu mpfuchiru iya pfiaru anyi teke ndiche ono. ²² Mõsisu pfukpõkwaaru sũa: 'Nnajiuphu, bu Chileke be e-zi onye mpfuchiru iya g'o ziru yebedua. Onye ono a-buru nwanna unu gẽdegede. Unu a-nũmaje iphemiphe, o pfuru; mee ya ememe.' ²³ Onye ata angabẽduru onye mpfuchiru Chileke ono nchi be aa-hõfu l'echilabõ ndibe Chileke mee g'õ laa l'iswi. ²⁴ Iphe, bu ndu mpfuchiru Chileke g'ẽphe ha; e -shikpõõ le Sãmẽlu je akpaa le ndu õphu etso iya nũ; g'ẽphe ha be tũkoru pfukõta opfu iphe-a, eme nta-a. ²⁵ Iphe ono, Chileke shi l'õnu ndu mpfuchiru iya sũ l'oo-me ono be bu unu be o pfudoru iya; kele õõ unu bu unwu ndiche, Chileke kweru ukwe-iphete teke õ sũru Ébirihamu: 'Õõ awa ngu be ya e-shi gõõru mgboko mgburugburu õnu-õma'. ²⁶ Chileke yeru onye ejeru iya ozi, bu Jizõsu sũ g'o vuru uto byapfuta unu g'õ gõõru unu õnu-õma, bu iya bu g'o mee unu l'ẽhu l'ẽhu g'unu ghaaru ejo-iphete ono, unu eme ono azõ.”

4

Pyita asa opfu l'iphu
ndu-ishi ndu Jiu

¹ Epehe kpukwaduru-a opfu, epehe epfuru ndu ono l'õnu; ndu-ishi uke Chileke waa ndu Sadusii waa onye-ishi õgbogu eze-ulo Chileke wu-pfuta phe. ² Ehu nõdu egu phe egu; kele umadzu ebo ono ezi iphe bya arakwa iya phõ arara l'eshinu Jizõsu tetaru dzuru ndzu be ee-mechaa shi l'õnwu teta dzuru ndzu. ³ Epehe kputa phe je atuchia kele nchi jihuwaru. Epehe nõõ jasõ le nchitabõhu iya. ⁴ Olee igwerigwe ndu nũmaru ozi, Pyita phe ziru woru onwophe ye Jizõsu l'eka. Ndu õphu bu

unwoke rwua iphe, du g'unu nemadzu mgbo iri l'ebo l'umadzu ukporo iri.

⁵ O be le nchitabohu iya ono; ndu-ishi ndu Jiu waa ndu bu ogerenya phe waa ndu ezije ekemu bya edzukobe le Jierusalemu. ⁶ Noo ya; Anasu, bu onye-ishi ndu-ishi uke Chileke nokwapho l'eka ono waa Kayafasu mekpoo Jionu waa Alezuganda; mewaro iphe, bukpoo ndu shigbaa l'eri ndu-ishi uke Chileke nokotakpoepho l'eka ono. ⁷ Ephe bya eworu ndu-ishi-ozu ono bya edobe l'echi bya ajiahaa phe ike onye ephe gude eme iphemiphe onoya; ozo onye ziru phe iya nu.

⁸ Unme Chileke ji Pyita ehu; o pfuaaha su phe: “Unube ndu-ishi me ndu bu ogerenya Izurelu. ⁹ O doru anyi enya l'iphe, unu ekpe anyi ikpe iya ntanu-a bu k'iphe, du ree, e meru onye no le mkpa, bu iya bu g'e gude mee nwoke-a g'o wekoro-hu-a. ¹⁰ Ole o o g'unube ndu no l'eka-a; me iphe, bu ndu Izurelu mgburugburu makwaru l'o bu ike k'epha Jizosu Kereshi onye Nazaretu ono; be nwoke-a gude wekoro-hu pfuru l'iphu unu-a. Mbụ Jizosu ono, unu kpopyaberu l'oswebe l'onwunu; obenu le Chileke mechakwanaaru bya emee ya o shi l'onwu teta dzuru ndu ozo ono. ¹¹ Oo Jizosu ono be e deru nkiya l'ekwoopfu Chileke su:

“Owaa bu mkpuma,
unube ndu akpu ulo
jikaru, mechaaru bya
aburu mkpuma,
gude ulo.*”

¹² O to dudu onye ozo, adu ike adzota anyi gbahaa Jizosu Kereshi kpoloko. Ebe o dukwa epa onye ozo le mgboko-a mgburugburu, Chileke meru g'a maru; mbu

* 4:11 4:11 Guna Ebu 118:22.

ẹpha, a-du ike dzo nemadzu gbahaa ke Jizosu ono nwekiya.

¹³ Ẹphe numachaa ge Pyita yee Jionu asa kpaa kpaa; l'eka ẹphe bu nemadzu mmanu, abudu l'ẹphe nwuru ekwo; o ji phe enya. Enya gbarwua phe le Pyita phe bu ndu ẹphe le Jizosu shi aswije. ¹⁴ Ophu ẹphe enweedu onu opfu ge nwoke obu, e meru o wekorohe obu pfukwarupho l'eka ono-a. ¹⁵ Ẹphe su Pyita phe g'ẹphe tugbua lufu l'ulo-ikpe ono g'ẹphe chia idzu. ¹⁶ Ẹphe su: “?Bukpoo gunu be anyi e-me ndu-a? Iphe, bu Jierusalemu mgburugburu madzuwaru nta-a l'oo phe be Chileke shi l'eka mee ge nwoke-a wekorohe. Ono be a ta atuduru ego. ¹⁷ Iphe, anyi e-me g'e te epfukashihe iya l'ali Jiu bukwa g'anyi yeshiaru phe ebvu ike g'ẹphe te epfuehe ke nwoke ono ozo.” ¹⁸ Ẹphe kua Pyita phe bya atuaru phe ekemu su g'ẹphe te ephotabaekwa ẹpha Jizosu; ophu ẹphe egudebaekwa ẹpha iya zia iphe l'edzudzu-oha ozobaa.

¹⁹ Pyita yee Jionu bya eyeeru phe onu su: “Unu ghanaa ya hata. ?Bu ole ka ree l'iphu Chileke? ?Bu g'anyi nujeru Chileke opfu too g'anyi nujeru unu opfu? ²⁰ Kele anyi ta ayikwa haa epfu iphe, anyi humaru bya anumakwapho le nchi anyi.” ²¹ Ẹphe bya anmashibaaru phe onwu ike bya ahaa phe; ẹphe lashia. Ebe o dudu iphe, ẹphe maru, ẹphe a-gbabe okpa nua phe aphu; kele ndiphe ekele Chileke ekele k'iphe, meru nu; ²² opfu le nwoke ono, e meru o wekorohe l'uzo, du biribiri ono noghataawaru ukporo apha labo.

*Ndu ke Chileke epfu anu Chileke
g'o mee g'ike du phe*

²³ A haaepho Pyita phe; ẹphe tugbua jepfu ndu ẹphe l'ẹphe aswije je akokotaru phe iphemiphe ono, ndu-ishi

uke Chileke waa ndu bu ọgerenya ono pfuru ono. ²⁴ Ẹphe nūmachae ya phọ; ẹphe gude obu lanu kwata epfu anu Chileke su: “Nnajiuphu, bu iya bu Chileke, doberu igwe dobe ali dobe eze mini dobe iphe, bu l'ime iya. ²⁵ Gube onye gude ike Unme-du-Nso mee onye-iche anyi, bu Dévidi; onye shi ejeru ngu ozi; o dee su:

“?Bu gunu kparu iphe,
 ohamoha gude
 ehu-eghu aba
 hanyihanyi?

?O nwuru inwagha be ndiphe
 achi ẹjo idzu ke
 mmanu?

²⁶ Ndu eze ndiphe ndu
 akwakobe k'ogu.

Ndu-ishi dzukobe g'ephe tsoo
 Nnajiuphu ọgu;
 mbu g'ephe tsoo Kéreshi
 ogu.†

²⁷ O bu okpobe-opfu l'ephe dzukoru le Jierúsalemu l'eka-a; mbu Herodu me Panchiosu Payileti; me ndu ohozo me ndu Izurelu; g'ephe tsoo okpobe Nwa ngu, bu Jizosu, i hotaru ọgu. ²⁸ Obenu l'iphe ono tukoru buru g'ephe mee iphe, i chihawaru l'idzu l'o noo g'ee-me iya. ²⁹ Nta-a Nnajiuphu; lenaa egube onwu, ephe anmashiru anyi. Oo ya bu; yenu anyibe ndu ejeru ngu ozi ike l'ehu; g'anyi ta atsujeshi ebvu ililekpoo k'epfu opfu ngu ono. ³⁰ Yetanu eka mee ge ndu iphe eme wekoro; teme g'anyi gude epha Jizosu, bu Nwa ngu, du nso ono meshia iphe-ohumalenya ozo, dugbaa biribiri.”

† 4:26 4:26 Guna Ebv 2:1,2.

³¹ Èp̄he pfuchaaru n̄ Chileke; ẹka ono, ẹp̄he n̄ ono nmak̄ota jiiijiii. Unme Chileke bya eji ph̄ ẹhu; ẹp̄he kwata ziahaa ozi-oma Chileke; ọphu nd̄z̄u aḡuedu ph̄.

Agbar̄u mgba l'ip̄he;
k̄ ̄ndu k̄ Chileke

³² T̄obudu iya b̄; ndu kweru l'Ọo Jiz̄osu b̄ Nnajiup̄hu ph̄ g'ẹp̄he ha t̄uko t̄ugba b̄uru nan̄. Obu ph̄ b̄uru nan̄. Ọphu ọ d̄udu onye ọphu as̄jekwadu l'ip̄he, o nweru b̄ k'ẹka iya. Èp̄he t̄uko ip̄hemip̄he t̄ugbabe gbar̄u mgba. ³³ Ndu-ishi-ozì n̄du asa iya l'edzudzu-ọha g'o doo ẹnya; l̄ Nnajiup̄hu, b̄ Jiz̄osu shiwaa l'Ọnwu teta dz̄uru nd̄z̄u. Chileke kwatak̄p̄o emeru ph̄ eze-ip̄he-oma, par̄ ẹka g'ẹp̄he ha. ³⁴ Ip̄he, b̄kp̄oo g'ẹp̄he ha h̄uma-dzuru ip̄he, mkpa iya d̄uru ph̄. Ndu nweru al̄; ọzoo ọlo reshia ya ³⁵ ch̄itaru ndu-ishi-ozì okpoga iya. A n̄du ekejeru onyemonye okpoga ọbu ḡ mkpa onye ha.

³⁶ Noo g'Ọ nw̄uru meru ip̄he, Jiós̄efu mekwar̄up̄ho nkiya nno. Jiós̄efu ono b̄ onye Lívayi; onye a nw̄uru l̄ Sayipur̄osu, ndu-ishi-ozì ḡuru Banabas̄u, b̄ iya b̄ “onye an̄je onye ọzo ọkp̄u-ikike.” ³⁷ Ȳẹbedua woru al̄, o nweru ree bya ach̄iru okpoga iya n̄kota ndu-ishi-ozì.

5

Ananayasu ȳele Safayira

¹ Noo ya; nwoke lan̄, eekuje Ananayasu ȳe nyee ya, b̄ Safayira bya erekwaaph̄ al̄ ph̄. ² Ananayasu haphodo aswa al̄ ono dobe; nyee ya makwarup̄ho. Ọ bya ewotaru ndu-ishi-ozì up̄hodu iya. ³ Noo ya; Pȳita s̄u iya: “Ananayasu! ?B̄ ḡnu meru g'o gude i kwe ḡ Nsetanu bata ngu l'obu bya emee ngu g'ì gbaar̄u Unmed̄u-Ns̄o ẹregede; mb̄u g'i kweta haphodo okpoga, i retaru l'al̄ ngu? ⁴ Teke ono, i ti shidu ree al̄ ono; ?t̄o b̄udu

nkengu? Teme i rechaa ya erere; ?to budu ngu be okpoga iya du l'eka; o buru ngu maru iphe, du ngu ree, i gege gude iya mee? ?Bu gunu meru g'o gude i kwe g'egube iphe ono bata ngu l'obu? O to bukwa nemadzu be i gbaru eregede obu; o kwa Chileke!"⁵ Anuma, Ananayasu anuma iya; o daa gbaragadaga nwuhu. Ndu ruwata ndu numaru iya nu.⁶ Unwokorobya wulihu bya akwaa ya akwa pata je elia.

⁷ A nopho iphe, ha g'awa eto nyee ya bata; ophu o madu iphe, meru nu.⁸ Pyita su iya: "?Buwaa iphe, gu le ji ngu retaru l'ali unu-a baa?"

O su iya: "Ee; l'o buakwaa ya bu ono."

⁹ Pyita su iya: "?Bu gunu meru g'o gude gu le ji ngu chia idzu g'unu hua Unme Chileke ama? Lekwa ndu jeru eli ji ngu alwapho. Oo phe a-pafufukwa ngu pho."

¹⁰ Epfufu, oofu iya; o daa gworogodogo le mgboru okpa Pyita l'eka ono nwuhu. Unwokorobya ono batashia o nwuhuwaa; ephe pata iya je elikube ji iya.¹¹ Ndu Chiochi mgburugburu waa ndu ozo, bu ndu numaru iphe ono wata anma pyaapyaapya.

Ndu-ishi-ozì kabaa emeshi iphe-ohumalenya

¹² Ndu-ishi-ozì meshiaru ndiphe igwerigwe iphe-ohumalenya, dugbaa biribiri l'echilabo phe l'eka ono. Ndu kweru ke Nnajiuphu g'ephe ha tugba nanu ejeje anokobe l'eka lanu le Onu-uzo Solomonu; l'ime eze-ulo Chileke.¹³ Ophu o dudu ndu ophu ayidu l'ogbo ono jeru atu ama k'etsoru phe; egudekpokwaaro l'ephe bu ndu duru ndiphe le nso.¹⁴ Ikpoto nemadzu byaelaa bya ekweta ke Nnajiuphu; unwanyi me unwoke.¹⁵ Ephe gude k'iphe ono, ndu-ishi-ozì eme ono pashia ndu iphe, eme je edobe l'aguga gbororo; je enyebegbaa phe l'iphe, aaze aze me l'utute; g'oo-buru Pyita -ghatashia l'o mee phe

èphè ewekòrohu; mbù o -denyiduru phè èka; onyonyo iya ahakpòoru phè nù rwua l'èhu. ¹⁶ Ikpoto nemadzù, shi lè mkpùkpu lè mkpùkpu, nò-kubegbaa Jierúsalemù ntse gbakodzua patagbaaru phè ndibe phè, iphe eme waa ndu òbvù eme. E mee phè èphè wekòrohuchaa.

Aakpa ndu-ishi-ozì èhu òzokwa

¹⁷ Onye-ishi ndu-ishi uke Chileke waa ndu etsoje iya nù, bù iya bù ndu gba l'ògbo ndu Sadusii tangìrihu; jiaharu phè ìji-ènya. ¹⁸ Èphè tütachaa ndu-ishi-ozì onò je achìru ye l'ùlo-mkpòro, òha nwe. ¹⁹ O be l'ènyashi; ojozi-imigwe shi l'èka Nnajiuphu bya agùhashia ùzo ùlo mkpòro onò bata je edufuta ndu-ishi-ozì onò bya asù phè: ²⁰ “Unu je apfuru l'ime eze-ùlo Chileke kòkotaru ndiphe akò ndzù, shi l'èka Kéreshi.” ²¹ Ndu-ishi-ozì onò kwe iya hm. O be l'ùtsu; èphè je anòdu l'eze-ùlo Chileke wata ezi iphe.

Noo ya; onye-ishi ndu-ishi uke Chileke waa ndu yè l'ìya gba l'ògbo bya ekukòo ndu ògbo-ikpe onò g'èphè ha; mbù iphe, bù ndu-ishi Ízurèlu; g'èphè nòkobe chĩa òkpobe idzu. Èphè zia g'e je atufuta ndu-ishi-ozì l'ùlo mkpòro kpùta byapfuta phè. ²² Ndu e ziru jeshia; òphu èphè ahùmaeduru phè l'ùlo mkpòro. Èphè lwaphuta azù byapfuta ndu-ikpe onò bya asù phè: ²³ Anyi jeshikwaaru; a tuchia ùlo mkpòro atuchi; gùya ya kpùkpurukpu. Ndu nche nòdugbakwaa nche l'ònu-ùlo mkpòro onò. Anyi tùhaa ùzo; òphu ò dùedu onye anyi hùmaru l'ime iya. ²⁴ Onye-ishi ògbogu eze-ùlo Chileke waa ndu-ishi uke Chileke nùma iphe onò; ò tùfu phè èhu; èphè rìahaa iphe, l'e-me nù. ²⁵ Nwoke lanù gbabata bya asù: “?Unu maru-a l'unwoke-a, unu tùru mkpòro-a bè pfùakwaru l'ime eze-ùlo Chileke ezi ndu nò l'èka onò iphe.” ²⁶ Onye-ishi ndu ògbogu onò lùfu chĩa ndu ògbogu je akpùta ndu-ishi-ozì onò kpù-phuta azù. Òphu èphè egudedu

òkpèhu kpùta phẹ; kẹle ẹphẹ atsu ebvu a -nonyaa ndiphe gude mkpuma tugbua phẹ.

²⁷ Ẹphẹ kpùta ndu-ishi-ozì onò bya edobe l'iphu ndzukò ọgbo-ikpe phẹ. Onye-ishi ndu-ishi uke Chileke jìahaa phẹ aji sù: ²⁸ “?Anyi ta anmanarù-a unu ọkwa sù g'unu te egudehẹ ẹpha nwoke onò ezi iphe? Unu gude iphe onò, unu ezi onò zigbabẹ Jierúsalemù. Iphe, unu emekpọepho bụ g'unu tukobe anyi ọchi nwoke onò l'ishi.”

²⁹ Noo ya; Pyita yẹle ndu-ishi-ozì ndu ọphunapho yeeru phẹ ọnu sù phẹ: “Ọ kwa iphe, Chileke sùru g'anyi mee bẹ anyi e-meje. Ọ tọ bụkwa ọphu nemadzù pfuru.

³⁰ Chileke nna anyi oche phẹ; meru gẹ Jizọsu shi l'ọnwu teta dzuru ndzù g'unu kpọpyabecharu iya l'oswebe ọ nwùhu. ³¹ Chileke wolia ya dobe l'ẹkutara iya mee ya Nnajioha waa Onye-Ndzọta g'oo-shi l'ẹka onò goshi ndu Ízurẹlu ọzo, ẹphẹ e-shi g'izimanù lwa phẹ azù; g'ọ gùaru phẹ nvù l'iphe-ẹji phẹ. ³² Onò bẹ anyi bụ ekebe iya. Nokwaphọ gẹ Unme-dù-Nsọ, ọphu Chileke anuje onye emeje iphe, o pfuru bụkwapho ekebe iya.”

³³ Ẹphẹ nùmae ya phọ; mbù ndu-ikpe onò; ẹphẹ gùru ọku wùà ẹhu; bya emeahaa g'ẹphẹ gbushia ndu-ishi-ozì onò. ³⁴ Onye lanù l'ime phẹ, ẹpha iya bụ Gameliyẹlu gbalihu wata eye ọnu. Gameliyẹlu onò yì l'ọgbo ndu Fárisii; tẹme ọ bụkwarupho onye ezije ekemu; bya abùru onye ndiphe eyeru nsọ. Ọ sù g'a chita ndu-ishi-ozì onò chifu etezi. ³⁵ Ẹphẹ lufuepho; ọ sù ndu-ikpe onò: “Mu sù-a Ízurẹlu! Unu gebekwa! Unu kwabẹkwapho ẹnya l'iphe, unu abya eme ndu-a. ³⁶ L'unu maru l'ọ nwejahawaru teke nwoke, eeku Tiyudasu sùjeru lẹ ya bụ onye ha shii. Ndu rwuru unu nemadzù tsoahaa ya. E gbua ya. Ndu onò, etso iya nù onò gbakashihu. Ọgbo, ọ watarù laa. ³⁷ E mechaa; o be teke a gùjeru ọgu-a; Jiudasu

onye Gálili fùtakwa. Ọ chikotakwapho ndu ọphu tsoru yẹbedua. E gbukwaa ya phọ. Ndu ono, etsoje iya nū ono tuko gbakashihu. ³⁸ Nokwa gẹ kẹ ndu-a byaru bya adu nta. Gẹ mu karu unu; unu ta adukwa iphe, unu e-me ndu-a. Unu pakwaru phe haa. Ọ -buru l'iphe-a, ephe achi idzu iya-a; ọzoo iphe-a, ephe eme-a shi l'eka nemadzu be ọo-lakwa-a. ³⁹ Obenu l'o -shi Chileke l'eka be unu taa dukwa ike akposhi iphe, ephe eme. L'o -shi Chileke l'eka be unu e-mechakwaa huma l'ọo Chileke ono l'onwiya be unu etso ọgu.” Ndu-ikpe ono mee iphe, Gameliyelu pfuru. ⁴⁰ Ephe kua ndu-ishi-ozu ono bya e chia phe iphe bya anmaaru phe okwa g'ọ tọ dukwa mboku, ephe e-gudebaa ephe Jizosu epfu opfu ọzo; bya aparu phe haa. ⁴¹ Ndu-ishi-ozu ono shi l'iphe ndzukọ ọgbo-ikpe ono tugba. Ehu ndu atso phe utso le Chileke guru phe le ndu du ree k'eje iphe-ehuka l'opfu ehu Jizosu. ⁴² Ọphu ephe ahaduru ezi iphe, l'eze-ulo Chileke me l'unuphu l'unuphu mboku-mboku arakwapho ozi-oma ono arara l'ọo Jizosu bu Onye-Ndzota obu, Chileke kweru ukwe iya obu.

6

Aahota umadzu esaa g'ephe yeru ndu-ishi-ozu eka

¹ O be teke a nonyaaru; ndu etso ọzo Jizosu ndu aka shii eje; ndu Jiu, opfu-alị phe bu Giriku wata agu aphu ndu Jiu, ọphu opfu-alị phe bu Hiburu. Iphe, kparu iya nu bu le mboku-mboku be ọo bujeru a -wata eke nri; a ta kpadu ishi unwanyi phe, ji phe anodedu. ² Ndu-ishi-ozu iri l'ebọ ono bya eku ndu etso ọzo Jizosu ono g'ephe ha bya asu phe: “Ọ tọ dukwa ree g'anyi gude k'iphe, eeri l'onu haa ezi ozi Chileke. ³ Ọo ya bu unwanna; unu hota umadzu esaa l'ime unu; g'anyi ye phe opfu nri-a l'eka. Ndu ono a-buru ndu aama eka oma teme Unme-du-Nso

ji phẹ ẹhu; tẹme ẹphe bụru ndu maru iphe. ⁴ Anyịbedua a-nọduepho l'epfu anụ Chileke yẹle ezi ozi-oma ono.”

⁵ Ẹphe zụkota gberegbedegbemụ l'iphe ono, ndu-ishi-ozì sùru g'e mee ono. A bya ahọta Sutivinu, bụ nwoke, kweru kẹ Nnajiuphu ọkpobe ekwekwe; tẹme Unme-dụ-Nsọ jikwa iya phọ ẹhu; bya ahọtakwapho Filipu waa Pọrokorosu waa Nikenọ waa Tayimọnu waa Pamenasu; waa Nịkolasu, onye Antiyọku, onye ọhozo, mewaru on-wiya onye Jiu. ⁶ Ndu etso ụzo Jizọsu ono bya eduta phẹ byapfuta ndu-ishi-ozì. Ẹphe bya abyabẹ phẹ ẹka; pfuru opfu ẹhu phẹ nụ Chileke.

⁷ A kabaa anụma opfu Chileke l'ẹkameka. Ndu etso ụzo Jizọsu lẹ Jierúsalemụ kwatakpọo aka shii eje. Igwerigwe ndu-uke Chileke bya ekweta kẹ Nnajiuphu.

Egude Sutivinu

⁸ Sutivinu bụru onye Chileke meru eze-iphe-oma bya abụru onye ike dū k'ọphu oomeje oke iphe-ohumalenya, dūgbaa biribiri l'iphu ndiphe. ⁹ Noo ya; ọ dūru ndu-ishi l'ụlo-ndzukọ ndu Jiu, shi bụru ohu. Ndu ono shigbaa Sayirini waa Alẹguzandiriya waa Silisiya waa Eshiya. Tọbudu iya bụ; ẹphe byapfuta Sutivinu ẹphe l'iya lipfuru l'igoligoli. ¹⁰ Ọle Unme Chileke nūru Sutivinu mmamiphe k'ọphu abụjeru teke o yeru ọnu; ọ tọ dūedu onye amakwaduru iphe, oo-pfu. ¹¹ Ẹphe je ebuta nemadzū ebuta g'ẹphe sụje: “Anyi nūmaru ẹka oopfurwushi Mosisu yẹle Chileke.” ¹² Ẹphe gude ẹgube ono kpalia ndiphe waa ndu bụ ọgerenya ndu Jiu waa ndu ezije ekemu. Ẹphe bya akpụta Sutivinu kpūjeru ndzukọ ọgbo-ikpe ndu Jiu. ¹³ E je eduta ndu byaru bya agbaahaa ya ekebe sū: “Nwoke-a ta adụkwa teke ọ tọ nọdujedu epfubyishi eze-ulo-a, dū nsọ-a waa ekemu Mosisu. ¹⁴ Kẹle anyi nūmaru ẹka ọ sūru lẹ Jizọsu-a, bụ

onye Nazaretu-a bẹ e-mechaa lakashia eze-ulo-a; teme Ọobyà agbanwekọtachaa omelali anyi, shi lẹ Mosisu.”
¹⁵ Iphe, bukpo ndu ono, nọkọta l'ulo-ikpe ono tuko tabe Sutivinu ẹnya l'iphu. Iphu iya nọdu egbuẹpho nwiiinwii g'iphu ojozi-imigwe.

7

Ọnu, Sutivinu eye

¹ Onye-ishi ndu-ishi uke Chileke jia Sutivinu su iya: “? Bu iphe, ndu-a pfuru-a bu iphe, meru nu?” ² Ọo ya bu Sutivinu su phe: Ndibe anyi; unu gebekwapho-o! Mu su-a; ọo Chileke ophu gbaru g'a tukoje kwabe iya ubvu meru g'onye-iche anyi, bu Ebirhamu huma iya. Teke ono bu lẹ Mesopotemiya be Ebirhamu bukwadu; o toko ladu Haranu. ³ Noo ya; Chileke su iya: “Gbeshi lufu l'ali unu-a; haa ndibe unu; lashia ali eka mu l'e-goshi ngu.” ⁴ Ọ haa ali Kaludiya tugbu je eburu lẹ Haranu. Nna iya nwuhuepho; Chileke mee ya o bya eburu l'ali-a, unu bu ntanu-a. ⁵ Ophu o dudu ali ono ophu Chileke nuru iya g'o nworu teke ono; mbukpo me ntokpa lanu. Obenu lẹ Chileke pfuru iya su lẹ ya a-nu iya ya g'o buru nkiya me k'unwu nwanwanwanwa iya. Teke Chileke pfuru Ebirhamu iphe ono be Ebirhamu teke anwutakwa nwa. ⁶ Chileke suru Ebirhamu: Awa ngu e-mechakwaa laa ali ndu ọo je aburu ohu; teme eeme phe aphu unu apha asugba ishi. ⁷ Obenu lẹ ndu ono, phe a-buru ohu phe ono be mu a-nmakwanu ikpe; e-mechaa phe afuta l'ali ono bya abaaharu mu eja l'eka-a. ⁸ Noo ya; Chileke bya ekweta Ebirhamu ukwe-iphe bya edobe omelali ebu ubvu g'o buru iphe-ohubama k'iphe ono, o kweru iya ukwe iya ono. Ọo ya bu; Ebirhamu nwuta Ayizaku. Ayizaku nọephe abali esato; e bua ya ubvu.

Nokwapho gẹ Áyizaku nwutaru Jiékọpu bua ya úbvù; Jiékọpu nwushia ochochoroche anyi phẹ ẹphe n'iri l'ẹbo bushichaa phẹ úbvù.

⁹ “Ochochoroche anyi phẹ gude iji-ẹnya ree Jiósẹfu ndu Ijiputu. Obenu lẹ Chileke nọ swiru Jiósẹfu ren-gurengu. ¹⁰ Chileke dzọkota iya l'iphe-ẹhuka iya g'ọ ha bya anụ iya umere ọma waa mmamiphe l'ibe onye eze ndu Ijiputu, bu iya bu Fero. Fero mee Jiósẹfu; ọ buru iya bu onye-ishi l'alị Ijiputu l'ophu; bya abụkwarupho onye-ishi l'ọkpoku ibe eze gẹdegede.

¹¹ “A nọnyaa ẹjo ọkpa nri bya l'alị Ijiputu mgburugburu mẹ Kénanu. Ọ buru eze iphe-ẹhuka. Ọphu ochochoroche anyi phẹ ahụmaheduru nri, ẹphe e-ri. ¹² A nọnyaa; Jiékọpu numa lẹ nri du lẹ Ijiputu. Ọ bya ezia ochochoroche anyi phẹ g'ẹphe jee. Ọ buru ejeje k'ivuzọ bu ono. ¹³ Ọ be lẹ k'ẹbo Jiósẹfu mee g'ẹphe maru lẹ ya bu nwanna phẹ; tẹme Fero shikwapho nno maru ndu unuphu Jiósẹfu. ¹⁴ Ọo ya bu; Jiósẹfu bya ezia ozi g'e je asu nna iya, bu Jiékọpu g'ọ lwatashia Ijiputu; ẹphe lẹ ndu ọkpoku phẹ mgburugburu; ndu tukuru du ụkporo ụmadzu ẹto l'ụmadzu iri l'ise. ¹⁵ Ọo ya bu; Jiékọpu laa Ijiputu, bu iya bu ẹka yẹe ochochoroche anyi phẹ buru jasụ ẹphe nwushihu. ¹⁶ E vutakọta phẹ laa Shẹkemu je elia l'ilu, Ébirihamu gudehawaa okpoga zuta ọkpa-ipfu Hamọ lẹ Shẹkemu.

¹⁷ “O betashiẹpho teke Chileke e-meru Ébirihamu iphe ono, o kweru iya ukwe iya ono; ndibe anyi, bu lẹ Ijiputu yekwawaa onwophẹ iphe; kawaa mebyikpọo shii. ¹⁸ A nọnyaa eze ọzo, amaedu kẹ Jiósẹfu bya aburu ishi ndu Ijiputu. ¹⁹ Ọ gbaberu ndibe anyi ono ẹregede tẹme ọ watakwapho eme oche anyi phẹ aphụ; k'ọphu ọ turu phẹ ekemu sụ g'onye nwuru nwa ọphúú tuphaje iya etupha; g'ọ tọ dzushiru ndzu. ²⁰ Noo teke a nwuru

Mósisu bú ono. Ọ búru ẹguru nwata, dú ree l'iphu Chileke. E hee ya l'ime ọ̀lo ọ̀nwa ẹto. ²¹ O be teke a pataru iya je edobe gbado iya; nwa Fero kẹ nwanỳi tūruta iya bya eworu iya z̄a; Ọ búru nwa iya. ²² E zik̄ota iya iphe, búkpoo ẹkwo, aanw̄kpoo anw̄unwu lẹ Ijiputu teke ono. O shi l'ẹka ono búru eze nemadz̄u l'opfu ọ̀nu mẹ l'iphe, eeme l'ẹka.

²³ “Mósisu nọp̄ho ụkporo apha lab̄o; Ọ rīahaa lẹ ya e-je agbap̄hee ndu al̄i iya, bú iya bú ndu Ízur̄ẹlu. ²⁴ Ọ h̄uma onye lan̄u l'ẹka onye Ijiputu eme iya ẹji. O jep̄fu iya je agbaaharu iya ọdzori. O gude k'iphe ono chigbūkwapho onye kẹ Ijiputu ono l'ẹka ono; shi ẹgube ono melata iya iphe, o meru onye Ízur̄ẹlu ono. ²⁵ O dobes̄ukwanu lẹ ndu nkiya a-maru lẹ Chileke e-mechaa shita l'ẹka iya mee g'ẹp̄he nweru onwoph̄e; obenu l'o to doduru ph̄e ẹnya. ²⁶ O be lẹ nchitab̄ohu iya; Ọ h̄uma ẹka ndu Ízur̄ẹlu lab̄o alw̄u ọ̀gu bya ejeshia g'o gboo ph̄e; doshiaru ph̄e iphe, adaru ph̄e n̄u. Ọ s̄u ph̄e: ‘Unu gebe! ?Unu ta amadu l'unu bú ụnwunna? ?Bú ḡunu meru iphe, unu ach̄o onwunu opfu?’ ²⁷ Onye ọ̀phu ach̄o opfu nwufu Mósisu s̄u iya: ‘?Bú onye meru ngu onye-ishi; ȳe onye-ikpe anyi?’ ²⁸ T̄o? ?iimewaa g'i gbua mu g'i gburu onye Ijiputu ụnyaphu-a? ²⁹ Mósisu n̄maep̄ho iphe ono; Ọ gbaf̄u l'al̄i Ijiputu gbalaa je eburu l'al̄i ndu Midiyanu. Ọ n̄du l'ẹka ono nw̄ta ụnwegirima lab̄o.

³⁰ “A nọp̄ho ụkporo apha lab̄o; Mósisu h̄uma ojozi-imigwel'echīegu, n̄o l'aḡuga úbv̄u Saȳinayi. Ojozi ono n̄o l'ọ̀ku, enwu l'irwu. ³¹ Mósisu n̄du ele iya ẹnya; Ọ dú iya biribiri. O jekubeshīe ya ph̄o ntse ḡe ya maru iphe, Ọ bú; Ọ n̄ma olu Nnajiup̄hu l'ọ̀ku ono. Olu ono s̄uru: ³² ‘Ọ kwa mu bú Chileke nna ngu oche ph̄e, bú iya bú Chileke kẹ Ébirihamu; búru Chileke kẹ Áyizaku; bya ab̄uru Chileke

kẹ́ Jiékòpù.’ Ndzù gùahaa Mósìsù; ọ́phù ọ́ tùduru ama elebaa ẹ́nya l'ẹ́ka ono. ³³ Ọ́o ya bú; Nnajiuphu sù iya: ‘Yefù akpòkpa, i yeru l'òkpa; kẹ́le ẹ́ka ono, ì p̄furu ono búkwa alì, dù nsò. ³⁴ Mu lewaru ẹ́nya hùma ẹ́gube aphù, eeme ndibe mu l'alì Ijiputu. Mu hùmawaru iphe-ẹ́huka, ẹ́phe eje; mu byatashia gẹ́ mu dzọ́o phẹ́. Ngwa; bya gẹ́ mu zia ngu g'ì je Ijiputu.

³⁵ “Ọ́ búkwaru-a Mósìsù-a, ndu Ízurẹ́lu jìkaru sù iya: ‘?Bù onye meru ngu onye-ishi; yẹ́e onye-ikpe anyi-a?’ bẹ́ Chileke shi l'ẹ́ka ojozi-imigwe iya, Mósìsù hùmaru l'irwu, enwu phoophoophoo phọ́ họtá; zia ya g'o je abùru onye-ishi waa onye a-gbata phẹ́ nù. ³⁶ Mósìsù meshia iphe-ọ́humalenya, dùgbaa biribiri lẹ́ Ijiputu bya eshi lẹ́ Ijiputu ono dufuta phẹ́. Ọ́ bya emeshikwaaphọ́ iphe-ọ́humalenya, dùgbaa biribiri lẹ́ Eze-ẹ́nyimu-uswe waa l'echiẹ́gu charachara, e te budu ebubu, ẹ́phe nọ́ru ụ́kporo apha labọ́. ³⁷ Ọ́o ya bú Mósìsù ono, sùru ndu Ízurẹ́lu: ‘Chileke e-mechakwaa shi l'echilabọ́ unu zia onye mpfuchiru iya; g'o ziru mbẹ́dua. Ọ́ búru yẹ́bedua bẹ́ unu a-nùmajeru olu’ ³⁸ Ọ́ búru Mósìsù ono nọ́-chiru ẹ́nya Ízurẹ́lu teke ẹ́phe zakọ́ru l'úbvú Sayìnayi l'echiẹ́gu, e te budu ebubu phọ́. Ọ́o ya anaru ojozi-imigwe ono, byapfutaru iya l'úbvú ono opfu epfuru ochochoroche anyi phẹ́. Ọ́ búru iya shi l'ẹ́ka Chileke nata opfu ono, anù ndzù ono wolataru anyi.

³⁹ “Ọ́le ndiche anyi phẹ́ nyìru iya nchì manù; bya ajìka iya. Ọ́ dù phẹ́ g'a sù l'ẹ́phe laphuru azù lẹ́ Ijiputu. ⁴⁰ Noo ya bú; ẹ́phe sù Erọ́nu: ‘Doberu anyi agwa, e-vutajẹ́ru anyi ụ́zo; l'anyi ta amaẹ́du iphe, meru Mósìsù-a, dufutaru anyi lẹ́ Ijiputu-a.’ ⁴¹ Noo teke ẹ́phe meru agwa, dù gẹ́ nweswi wata agwagwa. Ẹ́phe wata abọ́ iphe ono, ẹ́phe meru l'onwophẹ́ ono. ⁴² Tọ́budu iya bú; Chileke wofu phẹ́ ẹ́nya; haa phẹ́; ẹ́phe gwaahaa kpokpode, nọ́

l'igwe, bụ́ iya bụ́ iphe, e deru l'ẹ̀kwo ndu mpfuchiru Chileke; ẹ̀ka Chileke sùru:

“Ndu Ízurẹ̀lu! Ụ̀kporo apha
labọ̀ bẹ̀
unu gbushiru anụ́ l'echiẹ̀gu,
e budu ebubu
gude gwaa iphe.

Èbe ọ̀ dudu ọ̀phu unu gude
gwaa mbẹ̀dua.

⁴³ ?TỌ̀budu ụ̀lo-ẹ̀kwa agwa
Moloku bẹ̀
unu vutaru bya evuta
kpokpode,
unu kpuru akpukpu
ọ̀ dū gẹ̀ k'agwa unu bụ́
Refanu?

Iphe ono bụ́ iphe,
unu gude ẹ̀ka unu
meshia wata abarụ́ ẹ̀ja.

Noo g'o gude mu je achita
unu chighaa Babilonu.*”

⁴⁴ Ndiche anyi phẹ́ shi nweru ụ̀lo-ẹ̀kwa, ẹ̀phe shi akpọ̀beje l'ẹ̀ka ẹ̀phe jeberu l'echiẹ̀gu ono, nemadzu ebudu ebubu ono. Ọ̀ bụ́ru ụ̀lo-ẹ̀kwa ono egoshi lẹ́ Chileke swiru phẹ́-a. E meru ụ̀lo ọ̀bu gẹ́ Chileke sùru Mósìsu g'e mee ya, bụ́ iya bụ́ ẹ̀gube iya ọ̀phu o goshiru iya. ⁴⁵ Ndiche anyi phẹ́ woru ụ̀lo-ẹ̀kwa ono ye ọ̀gbo ọ̀phu etso phẹ́ nụ́ l'ẹ̀ka. E mechaa; ọ̀gbo k'ono vuta iya tsoru Jioshuwa je anaa alì ndu ọ̀zo; mbụ́ alì, Chileke chishihawaru ndu bu iya nụ́ l'onwiya. Ụ̀lo-ẹ̀kwa ono nọ̀o l'ẹ̀ka ono jasụ́ l'ọ̀gbo kẹ́ Dévidi. ⁴⁶ Dévidi bụ́ru onye yẹ̀le Chileke dū lẹ́ ree. Ọ̀ sụ́ gẹ́ Chileke haa gẹ́ ya kpuru iya

* 7:43 7:43 GỤ́naa Émọ̀ 5:25-27.

ulo; ulo ke yebedua, bu Chileke ke Jiékpó. ⁴⁷ O buru Sólomónu mechaaru kpáaru Chileke ulo obu.

⁴⁸ “Obenu le Chileke, bu Okalibe-kangokotaru-nu te ebujedu l'ulo, nemadzú kpuru l'eka, bu iya bu iphe, Azaya bu onye mpfuchiru Chileke pfuru su:

⁴⁹ “Igwe bu aba-eze mu.

Eliphe buru okposhi,
mu tukoberu okpa.

?Bu egube ulo gunu be unu
a-kpuru mu?

?Bu egube awe be mu
a-noduje atuta unme
obu?

⁵⁰ ?Tobudu mbedua gude eka
mu mee iphemiphe
ono g'o ha?

⁵¹ “Unube ndu ejo okpoma-a; unube ndu-a, l'adagbu opfu Chileke le nkuchi-a; unu kpochiru obu kpochia nchi g'unu ta anuma ozi Chileke. Teme unu nodu ajikaje Unme-du-Nso ge ndiche unu phe jikaru iya. ⁵² ?O duru ndu mpfuchiru Chileke me onye lanu, ndiche unu phe ata kpaduru ehu? Ndu ophu Chileke ziru ozi be ephe gbukotaru egbugbu; mbu ndu bu phe raru iya arara teke ono su l'onye lanu ono, pfuberekoto kpoloko ono e-mechaa bya. O be nta-a o bya: unu deru iya ye; e eworu iya gbua. ⁵³ Oo unu be Chileke gbé l'eka unwu-ojozi-imigwe iya tularu ekemu iya; ebe unu angaduru ekemu ono nchi.”

A tugburu Sutivinu le mkpuma

⁵⁴ “Ndu ogbo-ikpe ono nodu anu opfu ono; o nodu ata phe eru le nchi. Ephe nodu atagbaa kpookpookpo; l'eka ehu egbu phe egbu. ⁵⁵ Ole Unme-du-Nso byaru

eji Sutivinu ẹhu. O palia ẹnya lee l'eli; bya ahuma ogbu-nwainwii ke Chileke; humakwapho Jizosu l'eka o pfuru l'ekutara Chileke. ⁵⁶ O su: Unu lekpodapho imigwe g'o gheru onu; Abubu-Ndiphe pfuru l'ekutara Chileke!" ⁵⁷ Ephe chishia mkpu swo-chishia eka le nchi. Ephe wulihu ugbo lanu je azugude iya; ⁵⁸ kputa iya kpufu l'ime mkpukpu; jeshia ya atugbu le mkpuma. Ndu eje iya atugbu chiru uwe phe wushiru nwoke, eekuje Solu. ⁵⁹ A nodu atu iya mkpuma ono; o kua Chileke su: "Nnajiuphu, bu Jizosu; natakwa ndzu mu!" ⁶⁰ O gbushi ikpere chia mkpu su: "Nnajiuphu! Ta agukokwaru phe iphe-ẹji-a, ephe eme mu-a!" O pfuchaa nno; ike bvụ iya.

8

Solu akpa Chiochi ẹhu

¹ A nodu egbu Sutivinu; Solu nodu ekwe l'ishi. Noo ya; e shi mboku ono gededede; a wata akpa Chiochi ẹhu le Jierusalemu kpashiahaa phe iya ike. A chikashikotachaa ndu ono, kweru nu ono g'ephe hakota a -gufukwa ndu-ishi-ozu. Ephe gbakashihu dzuru ali Jiudiya waa ali Sameriya. ² Ndu Chileke duru le nsu haru bya akwaa ekwa Sutivinu pata iya je elia meebekpoepo nkiya ree.

³ Solu kukebekpo ẹhu ge ya gbukaa Chiochi obu bya etsoru jepheahaa l'unuphu l'unuphu tsoru akputagbaa unwanyi me unwoke phe achi eye l'ulo mkporo.

Ozi-oma rwuru Sameriya

⁴ Oo ya bu; ndu ono, kweru nu ono, a chikashiru ephe dzuru ekameka ono nodu eziepho ozi-oma ke Jizosu. ⁵ Filipu jeshia mkpukpu Sameriya je epfukashiaru ndu eka ono ke Kereshi. ⁶ Ndu eka ono numaepho iphe, oopfu; bya ahumakwapho iphe, du biribiri, oomeshi; ephe ngabekotaru iya nchi. ⁷ Ephe huma le ndu obu

eme dū igwerigwe; Ọ nọdu echigbaa mkpu agbafutagbaa l'ẹhu ndu ono. Ẹphe hūmakwapho ẹ ndu ibe ẹhu phẹ nwuhuru anwuhu; mẹ ndu ẹniyeni dū igwerigwe; o mekọtachaa phẹ; ẹphe wekọrohu. ⁸ Ẹhu ẹmereme dzuru mkpukpu ono.

⁹ Ọ dūru nwoke, ẹpha iya bụ Sayimonu, bu ẹ mkpukpu ono, anọduje eme ọmamanshi. Ọ nọdu emeje iphe, dūgbaa ndu Samériya biribiri. Ọ sū l'ọ tọ dūedu onye ha g'ọo ya. ¹⁰ Mkpukpu ophu mgburugburu nọdu awuje gidigidi ejepfu iya; ẹgirima mẹ ọgerenya. Ẹphe sū: “Ọ kwa nwoke-a bụ Eze Ike Chileke ọbu.” ¹¹ Nwoke ono shiwaa ụzenya meta ọmamanshi k'ọphu onyemonye tukuru sū l'ọ bụ ọkpobe nemadū. ¹² No iya; Filipu byaẹpho bya ezia phẹ ozi-ọma kẹle ọo Chileke bụ eze waa l'ọo Jizọsu Kéreshi bụ Onye-Ndzọta; ẹphe kweta. E meshia phẹ baputizimu; ụnwanyi mẹ unwoke. ¹³ Sayimonu l'onwiya kwetakwapho. E mekwaa ya pho baputizimu; ọ nọdu anọpho Filipu ntse. Ọ nọdu asajetchaa ọnu saa nchi mẹ ọ -huma oke iphe-ohumalenya, dūgbaa biribiri, Filipu emegbaa.

¹⁴ Ndu-ishi-ozì nọdu ẹ Jierúsalemụ nūma ẹ ndu Samériya natawaru opfu Chileke. Ẹphe zia Pyíta yẹe Jiọnu g'ẹphe je ẹka ono. ¹⁵ Ẹphe byarwuta bya epfuru nū Chileke gẹ ndu ono, wowaru onwophẹ ye Jizọsu l'ẹka ono nata Unme-dū-Nsọ. ¹⁶ Ẹ teke ono bẹ bukwađu l'ẹpha Nnajiuphu, bụ Jizọsu bẹ e meru phẹ baputizimu; ọphu ọ tọko dūdu mẹ onye lanū natawaru Unme Chileke. ¹⁷ Noo ya bụ; Pyíta yẹe Jiọnu bya ebyibe phẹ ẹka; ẹphe nata Unme-dū-Nsọ ono.

¹⁸ Sayimonu hūma l'ẹphe natarū Unme-dū-Nsọ ono gẹ ndu-ishi-ozì ono byabẹru phẹ ẹka. O kwee Pyíta yẹe Jiọnu okpoga ¹⁹ sū: “Unu menaa gẹ mu nweru ẹgube ike

ono g'òo-bùjekwanuru onye mu byiberu eka l'òo-nata Unme-dù-Nsò.”

²⁰ Pyíta sù iya: “Gẹ gù l'okpoga ngu lakwaa l'iswi? I dobesu l'ìi-zùta iphe, Chileke nùru kẹ mmanù azùta? ²¹ I tì yìkwa l'ozì-a; kẹle òkpoma ngu ta adùdu ree l'iphu Chileke. ²² G'izimanù lwa ngu azù l'ẹjọ ọriri ngu ono. Rwo Chileke arwọrwo g'a maru; ọoguru ngu nvù l'iphe-ẹjì ono, i shi arì ono? ²³ Kẹle mu maru l'òo ẹnya-pfùrupfuru jiru ngu ẹhu; tẹme eme ẹjọ-iphe kewaa ngu ẹgbu.”

²⁴ Sayìmonu sù Pyíta phẹ: “Jiko unu pfuru nù Chileke g'ò tọ dù iphe ono, unu pfuru ono dùru ọphu e-me mu nù.”

²⁵ Noo ya; Pyíta waa Jìọnu kọchaa akọ iphe, Jizọsu meru bya ezichaa ozi-ọma Chileke l'ẹka ono; ẹphe la-phushia azù lẹ Jierúsalemù. Ẹphe nọdu ezi ozi-ọma ono l'uzo lẹ mkpụkpụ, dù igwerigwe lẹ Samériya ẹka ẹphe atụgbu.

Filipu yẹe eze onye Itiyopiya

²⁶ Ojosi-imigwe shi l'ẹka Nnajiuphu byapfuta Filipu bya asù iya: “Kwakọbe jeshia ụzo ndọhali. Kwasẹru jasù g'ì lufu lẹ gbororo ono, shi lẹ Jierúsalemù ghabua echiẹgu ẹka e te budu ebubu jeshia Gaza ono.” ²⁷ Filipu kwakọbe; ọ bụru iya ejeje. O -rwuepho gbororo ono; ọ hụma onye Itiyopiya, kwatakpọru bụru oke nemadzu, a haru aháhá. Ọ bụru iya eletaru Kandesi, bụ eze-nwanyị Itiyopiya ẹnya l'okpoga iya. ²⁸ O shi jee abarù Chileke ẹja lẹ Jierúsalemù. Ọ nọdu l'ime ụgbo-inya iya ala unuphu. Ọ nọdu agụ opfu Chileke l'ẹkwo, Azáya onye mpfuchiru Chileke deru. ²⁹ Unme Chileke sù Filipu g'o jepfu ụgbo-inya ono je etsokube iya ntse ntse. ³⁰ Filipu jekube iya bya

anuma ẹka ọogu ẹkwo Azáya. Ọ sụ iya: “?O doru ngu ẹnya; mbụ iphe, ìgu?”

³¹ Nwoke ono sụ iya: “?Denu g'oo-shi doo mu ẹnya mẹ ọ -dudu onye ziru mu iya nụ?” Ọ sụ Filipu g'o nyibata bya g'ẹphe l'iya nọdu l'ime ụgbo-inya ono. ³² Ẹkwo-opfu Chileke ẹka ọogu bụ ẹka Azáya deru sụ:

“Onye ono dū g'aturu,
a kpụ eje egbugbu.

Ọ nọ nwadoo gẹ nwaturu,
eebushi éjí.

Ọphu o pfuduru mẹ akpuru
opfu lanu.

³³ E meru iya iphe-iphere
ọle ikpe, a nmaru iya
bẹ e mechaaru mebyia.

?Bụ onye atukota Ọnu g'awa
iya gbaru?

Kẹle a kpọ-kwofuru ndzụ
iya akpọ-kwofu lẹ
mgboko.*”

³⁴ Nwoke ono jja Filipu sụ: “Jiko kanuru mu. ?Bụ onye bẹ onye mpfuchiru Chileke ono epfuru? ?Oopfu opfu ẹhu iya tọo oopfu opfu ẹhu onye ọzo?” ³⁵ Filipu wata iya ezi iphe. O shiẹpho l'iphe ono, ọogu ono wata iya ezi ozioma kẹ Jizosu. ³⁶ Ẹphe jenyaa ẹphe byarwuta ẹka mini dū. Nwoke ono sụ: “?Tọbudu mini baa? ?Bụ gunu kparu iphe, i tii medu mu baputizimu l'ẹka-a?”

³⁷ Filipu sụ iya: “I -gudewaa obu ngu g'ọ ha kweta bẹ ee-mekwa ngu-a baputizimu.”

Ọ sụ iya: “Ee! Mu kwetakpọwaru lẹ Jizosu Kéreshi bụ Nwa Chileke.”

* 8:33 8:33 Gụnaa Azá 53:7,8.

³⁸ Nwoke ono sù g'onye anga ùgbo-ìnya ono p̄furu; ọ p̄furu. Filipu yẹe nwoke onoya sw̄iru bya at̄uko rwuba lẹ mini. Filipu mee ya baputizimu. ³⁹ Ẹp̄he rwufutaẹpho lẹ mini ono; Unme Nnajiuphu mee Filipu o phuhu; ọphu nwoke ono ah̄umaeduru iya. Onye Itiyopiya ono t̄uḡbua jeshia iphe, ooje; ẹhu n̄odu ats̄o iya ụtso l'uzo. ⁴⁰ Ẹka a h̄umaru Filipu ọzo b̄uwaruro lẹ Azot̄osu. O p̄fuk̄ota op̄fu Chileke l'ẹkameka, ọ ghataru jas̄u o jerwua Sizariya.

9

Jiz̄osu afuru S̄olu l'uzo

¹ S̄u-a; eshinu S̄olu eyeshikwadūa ndu etso ụzo Jiz̄osu ebvu ike l'ee-gbushi phẹ; bya eseshi ike gẹ ya gbushia phẹ; ọ t̄uḡbua jep̄fu onye-ishi ndu-ishi uke Chileke ² je as̄u iya g'o deru ẹkwo n̄u iya, ya e-goshije l'ulo-ndzuk̄o ndu Jiu mẹ ya -rwua Damas̄ukosu; g'oo-buru ya -h̄uma onye etso ụzo nwoke onoya; ya at̄ua ya mk̄p̄oro kp̄ta iya kp̄uru bya Jierusal̄emu; ụnwanyi mẹ unwoke phẹ.

³ O jenyaa l'uzo Damas̄ukosu ono; ọ n̄odu abyawaa ejerwu. A n̄onya ìphóró shiẹpho l'imigwe chaẹpho vaa chaphee ya mgburugburu. ⁴ Ọ daa kp̄urumu mb̄u S̄olu. Ọ n̄uma olu-op̄fu, s̄uru iya: “S̄olu! S̄olu! ?B̄u ḡunu meru iphe, ìkpa mu ẹhu?”

⁵ S̄olu s̄u iya: “?B̄u onye bẹ ì b̄u Nnajiuphu?”

Olu ono s̄u iya: Ọo mu b̄u Jiz̄osu; onye ìkpa ẹhu-a. Ọo-tsukwaru ngu mẹ ì n̄odu agba ọkpa lẹ mpȳipyi-oshi. ⁶ Ẹhu wata iya anma anmanma. Ọnu k̄uḡbabejaa ya ak̄uḡbabe. Ọ s̄u: “Nnajiuphu; ?b̄u ḡunu bẹ mu e-me.” Nnajiuphu s̄u iya: “Gb̄eshi bah̄u l'ime mk̄p̄uk̄pu ẹka aakar̄u ngu iphe, ii-me.”

⁷ Ọ kp̄oo ndu ẹp̄he lẹ S̄olu sw̄i op̄fu; kẹle ẹp̄he an̄u olu ono; ọphu ẹp̄he ah̄umaduru onye ep̄fu iya n̄u. ⁸ S̄olu gbalihu bya asaa ẹnya; ọphu ọ ph̄uhedu ụzo. Ẹp̄he gude

iya l'ẹka duba l'ime Damasụkosu. ⁹ Ọ nọkọta abalẹ ẹto ono; ọp̄hu ọ hụmaduru ụzo; ọp̄hu o riduru nri; ọp̄hu ọ ngụduru mini.

¹⁰ Ọ duru onye etsoje Jizọsu, bu lẹ Damasụkosu, ẹpha iya bụ Ananayasu. Nnajiuphu byapfuta iya l'ọp̄hulenyà bya asụ iya: “Ananayasu!” Ọ za iya: “Owe Nnajiuphu!”

¹¹ Ọ sụ iya: “Kwakọbe jeshia l'ụzo, eekuje Ụzo-pfuru-nhamunha. I-rwua l'ụlo Jiudasu; g'ị jia aji onye Tasọsu, ẹpha iya bụ Sọlu. Ọ nọ l'ẹka ono epfu anụ Chileke; ¹² bya ahụmakwapho nwoke, ẹpha iya bụ Ananayasu l'ọp̄hulenyà ẹka ọ byaru abyabẹ iya ẹka l'ishi mee ya g'ọ phụahaa ụzo.”

¹³ Ananayasu sụ: “Nnajiuphu! A dụnkwaa igwerigwe pfiaru mu opfu nwoke-a; pfukọtaru mu ẹjo-ipe, o meru ndu duru ngu nsọ lẹ Jierusalẹmu. ¹⁴ A suru l'onye-ishi uke Chileke ziru iya g'ọ bya akputakota onyemonye, sụkpooru l'ọo ngu bụ Nnajiuphu iya.”

¹⁵ Nnajiuphu sụ iya: “Jerọ! Kẹle ọo mu họtaru iya g'o jeeru mu ozi; g'oomee gẹ ndu abudu ndu Jiu mẹ ndu-ishi phẹ mẹkpoo ndu Ízurelu maru onye mu bụ. ¹⁶ Mu e-goshi iya iphe-ẹhuka, oo-jekọta lẹ k'iswi ẹhu mu ono.”

¹⁷ Noo ya; Ananayasu jeshinaa. O jerwua bya abahụ l'ụlo ọbu; bya abyabẹ Sọlu ẹka sụ iya: “Nwanna mu Sọlu! Nnajiuphu, bụ Jizọsu l'onwiya suru gẹ mu bya. Ọo Jizọsu ono bụ onye goshiru ngu onwiya l'ụzo teke ịbya ẹka-a. Ọ suru gẹ mu bya emee ngu g'ị phụahaa ụzo ọzo; waa g'ị nata Unme-dụ-Nsọ.” ¹⁸ Teke ono teke ono; iphe, dụn g'akpanyaka shi Sọlu l'ẹnya dafu; ọ phụahaa ụzo ọzo. Ọ gbalihu; e mee ya baputizimu. ¹⁹ Ọ gbẹ teke ono bya eria nri; ike dụn iya.

Sọlu epfu opfu Chileke lẹ Damasụkosu

Yèe ndu etso ụzo Jizọsu nọo ujiku olemole lẹ Damasụkosu. ²⁰ O jegbabẹ ụlo-ndzukọ ndu Jiu je awata ezi lẹ Jizọsu bụ Nwa Chileke.

²¹ O tufu ndu nọmaru iya nụ ẹhu. Ẹphe sụ: “? Tọ bụnaa nwoke-a bẹ bụ onye-a, shi egbushi ndu eeku ẹpha-a lẹ Jierúsalemụ-a? Iphe, ọ byadoru ẹka-a bụkwa gẹ ya bya akpụtachaa phẹ chijeru ndu-ishi uke Chileke.”

²² Sọlu nọdu akaẹpho epfu opfu Chileke epfushi iya ike; egoshi l'ọo Jizọsu, bụ Kéreshi ọbu; bya eyechaaru phẹ iphe, meru g'o gude ọ dụ nno l'ẹnya iya l'ẹnya iya k'ọphu ndu Jiu, nọ lẹ Damasụkosu enwehẹdu ọnu opfu.

²³ A nọepho ujiku olemole; ndu Jiu nọkobe chia idzù egbu Sọlu. ²⁴ Obenu l'a byaru agbaarụ iya ama l'eemeakwaa g'e gbua ya. A nọdu anọduje eche nche eswe l'ẹnyashi l'ọnu-ọguzo, eeshije bahụ l'ime mkpụkpụ ono g'eeme hụma Sọlu gbua. ²⁵ O be l'ẹnyashi; ndu ọnyà iya parụ iya ye lẹ nkata, a tūru eri pyoo l'ụzo l'igbulọ, e gude kpụphe mkpụkpụ ono mgburugburu pazeta iya; o rwua alị.

Sọlu alwa azụ lẹ Jierúsalemụ

²⁶ Sọlu tųgbua bya ejerwua Jierúsalemụ bya ejeshia gẹ ya jepfu ndu etso ụzo Jizọsu. Ndzụ tųko gụahaa phẹ; kẹle ẹphe te ekwedu l'ọ bụwaa onye etso ụzo Jizọsu. ²⁷ Ọo ya bụ; Banabasu yeru iya ẹka duru iya jepfu ndu-ishi-ozì bya akọoru phẹ akọ gẹ Sọlu gude hụma Nnajiuphu l'ụzo; kọkwaaru phẹ phọ gẹ Nnajiuphu l'onwiya gude pfuru yeru Sọlu. O tųaru phẹ ọnu gẹ Sọlu gude pfushiahaa kẹ Jizọsu ike lẹ Damasụkosu.

²⁸ Tọbudu iya bụ; ndu-ishi-ozì kwe g'o jeje g'ọ dụ iya lẹ Jierúsalemụ. O tsokwarupho Jierúsalemụ epfushi iya ike l'ọo Jizọsu ziru iya gẹ ya pfu iya l'iswi ẹhu iya. ²⁹ Yẹle ndu Jiu, epfu opfu Giriku nọdu anọduje atụ ịgoli.

A nɔnyaa; ɛphe meahaa g'ɛphe gbua ya. ³⁰ A nɔnyaa ɔnwunna nɔma iya; ɛphe duru Sɔlu jerwua Sizariya; je eyeru iya ɛka o jeshia Tasɔsu.

³¹ O bueru iya phɔ bu lɛ nchi adu Chiochi doo kɛ nwa teke ono, bu iya bu ndu ophu nɔkota lɛ Jiudiya mɛ Gálili mɛ Samériya. Chiochi nɔdu apalihu aka eshihu ike eje. ɛphe nɔdu eme uche Chileke. Unme-du-Nsɔ nɔdu eyekwaru phɛ nemadzɔ k'ophu obu ka phɛ eshihu ike.

Pyita eje Lida waa Jiɔpa

³² Pyita tsoru ɛkameka jegbabe. O be ujiku lanu; o jeshia gɛ yele ndu du nsɔ, bu lɛ Lida kwee. ³³ O rwua l'ɛka ono; o hɔma nwoke, ɛpha iya bu Iniyasu, iphe lonwushiru ibe lanu k'ophu o dabyiru l'iphe, aazeje azeɛ nɔwaa apha ɛsato; ophu o gbeshijeduru agbeshi. ³⁴ Pyita kua ya: “Iniyasu! Gbeshi lɛ Jizɔsu mewaru; i wekɔrohu. Gbalihu phɔ-lita iphe, i zeje azeɛ.” ³⁵ Ndu bukɔta lɛ Lida waa lɛ Sharɔnu hɔma l'o wekɔrohuwaru tsoru ejephe; ɛphe kweta bya eworu onwophɛ yee Nnajiuphu l'ɛka.

³⁶ Lɛ Jiɔpa bɛ o duru nwanyi lanu, bu onye kɛ Kéreshi. Nwanyi ono anɔduje eme ree tekenteke; tɛme o nɔdu anɔduje emeru ndu adudu g'o du phɛ iphe-oma. ɛpha iya bu Tabita, bu iya bu Dokasu l'opfu Giriku; ɔzoo umoro-ɛnyimu. ³⁷ A nɔnyaephe teke ono; iphe meahaa ya. O nwuhu. A bya awubebe odzu ono ɛhu bya aparu iya nyihu ulo-eli je enyebɛ. ³⁸ Noo ya; ndu etso ɔzo Jizɔsu, bu lɛ Jiɔpa nɔma lɛ Pyita nɔ lɛ Lida, nɔkwaa ntse lɛ Jiɔpa ono. Tɔbudu iya bu; ɛphe zia umadzu labɔ g'ɛphe je ekua Pyita g'o bya ɛgwegwa. ³⁹ Pyita kwakɔbeephe tsoru phɛ. O rwua; e duru iya nyihu ulo-eli ono. ɔnwanyi, ji phɛ anɔedu dɔ-pee ya mgburugburu tuko aara ɛkwa egoshigbaa ya uwe, Dokasu kwashiru teke o nɔ ndzu.

⁴⁰ Pyita chishikota phe l'eka ono bya egbushi ikpere bya epfuru nu Chileke. O bya aghaa enya lee odzu ono bya asu: “Tabita! Teta dzuru ndzu!” O saa enya. O humaepho Pyita; o gbalihu ndu ano. ⁴¹ Pyita bya alota iya l'eka yeru iya eka; o pfuru apfuru. Pyita bya ekua Chiochi l'ophu waa unwanyi ono, ji phe ta angedu ono; bya eduru Tabita nu phe g'o tetawaru dzuru ndzu-a. ⁴² E pfudzuru iya le Jiopa. A du igwerigwe woru onwophe ye Nnajiuphu l'eka. ⁴³ Pyita buru l'ulo Sayimonu no odu le Jiopa. Sayimonu ono bu onye eseje akanya l'akpo-anu.

10

Pyita eje ibe Konelusu

¹ O duru nwoke lanu, bu le Sizariya. Nwoke obu aza Konelusu. O bu onye-ishi ndu ojogu ndu Romu. Ndu o bu ishi phe bu ndu ojogu ukporo ise le “Ogbo ojogu ndu Itali.” ² Konelusu bu onye akwabeje Chileke ubvu. Ye ndibe iya g'ephe ha ndu atsua Chileke ebvu. Ndu Jiu, enwedu iphe be onujekpoo iphe shii; teme o ndu epfuje anu Chileke tekenteke. ³ O be ujiku lanu; g'enyanwu swifuwaru l'ishi; o humakpoo ojozi-imigwe, shi l'eka Chileke rengurengu l'ophulanya g'o bataru bya ekua ya su iya: “Konelusu!”

⁴ O gude ndzu-agugu lee ojozi-imigwe ono enya; bya asu iya: “Owe-e! ?Bukwa ole Nnajiuphu?”

Ojozi-imigwe ono su iya: “Chileke numawaru epfupfu iipfuje anu iya bya anataakwapho iphe-oma ono, iimeje ono. Chileke nyatawaru ngu. ⁵ Haru unwoke zia g'ephe je Jiopa je ekua nwoke lanu, epha iya bu Sayimonu; onye epha iya bukwapo Pyita. ⁶ O byaru abyabya. O no l'ulo nwoke ono, eekuje Sayimonu ono, bu l'aguga eze-enyimu bya abukwarupho onye eseje akanya l'akpo-anu.” ⁷ Ojozi-imigwe ono, shi epfu eyeru Konelusu ono tugbuepho;

o kua unwokoro iya ụmadzu labo bya eyeru phe onye ojoḡu lanu; Chileke duru le nsọ, yi le ndu anọ-kubeje Kọnelusu ntse ejeru iya ozi. ⁸ O bya akochaaru phe iphe, meru nu; o zia phe g'ephe jeshia Jiopa. Epe tughua jeshia.

⁹ O rwua nchitabohu iya ge ndu-ozì ono abyawaa erwu Jiopa; Pyita nyihu eli ụlo, du baswaa l'echi eswe; jeshia epfuru nu Chileke. ¹⁰ A nonyaa egu guhaa ya. O du iya g'a su le ya riwaru nri. Nri shikwaduru l'oku. Noo ya; o gbẹ du g'o bu mgbenya zinwutaru iya enya. ¹¹ O huma g'imigwe gheru onu; huma iphe, shi l'igwe alwa l'ali; iphe, du g'ekwa ochaa, ha shii, e setachaa ru eka l'ishi-ishi iya ụzo eno gude ewozeta l'ali. ¹² L'ime ekwa ono be o to dudu egube anu, nweru okpa eno, du le mgboko-a adudu iya nu. Ebe o dudu egube anu, akpu wuruwuru adudu iya nu. Ebe o dudu egube enu, epe l'eli adudu iya nu. ¹³ O numa olu, suru iya: "Gbeshi Pyita! Gbua ria!"

¹⁴ Pyita su: "Mu tee rikwa Nnajiuphu! Mu teke eriswekwaa iphe, ta agbaduru k'ophu ee-ri iya; ozoo iphe, aasọ nsọ." ¹⁵ Olu ono sukwa iya k'ugbo ebo: "Ta adukwa teke jisubaa l'iphe, Chileke suru g'a ta soshi nsọ be aasọ nsọ." ¹⁶ Iphe ono mee nno ugbo eto. E mechaa; e wolia ya woba l'imigwe.

¹⁷ Pyita riahaa iphe, ophulenyapho bu; o tufu iya ehụ. Teke ono be ndu Kọnelusu ziru ozi chotawaru ụlo Sayimonu jewaa je apfuru l'onu-abata. ¹⁸ Epe kua oku bya aja su: "?O duru onye byaru abyabya, bu l'eka-a, epha iya bu Sayimonu Pyita?"

¹⁹ Pyita nodu arikwada iphe, ophulenyapho bu. Unme Chileke su iya: "Gebekwa! O dukwaru ụmadzu eto, no l'eka-a, achọ ngu nu. ²⁰ Gbalihu nyizeta je etsoekwaru phe pho; te ejekpokwaa anmagbube; kele

o kwa mbɛdua ziru g'ɛphe bya.” ²¹ Pyita nyizeta je asu phe: “Oo mbɛdua bɛ unu achɔ obu. ?Unu byaru gunu?”

²² ɛphe su iya: “O kwa Kɔnelusu, bu onye-ishi ndu ojogu ndu Romu bɛ ziru anyi g'anyi bya. O bu onye obu oma; teme o buru onye Chileke duru le nsɔ. O bu onye ndu Jiu eyeru nsɔ shingushingu. Ojosi-imigwe suru iya g'o zia g'i bya l'ulo iya g'oo-numa iphe, ii-pfu.” ²³ Pyita bya eduta phe; ɛphe je akwaa akwakwa.

O be le nchitabohu iya; o gbeshi tsoru phe. Unwunna, bu le Jiopa hakwarupho tsoru iya. ²⁴ O be le nchitabohu mboku ono; ɛphe jerwua Sizariya, bu aka Kɔnelusu yee abubu iya g'ɛphe ha me ndu onya iya phe, o ziru g'ɛphe bya no echeru iya. ²⁵ Pyita bahushia l'ulo; Kɔnelusu gbapfu iya je adaa kpurumu l'iphu iya abaru iya aja. ²⁶ Pyita kpulia Kɔnelusu su iya: “Gbeshi agbeshi le mu bu-a nemadzu mmanu g'i bu ono.” ²⁷ Pyita yele Kɔnelusu bokwaseru uja jasuru ɛphe bahu l'ime ulo Kɔnelusu. ɛphe je ahuma ikpoto oha, doru iya nu. ²⁸ O su phe: “Unu maanaru-a l'onwunu rengurengu l'o du le nsɔ l'omelali anyibe ndu Jiu ke g'onye Jiu kpapfu onye abudu onye Jiu; ozoo g'o duru iphe, yee onye abudu onye Jiu anodu emegbaa. O le Chileke goshiru mu su g'o to dukwa onye mu a-soje nsɔ; ophu o dukwa onye mu a-suje l'o to gbaduru k'ophu mu e-denye iya aka. ²⁹ O buru iphe ono meru g'o gude ophu mu ejekpodaru ro akpa ishi iphe, eekuru mu. Mu tsoerupho ndu unu ziru g'ɛphe bya ekua mu. Su-a; iphe, mu aji nta-a bu: ?unu ekuru mu gunu?”

³⁰ Kɔnelusu su: “Egube nta-a nwaraswaphuru, bu iya bu l'okuloku k'eto k'eswe egube-a bɛ mu no epfu anu Chileke l'ulo mu. No iya; mu bya ele enya; onye yeru uwe, egbu nwijnwii pfuwaru mu l'iphu. ³¹ O su mu: Kɔnelusu! ‘Chileke numakwaru epfupfu, iipfu anu

iya; nyatakwaapho iphe-oma, iimeje. ³² Ge mu zia nemadzu g'e je ekua onye epha iya bu Sayimonu; teme epha iya bukwarupho Pyita. O byaru abyabya. O no l'ulo Sayimonu onye akanya akpo-anu, bu l'aguga eze-enyimu.' ³³ Tobudu iya bu; mu ziewapho nemadzu teke ono teke ono g'a bya ekua ngu. I mekwaa ree gi byaru-a. Nta be anyi nokotaakwaa l'iphu Chileke anga g'anyi numa iphe, Chileke a-su ngu g'i pfularu anyi."

Onu, Pyita eyeru Konelusu

³⁴ Noo ya bu; Pyita wata eye onu. O su: "Nta be o dowaru mu enya le Chileke ta akpochadu mkpocha. ³⁵ O to pfudu kele nemadzu shi l'ali ophu; ozoo l'o shi l'ali ophu. Iphe, bukpoo onye atsu iya ebvu; teme o ndu emeje iphe-oma be o nabatawaru. ³⁶ Su-a; Chileke ziru ndu Izurelu ozi bya eshi l'eka Jizosu Kereshi zia phe ozi-oma k'ehu-guu. O bu ru Kereshi ono, bu iya bu Nnajiuphu onyemoneye. ³⁷ Unu mawaru iphe, wataru ememe le Galili jasu o mekota le Jiudiya mgburugburu ge Jionu rachaaru k'eme baputizimu arara. ³⁸ Unu numawaru ke Jizosu, bu onye Nazaretu; ge Chileke meru Unme-du-nsu ji iya ehu bya emee ike du iya k'ophu o tukoru ekameka jephee ndu eme iphe, du ree; atoje onyemoneye l'egbu, Nsetanu keru iya; kele Chileke swiru iya. ³⁹ Anyibedua gudekpoo enya anyi huma iphe, Jizosu meru l'ali ndu Jiu waa Jierusalemu. Ndu Jiu woru iya kpopyabe l'oswebe; o nwuhu. ⁴⁰ Ole Chileke meru o shi l'onwu teta dzuru ndzu g'o nochaa ru ujiku eto l'ilu; bya emee o goshi onwiya le ya dzu ndzu. ⁴¹ Ophu o budu onyemoneye be humaru iya nu. O buephoo anyibedua, l'atu onu iya-a, bu ndu Chileke hotaru-a be humaru iya nu. Anyi l'iya nokporu ria nri ngua iphe, aangbu angungu ge Chileke mechaaru o shi l'onwu teta dzuru ndzu. ⁴² O

zia anyi sù g'anyi zikashiaru onyemonye ozi-oma ono. Sù g'anyi saarù iya ndiphe l'ò bụ iya bẹ Chileke meru onye e-kpe ndu dzù ndzù mẹ ndu nwuhuru anwuhu ikpe. ⁴³ Ndu mpfuchiru Chileke g'ẹphe hakọta pfuru opfu iya. Ẹphe sùru l'onyemonye, kwetarù nkiya bẹ Chileke a-guru nvù l'iphe-ẹji iya.”

Chileke anù ndu abudu ndu Jiu Unme-dù-Nsọ

⁴⁴ Pyita kpukwaduru-a opfu l'onu; Unme-dù-Nsọ bya ejikọtaepfo ndu anù opfu ono ẹhu. ⁴⁵ Ọ dū ndu Jiu ono, etso ụzo Kéreshi ono; mbụ ndu ono, ẹphe lẹ Pyita shi lẹ Jiọpa swiru ono biribiri lẹ Chileke nukwarupho ndu abudu ndu Jiu Unme-dù-Nsọ. ⁴⁶ Kẹle ẹphe numaru ẹka ẹphe epfugbaa l'olu Unme-dù-Nsọ; bya aja Chileke ajaja. Pyita sù: ⁴⁷ “Eshinu ndu-a natawaru Unme-dù-Nsọ g'anyi nataru-a; ?buhunu gunu ọzo akposhi g'e te eme pẹ baputizimu?” ⁴⁸ Ọ sù g'e gude ẹpha Jizosu, bụ Kéreshi meshia pẹ baputizimu. E mecha; ẹphe rwọo ya g'ẹphe l'iya nọdu nwujiku olemole.

11

Iphe, meru lẹ Sizariya

¹ Ndu-ishi-ozì mẹ unwunna, nọ lẹ Jiudiya mgburugburu numa lẹ ndu abudu ndu Jiu nataru opfu Chileke. ² Pyita laphuẹpho azụ lẹ Jierusalẹmu; ndu Jiu wata iya ata uta. ³ Ẹphe sù iya: “?Bụ gunu meru iphe, i jeru ibe ndu e te buduru úbvù gẹ gù l'ẹphe rigba nri?” ⁴ Pyita shiẹpho l'ishi kọkotaru pẹ iphe, meru nù g'ọ hakọta nanù nanù. Sù pẹ l'iphe, kparu iya nù bụ lẹ-a:

⁵ “Mu nọ lẹ Jiọpa. Mu nọdu epfu anù Chileke. A nonyaa ọ gbẹ dū g'ọ bụ mgbenya zinwutaru mu ẹnya. Mu phuahaa ophulenyà. Mu hụma iphe, dū g'ẹkwa, ha ọsa, e setaru l'ishi-ishi iya ụzo ẹno; shi l'imigwe apazeta

l'ali. Ekwá onó byarwutae mu pho ntse; o pfuru. ⁶ Mu bya elerweta iya enya. Mu huma iphe, bukpo anu, nweru okpa eno mekpoo anu-egbudu; mekpoo iphe, bu anu, akpu akpukpu; mekpoo iphe, bu enu, ephe l'eli. ⁷ Mu numa olu, suru mu: 'Pyita; gbalihu gbua rial!' ⁸ Mu su iya: Nnajiuphu; mu tee rikwa! Iphe, adudu k'eriri ozoo iphe, aaso nsó teke ekpuswekwaa mu onu. ⁹ Oluopfu onó, shi l'imigwe onó sukwa mu: 'Ta adukwa teke iisubaa l'iphe, Chileke suru g'a ta asoshi nsó be aaso nsó.' ¹⁰ Iphe onó mee nno mgbo eto. E mechaa e wolikota iya woba l'imigwe. ¹¹ Teke onó kwapho be umadzu eto, shi Sizariya, e ziru g'ephe bya ekua mu byarwutawaru l'ulo, mu bu.

¹² "Unme Chileke su mu ge mu tsoekwaru phe pho; ge mu te ejekwa anmagbube. Unwunna-a, no l'eka-a ephe n'ishii tsoru mu jeshia Sizariya obu. Anyi rwua bya atuko bahu l'ulo Konelusú. ¹³ Konelusú kooru anyi le ya humaru ojozi-imigwe, pfuru l'ime ulo iya; ojozi onó su iya g'o zia nemadzú g'e je ekuaru iya Sayimonu, onye epha iya bukwapho Pyita. ¹⁴ O buru iya e-pfuru ngu opfu, Chileke e-gude dzoo gule ndibe ngu. ¹⁵ No iya; mu bya abyarwuta bya awataepho epfu opfu; Unmedu-Nso bya eji phe ehu egube onó, o jiru anyi le mbu onó. ¹⁶ Mu nyata le Nnajiuphu suru le Jionu gude mini mee baputizimu; ole unubedua be ee-gude Unme-du-Nso mee ya. ¹⁷ O doru enya le Chileke nuru ndu abudu ndu Jiu onó iphe, o nuru anyibe ndu kweru ke Nnajiuphu anyi, bu Jizosu Kereshi. ?Bu onye be mu bu k'akposhi iphe, Chileke eme?"

¹⁸ Noo ya; ephe numachae ya pho; ephe tabuhu Pyita uta bya awata ekele Chileke su: "Oo ya bu le Chileke hakwarupho ndu abudu ndu Jiu uzo g'izimanu lwa phe azu g'ephe gbanwee umere nata ndzu ophuu."

Eedobe Chìochi lẹ Antiyọku

¹⁹ Ndu a chikashiru lẹ mkpamẹhu, a kparu ndu Chìochi g'e gburu Sutivinu gbakashihu tsoru Fonishiya mẹ Sayipurọsu; mẹkpoo Antiyọku. Ọ buerupho ndu Jiu kpurumu bẹ ẹphe ezi ozi-oma ono teke ono. ²⁰ Ọle ndu Chìochi ono; ndu ọphu shi Sayipurọsu waa Sayirini tųgburu jeshia Antiyọku je arakashiaru ndu abudu ndu Jiu, bugbaa l'ẹka ono ozi-oma kẹ Nnajiuphu, bu Jizọsu. ²¹ Chileke yeru phẹ ẹka; a du igwerigwe kweta; bya eworu onwophẹ yee Nnajiuphu l'ẹka.

²² E pfukashia k'ekwekwe ono k'ọphu o rwuru Chìochi Jierusalemu lẹ nchi. Ẹphe su gẹ Banabasu jeshia Antiyọku. ²³ O jerwua je ahuma egube eze-iphe-oma, Chileke emeru ndu ono. Ẹhu tsahaa ya utso. Ọ su phẹ g'ẹphe gudekpọkwapho uche phẹ g'ọha nọshia ike l'ire-lanu nọdudoru Nnajiuphu. ²⁴ Kẹle Banabasu ono bu ọkpobe nemadzu; Unme-du-Nso ji iya ẹhu; teme o gude obu iya g'ọ ha kweta kẹ Chileke. Ọo ya bu; e mee ndu du igwerigwe wogbaru onwophẹ yee Nnajiuphu l'ẹka.

²⁵ E mechaa; Banabasu tųgbua jeshia achọ Sọlu lẹ Tasọsu. ²⁶ Ọ huma iya bya eduta iya byatashia Antiyọku. Ẹphenebo nọ mgbarapha l'ẹka ono; ẹphe lẹ ndu Chìochi. Ẹphe zikọta ikpoto nemadzu ozi-oma ono. Ọ buru lẹ Antiyọku ono bẹ e vuchaa ọzo kua ndu etso ọzo Jizọsu ndu kẹ Kéreshi.

²⁷ Lẹ teke ono bẹ ọ duru ndu mpfuchiru Chileke, shi lẹ Jierusalemu bya Antiyọku. ²⁸ Onye lanu bẹ ẹpha iya bu Agabọsu. Agabọsu gbalihu gude ike Unme Chileke su l'oke ọkpa-nri abyakwa adudu lẹ mgboko mgburugburu. Oke ọkpa-nri ono mechaaru du gẹ Kulodiyosu bu eze nnajioha ali ono. ²⁹ Ndu kẹ Kéreshi ono chia idzu su g'onnyemonye tua iphe g'ike beru iya g'e wolaaru unwunna ọphu bu lẹ Jiudiya. ³⁰ Ẹphe mee ya nno. E

woru iphe ọbu, a tụtaru ọbu nụ Banabasu yẹe Sọlu; ẹphe wolaaru ndu e meru ọgerenya lẹ Chìochi Jiudiya.

12

Egbu Jiemusu bya atụ Pyịta mkpọro

¹ Ọ bụru teke ono bẹ eze, bụ Herọdu harụ harụ ndu Chìochi wata akpa ẹhu. ² Ọ gude nwune Jiọnu, ẹpha iya bụ Jiemusu gbufu iya ishi. ³ Ọ lee ẹnya l'egbugbu, ya gburu nwoke ono bẹ dū ndu Jiu ree; o je egudefua Pyịta. Teke o guderu Pyịta bụ l'Ọbo-iphe eswe, aatajẹ buredi, ekoduru ekoko. ⁴ Ọ gude Pyịta tūa ya mkpọro. A bya agbàa ndu ojọgu ẹno ẹno ụzo ẹno woru dobe g'ẹphe cheje iya nche. Iphe, Herọdu rịru bụ l'Ọo a -bọchaa iphe ya akpufutaru iya ọha. ⁵ Noo ya; Pyịta nọdu l'Ụlo mkpọro; obenu lẹ ndu Chìochi epfukpọepho anụ Chileke epfushi iya ike l'iswi ẹhu iya.

Ojozi, shi l'ẹka Nnajiuphu adzọ

Pyịta lẹ mkpọro

⁶ Ọ be l'enyashi, bụ nchi -bọhu bẹ aa-kpụta Pyịta kpufutaru ọha; ọ nọdu eku mgbenya; ndu ojọgu labọ nọru iya ye l'echi eche iya nche. A tūa ya mkpọro uzi labọ l'ẹka. Ndu ojọgu nọdugbaa nche l'Ọnu-ụzo ọka-mkpọro ono. ⁷ A bya l'amarụ; ojozi, shi l'ẹka Nnajiuphu pfuwaru l'ẹka ono, Pyịta nọ ono. Ụlo mkpọro ono mgburugburu nwukọtaepho kẹ phoo. Ojozi-imigwe ono bya enwua Pyịta ẹka kutee ya sụ iya: “Ngwa; tehu ẹgwegwa!” Mkpọro ono, a tūru iya l'ẹka labọ ono weshihu daa l'alì. ⁸ Ojozi-imigwe ono sụ iya: “Ngwa; lishia akpọ uwe ngu ike yee akpọkpa ngu ẹgwegwa!” Pyịta bya emee g'e pfuru iya. Ojozi-imigwe ono sụ iya: “Chịta ukpo ngu gbaphua onwongu tso mu l'azu.” ⁹ Pyịta tsoru iya; ẹphe lufu l'Ụlo mkpọro ono. Ọphu Pyịta amadụ l'iphe ono, ojozi-imigwe

eme ono bụ iphe, meru ememe. O dobesụ l'ọo nrwọ bẹ ya arwọ. ¹⁰ Ẹphe bya aghata ndu nche k'ivuzọ; bya aghaa ndu k'ẹbo gbiriri jasụ ẹphe jerwua ọnu-abata ẹka eeshije abahụ l'ime mkpukpu. E gude mgbo-ígwè guchia ọguzo iya. Ọguzo ono guhaa l'onwiya; ẹphe bya aghata tughua. Ẹphe tsoru ụzo lanụ l'ime mkpukpu ono. A bya l'amaru; ojozi-imigwe-a phuhuwa; parụ Pyita haa nwẹkinyi iya.

¹¹ Pyita gbẹ teke ono maru iphe shi eme nụ bya asụ: “Nta bẹ o doru mu ẹnya l'iphe-a, bụ iphe, meru ememe! Aa! ?Bụ Nnajiuphu ziru ojozi-imigwe iya; ọ bya adzọo mu l'ẹka Herodu; dzọo mu l'ẹka iphemiphe, bụ iphe, ndu Jiu ari l'ẹphe e-me mu.”

¹² Ọ maerupho ẹka ya nọ; bya atughua jeshia ibe Meri phẹ, bụ iya bụ ne Jiọnu onye eekujekwaphọ Maku. A dụ igwerigwe dzukọbe l'ẹka ono epfu anụ Chileke. ¹³ Pyita bya akua ẹka l'ọguzo. Nwamgboko, yẹe nemadzu bu gbaru jeshia amaru onye ọ bụ. Ẹpha nwamgboko ono bụ Roda. ¹⁴ Ọ numa olu Pyita; ẹhu tsọo ya ntumatu k'ọphu ọ tọ guhaeduru ụzo ono; ọ gbaphu azụ je echiaru phẹ mkpu sụ phẹ l'ọ kwa Pyita bẹ pfuru l'ọnu-ọguzo ọbu. ¹⁵ Ẹphe sụ iya: “?Bụ ọbvụ eme ngu?” Ọ nọdu epfushikwa iya phọ ike. Ẹphe sụ l'ọo-buru l'ọo ojozi-imigwe Pyita.

¹⁶ Pyita nọdu akukwa-a ẹka-a, ọoku-a. E mecha; ẹphe guhaa ụzo. Ọ dụ phẹ oke biribiri g'ẹphe humaru iya. ¹⁷ Ọ meeru phẹ ẹka paapaapa g'ẹphe ngaberu iya nchi. Ọ bya eshi ishi lanụ kọoru phẹ gẹ Nnajiuphu gude dufuta iya l'ulo mkpọro ono. Ọ sụ phẹ g'ẹphe kọoru iya Jiemusu waa unwunna ndu ọphuu. Ọ tughua jeshia ẹka ọzo.

¹⁸ Ọ be l'utsu; ọ tufukpoo ndu ojogu ono, nọ nche ono ẹhu gẹ Pyita meru. Ẹphe gbaahaa katakatakata.

¹⁹ Herodu sụ g'a chọo ya. A chọo ya; ọphu a humaduru

iya. Ọ jichaa ndu nche ono aji bya ezia g'e gbutachaa phe ishi.

E mechaa; Herodu shi le Jiudiya tugbua jeshia Sizariya je anoo nwodu.

Herodu no ndzu rehu erehu

²⁰ A nonyaa; opfu daru Herodu yele ndu mkpukpu Taya; waa ndu mkpukpu Sayidonu. Herodu voru oku wua ehu. Epe hoo nemadzu ye g'e je arwo ya. Epe vuru uzo je arwo-buta Bulasutosu, bu iya bu onye eleta ulo eze enya; teme epe jepfu eze teke ono je arwo ya g'e doshia opfu ono; kele o bu l'ali-eze iya be e shi ewotaru phe nri eriri.

²¹ O be mboku, Herodu turu onu opfu obu; o bya eyee uwe eze iya; bya anodu l'aba-eze iya bya awata eyeru ndu ono onu. ²² Epe tua uzu su: "O to buekwa nemadzu epfu opfua-o. O buakwaa ya bu chi-o!" ²³ Teke ono teke ono; ojozi-imigwe, shi l'eka Nnajiuphu chitakpopho Herodu tua ke gbaragadaga; kele o haru; e wota ubvu, gbaru Chileke nwekiya akwabe iya. Eka bya eripyabe iya; o nwuhu.

²⁴ Opfu Chileke kabakpo edzuru ekameka; a kabakpo adu igwerigwe kweta ke Nnajiuphu.

Aahota Banabasus yee Polu g'ephe je ezi ozi-oma

²⁵ Banabasus yee Solu jechaa ozi, e ziru phe; epe shi le Jierusalemu laphushia azu le Antiyoku. Epe duta Jionu onye eekujekwapho Maku; epe l'iya swiru.

13

¹ Le Chiochi, du le Antiyoku be o duru ndu mp-fuchiru Chileke; me ndu ezije opfu Chileke, no iya nu. Epha phe bu: Banabasus; waa Simiyonu onye ntushi-epha iya bu Nayijia, bu iya bu Nwujj; waa Lusiyosu onye

Sayirini; waa Sòlu; waa Maneyenu; onye bụ yē Heròdu, bụ eze bē e hefutaru l'unuphu lanụ. ² O be ujiku lanụ; ephe nòkobe aswì egu epfu anụ Chileke. Unme-dụ-Nsò sụ phẹ: “Unu hòtaru mu Banabasu yē Sòlu g'ephe je ejeeru mu iphe, mu kuru phẹ oku iya.”

³ Ephe swìà egu pfuru nù Chileke bya abyabẹ phẹ ẹka l'ishi bya asụ phẹ g'ephe jeshia.

Iphe, meru lẹ Sayipuròsu

⁴ Eshinu ọ bụ Unme-dụ-Nsò ziru Sòlu yē Banabasu; ephe tughua jeshia Selusiya je abahụ l'ugbo-mini jeshia Sayipuròsu. ⁵ Ephe jerwua Salamisu bya epfua kẹ Chileke l'ulo-ndzukò ndu Jiu, nògbaa l'ẹka ono. Ephe lẹ Jiònu onye eekujekwaphò Maku swìkwarupho g'ooeyeru phẹ ẹka l'ẹje ozi ono.

⁶ Ephe kwasèru ọha ono, eze-ènyimu gbapheru ono jasụ ephe jerwua Pafòsu, nòkwapho l'alì ono. Ephe hụma onye Jiu, nò l'ẹka ono, anòduje eme ọmamanshi; tẹme ọ bụru onye mpfuchiru l'epfuje iphe, Chileke epfuduru. Epha iya bụ Ba-Jizòsu. ⁷ Yēle ọchi-ọha alì ono nòdu eshi ònyà. Epha ọchi-ọha ono bụ Sèjijyosu Pòlosu; tẹme ọ bụru nwoke, makpòoru iphe shii. Ọchi-ọha ono bya ekua Banabasu yē Sòlu; kẹle ọ dụ iya g'ọ nùma opfu Chileke. ⁸ Noo ya; Ba-Jizòsu meahaa gẹ ya kpòshia iphe, Sòlu phẹ byaru; kẹle ọ tọ dudu iya g'onye eze ono kweta kẹ Jizòsu. Iphe, ọza l'opfu Giriku bụ Elimasu, bụ iya bụ onye emeje ọmamanshi. ⁹ Noo ya bụ; Unme-dụ-Nsò bya eji Sòlu, onye eekujekwaphò Pòlu ẹhu. O kefuru iya ẹnya; ¹⁰ bya asụ iya: “Ì bụ nwa kẹ Obutuswe. Ọo ngu bụ onye emebyi iphemiphe, dụ ree. Ọ tọ dudu ụdu ụgho, ì tị ghòdu; ọphu ọ dudu egube ẹregede, ì tị gbadụ. ?Bụ teke ole bẹ ìi-hakpòo egude ụka epfubyishi ọkpobe-opfu

kẹ Chileke? ¹¹ Gẹ Chileke bya ebyia ngu ẹka. Nta-a bẹ ịi-wataẹpho atsu ishi; ọphu ị tịi yịdu hụmabaa ịphóró shi l'ẹnyanwu nọo ujiku olemole.”

G'e ejia epfu-a; ẹnya gbahụ iya kẹ tsukiribaa. O bukuahaa ebuku; chọkashiahaa onye e-gude iya ẹka. ¹² Onye eze ono hụma iphe ono, meru nụ ono bya ekweta kẹ Nnajiuphu, bụ Jizọsu. Iphe kẹ Jizọsu ono, e ziru iya ono dụ iya oke biribiri.

Iphe, eme lẹ Antiyọku, dụ lẹ Pyisidiya

¹³ Pọlu phẹ bya abahụ l'ugbo lẹ Pafọsu jeshia Pega, bụ mkpukpu, dụ lẹ Pamfiliya. O rwua l'ẹka ono; Jiọnu onye eekujekwaphọ Maku parụ phẹ haa laphushia azụ lẹ Jierúsalemụ. ¹⁴ Ẹphe shi lẹ Pega tųgbua jerwua Antiyọku, dụ lẹ Pyisidiya. O be mbọku eswe-atụta-unme ndu Jiu; ẹphe bahụ l'ụlo-ndzukọ ndu Jiu je anọdu; ẹphe lẹ ndu byaru nụ. ¹⁵ A gụchaa iphe agugụ, shi l'ẹkwo ekemu Mosisu waa ọphu shi l'ẹkwo ndu mp-fuchiru Chileke; ndu-ishi ụlo-ndzukọ sụ g'e pfiaru Pọlu phẹ: “Unwunna anyi; ọ -bụru l'ọ duru opfu, unu e-pfu gude gbaa ndu-a, nọ l'ẹka-a unme; unu pfua ya.” ¹⁶ Pọlu gbalihu bya apaliaru phẹ ẹka g'ẹphe nọdu doo sụ: Unu gebekwa-o!

“Sụ-a: unubẹ ndu Ízurẹlu ibe mu mẹ unubẹ ndu ọzo, bụ ndu Chileke duru lẹ nsọ. ¹⁷ Chileke ndu-a, bụ Ízurẹlu-a họtaru ndiche anyi phẹ bya emee phẹ; ẹphe paa ẹka teke ẹphe shi bụru ndu byaru abyabya l'alị Ijiputu ono. Chileke gude eze ike nkiya dufuta phẹ l'alị Ijiputu. ¹⁸ Ọ takpọerupho umere phẹ nshi dua phẹ ụkporo apha labọ l'echiẹgu, e budu ebubu. ¹⁹ O gbushia ọha ẹsaa l'alị Kénanu bya eworu ndibe iya dochia; ẹphe nweru alị ono nọo iphe, ha g'ụnu apha l'apha ụkporo labọ l'apha iri.

²⁰ “E mechaa; Ọ bya eyeaharu phẹ ndu-ikpe jasụ l'ogbo k'onye mpfuchiru, bụ Sámẹlu. ²¹ O be teke ẹphe sụru l'ọ dụ phẹ g'a sụ l'ẹphe nweru eze; Chileke họtaru phẹ Sọlu, bụ iya bụ nwa Kìshu; oshilọkpa Benjiaminu; ọ bụru eze phẹ ụkporo apha labọ. ²² Chileke wofuepho onye k'ono; ọ họtá Dévidi g'ọ bụru eze phẹ. Chileke pfuru opfu Dévidi sụ: ‘Dévidi, bụ iya bụ nwa Jiesi bụ onye dụ mu l'obu; onye e-mekọta iphemiphe, mu tüberu.’ ²³ Ọo Nwa Dévidi ono, bụ iya bụ Jizọsu bẹ Chileke yeru g'ọ bụru Onye-Ndzọta kẹ ndu Ízurẹlu, bụ iya bụ iphe, o kweru ukwe iya. ²⁴ Jizọsu -bya abya; Jiọnu vuhawaru ụzo raaru iya ndu Ízurẹlu mgburugburu arara g'ẹphe ghaa umere g'izimanụ lwa phẹ azụ g'e mee phẹ baputizimu. ²⁵ O ruweeepho teke Jiọnu e-jeghe ozi ono; ọ sụ phẹ: ‘? Bụ onye bẹ unu dobesụ lẹ mu bụ? Ọ tọ bụkwa mbẹdua bụ onye ọbu, unu ele ẹnya iya ọbu. Obenu l'onye k'ono e-mechaa etso mu l'azụ; onye mu ta adudu iphe, mu bụ kẹ gẹ mu yefụ iya akpọkpa, o yeru l'ọkpa.’

²⁶ “Ụnwunna mu; unubẹ ndu shi l'ọkpa Ébirihamu mẹ ndu ọhozo, nọ l'ẹka-a, Chileke duru lẹ nsọ! Ọo anyi l'unu bẹ Chileke ziru ozi ono g'e zia anyi l'ọo Jizọsu adzo ndzụ. ²⁷ Ndu bu lẹ Jierúsalemụ waa ndu-ishi phẹ ta amakpọkwaanu l'ọo Jizọsu bụ Onye-Ndzọta ọbu. Ọphu o dokpọdaaru phẹ nụ ẹnya; mbụ opfu ndu mpfuchiru Chileke, aaguru phẹ l'eswe-atụta-unme, anwụta anwụta. E mechaa; ẹphe gbenu mee g'iphe, ndu mpfuchiru Chileke ono pfuru vọ g'e pfuru iya teke ẹphe nmaru Jizọsu ikpe ọnwu. ²⁸ Ẹphe sụ gẹ Payileti haa g'e gbua ya l'ẹbe abụ l'ọ duru iphe, ẹphe maru, bụ iphe, ẹphe a-sụ l'ọo iphe, e gude egbu iya. ²⁹ Ẹphe mechaa iphemiphe, bụ iphe, opfu Chileke pfuru kẹ nkiya; ẹphe shi l'eli oshi pazeta iya bya aparu iya lia l'ilu. ³⁰ Ọle Chileke meru g'o shi l'ọnwu teta dzuru ndzụ. ³¹ E mechaa;

o woru onwiya goshi ndu ephé l'íya shi lẹ Gálili swíru je Jierúsalemú. O goshi phé onwiya ujiku olemole. Nta-a búwaa phé bú ndu epfuru ndu Ízurẹlu iphe, ephé húma-butaru ké nkiya. ³² Iphe, anyi byaru bú g'anyi bya akọoru unu ozi-oma ono, bú iya bú l'iphe ono, Chileke kweru ndiche anyi phé ukwe iya ono ³³ bẹ o meakwaru anyibe oshilọkpa phé. O meru iya teke ono, o meru Jizọsu o shi l'ọnwu teta dzuru ndzu ono. Ọ búru iphe, ono bú iphe, e deru lẹ Ebvú-oma k'ẹbo sụ:

“Ọo ngu bú Nwa mu nwoke.

E-shi ntanú-a búwaa mu bú

Nna, nwuru ngu nù.*

³⁴ Chileke pfukwarúpho ké gẹ ya e-me iya g'o shi l'ọnwu teta dzuru ndzu g'ọ tọ nwúhubahe anwúhu ọphu ọ búro k'erehu erehu. O pfuru sụ:

Mu e-meru unu iphe-oma ono,

dù nsọ ono,

ta arwúhudu arwúhu ono,

mu kweru Dévidi

ukwe iya ono.†”

³⁵ Noo iphe, meru g'o gude o pfukwaaphọ l'ẹka ọzo sụ:

“I tii kwedu g'onye nkengu,

i yeru obu rehu erehu.‡”

³⁶ Ọlẹ Dévidi meru uche Chileke l'ọgbo nkiya; ọ bya anwúhu; e lia ya l'ẹka e líru nna iya oche phé; ọ nọdu l'ẹka ono rehu. ³⁷ Obenu l'onye ono, Chileke meru o shi l'ọnwu teta dzuru ndzu ono te erehuduru erehu. ³⁸ Sụ-a; g'o doo unu ẹnya g'unu hakọta unwunna mu; l'ọ Jizọsu ono bẹ Chileke shi l'ẹka iya gbuhaarú unu ọzo, unu e-shi g'ọ gúaru unu nvú l'iphe-ẹji unu. ³⁹ L'ekemu Mósísu ta adúkwa ike mee unu g'unu búru ndu pfúberekoto l'iphu

* 13:33 13:33 Gúnaa Ebvú 2:7. † 13:34 13:34 Gúnaa Azá 55:3.

‡ 13:35 13:35 Gúnaa Ebvú 16:10.

Chileke. Obenu lẹ teke unu byaru egude obu unu g'ò ha kweta kẹ Jizọsu; Chileke agụkotaru unu nvụ l'iphe-ẹji, unu meru. ⁴⁰ Ọo ya bụ; g'unu letakwa ẹnya g'iphe ono, ndu mpfuchiru Chileke pfuru ono te eme unu. Ẹphe sụru:

⁴¹ “Unu lenu! Unubẹ ndu ono
akpọ Chileke ẹbo l'afụ
ono.

G'ò tufukwa unu ẹhu;
unu alaa l'iswi.

Kẹle iphe, mu e-me l'ogbo
unu-a bụ iphe,
unu ta abyadụ ekweta l'ò
bụ ọkpobe-opfu;
m'o betakpọoru e pfuaaru
iya unu. §”

⁴² “Pọlu yẹe Banabasu lufushiepho l'ụlo-ndzukọ ono; ndu ono rwọo phẹ sụ g'ẹphe lwabakwaa azụ l'idzu eswe-atụta-unme ọzo bya akọbaaru phẹ iphe ono. ⁴³ Ndu ono gbakashihuepho; ndu Jiu mẹ ndu ọhozo, mewaru onwophẹ ndu Jiu; tsoru Pọlu yẹe Banabasu phẹ. Pọlu phẹ nọdu epfushiru phẹ ike sụ phẹ g'ẹphe ta ahakwa eze-iphe-ọma, Chileke meru phẹ.

⁴⁴ “O be l'eswe-atụta-unme ọzo; ọ phọdu nwanshị mẹ mkpukpu ono l'ophu awụfutakota bya l'ụlo-ndzukọ ono bya anụma opfu Chileke. ⁴⁵ Ndu Jiu hụmaepho igwe ọha ono; ẹphe wata jiji-ẹnya bya awata agbaghashi iphe, Pọlu ezi; wata iya ephu iphu. ⁴⁶ Pọlu waa Banabasu saahaa ya kpaa kpaa sụ phẹ: Ọo unubẹ ndu Jiu bẹ ọ gbaru kẹ g'e vuru ụzo zia ozi-ọma-a. Obenu l'eshinu unu jikaru iya; ọphu unu ekwedu l'unu dụ k'enweru ndzụ ojejoje bẹ anyi a-ha unu ghaaru ndu abụdu ndu Jiu iphu nta. ⁴⁷ Kẹle

§ 13:41 13:41 Gụnaa Hab 1:5.

o noo iphe, Nnajiuphu họtaru anyi zia anyi teke ono, ọ sùru:

“Mu họtaru unu

g'unu bụru ìphóró ndu

abụdu ndu Jiu.

G'unu gude ozi ono,

Chileke e-shi dzọta ndiphe

ono gude jedzuru

mgboko mgburugburu.”

⁴⁸ Ndu abụdu ndu Jiu nụma iya; ẹhu tsọo phẹ; ẹphe jaahaa opfu kẹ Nnajiuphu ono ajaja. Ndu Chileke gụhawaru lẹ ndu e-nweru ndzụ ojejoje; bya ekweta kẹ Nnajiuphu.

⁴⁹ Ozi-ọma kẹ Nnajiuphu ono dzuru ẹkameka l'ọha ono. ⁵⁰ Ndu Jiu kpalia ụnwanyi, bụ ndu nweru ẹnya lẹ mkpụkpu; bya abụru ndu anwụ ẹka ndu Jiu; waa unwoke ndu-ishi lẹ mkpụkpu ono; ẹphe wata emekpa Pọlu yẹe Banabasu ẹhu; bya achifu phẹ l'uswe iya ono l'ọphu.

⁵¹ Ndu-ishi-ozì ono jìshiaru phẹ urwuku ọkpa phẹ; ọ bụru phẹ eje Ayikoniyomu. ⁵² Ẹhu nọdu atsọ ndu kẹ Kéreshi ono ụtso. Unme-dụ-Nsọ jikọta phẹ ẹhu.

14

Iphe, eme lẹ Ayikoniyomu

¹ O rwukwaaphọ lẹ Ayikoniyomu; Pọlu yẹe Banabasu bahụkwapho l'ụlo-ndzukọ ndu Jiu je epfukpọo opfu ono k'ọphu ikpoto ndu Jiu waa ndu Gurisu kwetarụ kẹ Kéreshi. ² Obenu lẹ ndu Jiu ndu ọphu, ekwetaduru nụ jeru akpalia ndu ọphu abụdu ndu Jiu; yeru phẹ ọku k'ọphu ẹphe kpọru ụnwunna ono ashị. ³ E mechaa; ndu-ishi-ozì ono nọelaa ọdu l'ẹka ono. Ẹphe nọdu l'ẹka Nnajiuphu asa nkiya kpaa kpaa. Nnajiuphu mee g'ike emeshi iphe-ọhumalenya, dụgbaa biribiri dụ phẹ; shi

nno goshi l'iphe ono, ephe ezi k'eze-iphe-oma iya ono bu okpobe-opfu. ⁴ Ikpoto oha, bu le mkpukpu ono keha ebo. Ndu asu l'oo ke ndu Jiu bu iya; ndu asu l'oo ke ndu-ishi-ozì ono bu iya.

⁵ Ndu ono, abudu ndu Jiu ono me ndu Jiu obu me ndu-ishi phe chia idzu g'ephe ripyabe ndu-ishi-ozì ono tugbua phe le mkpuma. ⁶ No iya; ama gbaaru ndu-ishi-ozì ono; ephe gbalaa jeshia Lisutura me Debi, bugbaa mkpukpu labo, no le Layikoniya; mewaro ndu ozo, bunyabegbaa phe nu. ⁷ Eka ono be ephe jeru anodu ziahaa ozi-oma ono.

Iphe, eme le Lisutura waa le Debi

⁸ Le Lisutura be o duru nwoke lanu, iphe lonwushiru okpa. O nodu eniyeni k'eshinu ne nwuru iya. O buerupho adoparu be odopajeru; ebe o toko jeswee ije. ⁹ O nodukpoepho l'eka o no ngabe nchi l'iphe, Polu epfu. No iya; Polu humaepho l'o kwetawaru k'ophu ee-me iya g'o wekorohu; o bya atabe iya enya l'iphu; ¹⁰ bya epfua ya pfushia ya ike su: "Gbeshi pfuru apfuru!" Nwoke ono pfulihu tsoru ekameka zo-pheahaa. ¹¹ Ikpoto ndu ono humaepho iphe, Polu meru; ephe gude opfu-ali phe, bu opfu ndu Layikoniya chiahaa: O-ji-l'eka togbo-o! "Oke agwa, doberu anyi aghoshia nemadzu byapfuta anyi-o!" ¹² Ephe su le Banbasu bu Zeyusu; Polu buru Hemisu; eshinu o bu iya aasa opfu. ¹³ Noo ya; onye agwaje Zeyusu shi l'eze-ulo agwa ono, nofuru anofu le mkpukpu ono haru oke-eswi chia tukaa ya okoko byatashia l'onu eka e shije abata le mkpukpu ono g'ephe l'igwe oha ono gbua gude gwaa ndu-ishi-ozì ono.

¹⁴ Banbasu yee Polu numaepho iphe, ephe abya ememe; ephe dojaha uwe phe ebo gbagbua gbapfu ikpoto ndu ono je adakaha phe l'echi chia mkpu su:

¹⁵ “Ndu mu; ?bụ gụnu bẹ unu eme nno? ?Unu ta amadụ l'anyi bụa nemadzụ g'unu bụ? Iphe, anyi byaru bụ g'anyi zia unu ozi-oma; g'anyi mee unu g'unu tuko agwa ono, adudu iphe, ephe bụ ono ghaaru azu; lwapfuta Chileke, dzu ndzu; mbu Chileke, bu iya meru igwe mee ali bya emee eze-enyimu waa iphemiphe, bu phe l'ime. ¹⁶ Le mbu be o haru ndiphe ephe nodu eshi uzo, du phe ree. ¹⁷ Ole oogudeje iphe, du ree, oomeje gude goshi onye ya bu. Oodzejeru unu mini; teme iphe, unu koru l'ali be oomeje g'o mia mebyi teke gbaru iya nu. O nodu anu-jije unu ephe; teme o nodu emeje g'obu tsoo unu utso.” ¹⁸ Ephe pfuchakpo nno; mbu ndu-ishi-ozu ono; o bukeru-a l'ehuka be ephe gude sede mkpukpu ono g'ephe te ejhe agwa iphe ono g'ephe tuseru.

¹⁹ E gudekwadu-a nno; ndu Jiu, shi le Antiyoku waa Ayikoniyomu byarwuta. Ephe bya epfuta ikpoto ndu ono yeru onwophe; bya atuhaha Polu mkpuma. Ephe tua ya mkpuma ono jeaduru ephe dobesu l'o nwuhuwuru bya alo ya wuruwuru lofu le mkpukpu ono. ²⁰ Obenu le ndu ke Kereshi byaru an-phe ya pho mgburugburu; o gbalihu. Ephe laphushia azu l'ime mkpukpu ono. O be le nchitabohu iya yee Banabasu swiru jeshia Debi.

Polu phe alaphu azu le Antiyoku Siriya

²¹ Polu phe zia ozi-oma ke Chileke shii le Debi. Ephe pfuta ndu du igwerigwe; mee phe ephe bya etsoahaa uzo Jizosu. Ephe tugbua teke ono laphushia azu le Lisutura; gbewaro l'eka ono jeshia Ayikoniyomu; bya eshikwapho le Ayikoniyomu jeshia Antiyoku. ²² Ephe je je emee g'okpoma shihu ndu ke Kereshi, no l'eka ono ike. Ephe bya eyeru phe okpu-ikike g'ephe noshikpoekwapho ike l'iphe ono, ephe kwetaru onoya. Ephe nodu ezi ndu ono l'ekameka, ephe jekporu su: “Unu makwaru l'anyi

jefùtaje iphe-ẹhuka, dù igwerigwe; tẹme anyi abahù l'ẹka Chileke bù eze.”²³ Ẹphe bya ahọtagbaa nemadzu mee ẹphe buru ọgerenya lẹ Chìochi lẹ Chìochi. Ẹphe bya aswĩa ẹgu pfuru nù Chileke, bù iya bù onye ẹphe kwewaru l'ọo ya bù Nnajiuphu phẹ; bya eworu phẹ ye iya l'ẹka.

²⁴ Ẹphe jegbabẹchaa Pyisidiya bya ejeshia Pamfiliya.

²⁵ Ẹphe bya epfuchaa opfu kẹ Chileke ono lẹ Pega bya ejeshia Ataliya. ²⁶ Ẹphe gbẹ l'ẹka ono kpọru ụgbo jeshia Antiyọku, bù iya bù ẹka ono, e yeru phẹ l'ẹka gẹ Chileke mejeru phẹ eze-iphe-ọma l'eje ozi ono, ẹphe jefufuru nta ono.

²⁷ Ẹphe jerwua Antiyọku ono bya achikobe ndu Chìochi l'ẹka lanù bya akọoru phẹ iphemiphe, Chileke gude phẹ mee; kọoru phẹ gẹ Chileke gude gùhaaru ndu abùdu ndu Jiu ụzo g'ẹphe kweta nkiya. ²⁸ Ẹphe lẹ ndu kẹ Kéreshi nọo ọdu l'ẹka ono.

15

Ndzukọ Jierúsalemù

¹ Ọ dọru ndu shi lẹ Jiudiya bya bya awata ezi ụnwunna ono sù: “A taa dzọkwa unu gbahaa l'unu buru úbvù g'ekemu Mósìsu sùru g'e buje iya.”² Pọlu yẹe Banabasu sù l'iphe, ẹphe epfu bù ụka. Ẹphe lẹ Pọlu phẹ tọpfuru ẹgo. A nọnyaa; a bya achĩa idzu sù lẹ Pọlu waa Banabasu waa ndu kẹ Kéreshi, harù nọdu lẹ Antiyọku l'e-je Jierúsalemù je epfuaru ndu-ishi-ozì waa ndu e meru ọgerenya lẹ Chìochi iphe ono.

³ Ndu Chìochi byanù ezia phẹ; ẹphe jeshia. Ẹphe shita Fonishiya lùfuta lẹ Samériya jeshia. Ẹphe nọdu akọ l'ẹkameka gẹ ndu abùdu ndu Jiu gude dakọbewaa bya ewowaru onwophẹ ye Jizọsu l'ẹka. Ozi ono tsọkota ụnwunna ụtso shii. ⁴ Pọlu phẹ rwua Jierúsalemù; ndu

Chìochì mẹ ndu-ishi-ozì; mẹ ndu e meru ọgerenya lẹ Chìochì kwatakpọọ nata phẹ ọkpobe anata. Ẹphe bya akọkotaru phẹ iphe, Chileke gude phẹ mee. ⁵ Ndu gba l'Ọgbo Fárisii, haru buwaru ndu kẹ Kéreshi gbalihu sù: “G'e bukwa ndu ono abudu ndu Jiu ono úbvù. L'e zia phẹ l'ẹphe mefutajẹkwapho ekemu, Mósìsu tũru.”

⁶ Ndu-ishi-ozì waa ndu e meru ọgerenya bya edzukọbe g'e pfua opfu ono. ⁷ E pfunyakpọoephọ opfu ono; dzọkashinyaa ya; Pyíta gbalihu bya asù: “Unwunna mu; ?ọ kwa l'unu maru lẹ teke dũhawaa ẹnya bẹ Chileke họtajeru mu gẹ mu je ezia ndu abudu ndu Jiu ozi-oma ono g'ẹphe anuma bya ekweta kẹ Jizọsu. ⁸ Chileke; onye bu iya maru ọkpoma nemadzu goshi anyi lẹ ya nataru phẹ; kẹle ọ nũru phẹ Unme-dũ-Nsọ g'ọ nũru anyibedua. ⁹ Ọo iphe anyi bu bẹ ẹphe bu l'iphe Chileke; kẹle ọ sashìwaru phẹ iphe-ẹji, ẹphe meru. Iphe, meru g'ọ gude ọ sashia phẹ iphe-ẹji ono buru l'ẹphe kwetaru. ¹⁰ Sù-a; ?bu gunu meru iphe, unu eme g'unu hũa Chileke ama sù g'ẹphe meje iphe, ekemu pfuru? Eme ẹgube ono bukwa ivu-erwa bẹ unu ebo phẹ; mbu ivu-erwa, anyi adudu ike vua; ọphu nna anyi oche phẹ adudu ike vua ya. ¹¹ Awakwa-o! Anyi kwetaru lẹ Nnajiuphu, bu Jizọsu e-gude k'eze-iphe-oma iya dzọo anyi. Ọ bukwarupho g'ọo-dzo phẹ bu ono.”

¹² Igwe ọha ono nọ-kirishia ngabẹ nchì. Pọlu yẹ Banabasù kọahaa iphe-ọhumalenya, dũgbaa biribiri, Chileke gude phẹ meeru ndu abudu ndu Jiu. ¹³ Ẹphe kọebekpoe ya phọ; Jiemusu gbalihu sù: “Unwunna mu; unu ngabekwa nchì l'iphe-a, mu abya epfufu-a. ¹⁴ Sayimonu kọwaru anyi gẹ Chileke meru teke o beberu họtahaa ndu abudu ndu Jiu g'ẹphe buru ndu nkiya. ¹⁵ Iphe, ndu mpfuchiru Chileke pfuru yẹ opfu Pyíta ono

je adagba b̄uerupho iphe lan̄u, b̄u iya b̄u g'e deru iya l'èkwo-opfu Chileke s̄u:

16 “E -mechaa b̄e mu a-lwa
bya akp̄ukwaa ùlo ibe
Dévidi, zeru ezeze.

Mu e-gude mkp̄okpo ùlo ono
kpulia ya ozo.

17 Oo ya b̄u ḡe ndu ozo g'èphe
hakp̄oo awatakwan̄u
ach̄o Nnajiuphu,
b̄u iya b̄u iphe,
b̄ukpoo ohamoha,
mu kuk̄otaru
g'èphe bya ab̄uru
nkemu.

Noo iphe, oopfu;
mb̄u Nnajiuphu,
emek̄otaje
iphemiphe ono.*

18 Iphemiphe, Chileke eepfu b̄e
Chileke ono mak̄otaru
e -shi teke mgboko
d̄u.”

19 “Oo ya b̄u l'ònu, mb̄edua eye b̄u g'anyi te ejekwa eme iphe, a-ts̄uru ndu ono shi l'echilab̄o ndu ab̄udu ndu Jiu bya awata etso Chileke ono. ²⁰ G'anyi dechiaru ph̄e èkwo s̄u g'èphe te erijekwa iphe, a gwar̄u iphe; k̄ele e merwuru iya emerw̄u; ophu o d̄ukwa onye ejepfuje onye nwanyì ta ab̄udu nyee ya; ophu èphe ataj̄ekwa an̄u, a swigburu aswigbu; ophu èphe ataj̄ekwa mee-iphe.

* 15:17 15:17 Ḡunaa Ém̄o 9:11,12.

²¹ Kẹ̀lẹ̀ ekemu Mósìsù bẹ̀ e shiwaa ụzẹnyà gụta l'ụlo-ndzukọ. Ọ tọ dudu eswe-atụta-unme, a ta agudu iya. Teme a nọdu ara iya arara lẹ̀ mkpukpu lẹ̀ mkpukpu.”

Ekwo, e deru nụ ndu kẹ̀ Kéreshi, abudu ndu Jiu

²² Noo ya bụ; ndu-ishi-ozì waa ndu e meru ọgerenya; mękpoo ndu Chiochi l'ophu bya achia idzu bya aharu nemadzu hota yeru Pọlu yẹe Banabasú g'ẹphe je Antiyọku. Ndu ẹphe hotaru bụ Jiudasú onye eekuje Basabasú waa Sayilasú. Ụmadzu ẹbo ono tuko yiru lẹ̀ ndu-ishi lẹ̀ Chiochi. ²³ A bya edee ekwo nụ phẹ. Iphe, e deru bụ:

“Anyibe ndu-ishi-ozì mę ndu e meru ọgerenya, bụ unwunna unu l'ekerekota unube unwunna, abudu ndu Jiu, nọ lẹ̀ Antiyọku mę lẹ̀ Siriya; mę lẹ̀ Silisiya. ²⁴ Anyi numarú l'ọ dudu ndu shi l'ogbo anyi-a, byaru egude opfu onu gbaghashia unu obu g'ẹhu te ebvuru unu ebvuru. Ẹphe sụru g'unu buje ubvu; unu eme iphemiphe, ekemu pfuru. Ọ tọ bukwa anyi ziru phẹ g'ẹphe bya eme nno. ²⁵ Noo iphe, o gude obu anyi buru nanu; anyi chia idzu sụ g'anyi haru nemadzu hota zia g'ẹphe bya akaru unu. Ndu ono, anyi ziru ono bẹ ẹphe l'ẹguru onya anyi phẹ, bụ Banabasú yẹe Pọlu swi. ²⁶ Banabasú yẹe Pọlu bụ ndu ono, tuchawaru ishi ndzu phẹ k'iswi ẹhu Nnajiuphu anyi, bụ Jizosu Kéreshi. ²⁷ Anyi ziru Jiudasú yẹe Sayilasú g'ẹphe bya l'onwophẹ gudewarọ onu pfuwarurọ unu iphe-a, anyi deru edede-a. ²⁸ Kẹ̀lẹ̀ Unme-dụ-Nsọ bẹ anyi l'iya chiru idzu sụ l'anyi tee boedu unu ivu ọzo gbahaa ishi opfu-a, bụ iya bụ: ²⁹ G'unu te erijekwa iphe, a gwaru iphe; ophu unu atakwa mee-iphe; ophu unu atakwa anu, a swigburu aswigbu; ophu unu apharwushijekwa onwunu. Unu -mewaa egube ono bẹ ọo-duru unu lẹ̀ ree. Unu buru guu.”

³⁰ A sụ ndu e ziru ozi ono g'ẹphe jeshia. Ẹphe jerwua Antiyọku bya achikobe ndu Chiochi ono l'ẹka lanu bya eworu ẹkwo ono nu phe. ³¹ Ẹphe guchaepho ẹkwo ono; ẹhu tsoahaa phe k'ozi ono, meru g'ẹphe patsua unme ono. ³² Jiudasu yee Sayilasu, buchakwaapho ndu mpfuchiru Chileke l'onwophe pfuaru unwunna ono opfu no odu; eyeru phe oku g'obu shihu phe ike bya emekwapho g'ekwekwe, ẹphe kweru ke Kereshi kabaa eshihu ike. ³³ Ẹphe nonyaa l'ẹka ono; unwunna ono kwakoberu phe su g'ẹphe laa l'ẹhu-guu. Ẹphe laphu azu lapfushia ndu ziru phe nu. ³⁴ Sayilasu su le yebedua a-nobaa l'ẹka ono.

³⁵ Pọlu yee Banabasus je anotota le Antiyoku. Ẹphe le ndu ozo nodu ezi opfu Nnajiuphu ezizi bya ara iya arara.

Pọlu yee Banabasus eshi iche iche

³⁶ A bya anokwaa ujiku olemole; o be ujiku lanu; Pọlu su Banabasus: "G'anyi laphu azu l'iphe, bukpo mkpukpu, anyi mewaru ẹphe maru opfu ke Nnajiuphu je agbaphechaa unwunna g'anyi amawaruro g'ẹphe eme ala." ³⁷ Banabasus su g'ẹphe duta Jionu onye eeku-jekwapho Maku g'ẹphe l'iya swiru. ³⁸ Pọlu sukwanu l'o ka ree g'ẹphe te edutahẹ egube onye ono, gbalaru g'ẹphe no le Pamfiliya; ophu o tsoduru phe jefufu ozi ono. ³⁹ Ẹphe tu-tabe iya ego k'ophu a nonyaru; ẹphe swikata shia iche iche. Banabasus duta Maku; ẹphe jeshia Sayipurosu. ⁴⁰ Pọlu duta Sayilasus tugba. Unwunna woru phe ye l'ẹka Chileke ge Chileke mejeru phe eze-ipe-oma. ⁴¹ Pọlu jekota Siriya waa Silisiya; emekota g'obu shihu ndu Chiochi, nobaa l'ibiya oo ike.

16

Timoti etsoru Pọlu yee Sayilasus

¹ Pòlu phẹ rwua Debi bya ejekwaphọ Lìsutura. Ọ dūru onye kẹ Kéreshi, bu l'ẹka ono. Ẹpha onye ono bụ Timoti. Timoti ono bụ nwanyị Jiu nwuru iya. Nwanyị ono bụkwapho onye kẹ Kéreshi. Nna Timoti ono bụru onye Gurisu. ² Unwunna, bukọta lẹ Lìsutura mẹ ndu ọphu bu lẹ Ayikoniyomu epfukọtaepho lẹ Timoti bụ ọkpobe nemadzū. ³ Pòlu sū lẹ ya e-duta Timoti gẹ yẹe ya swìru. O duta iya bya ebua ya úbvù. Iphe, o gude bua ya úbvù bụ l'iphe, bụkpoo ndu Jiu, bukọta l'ẹka ono mawaru lẹ nna Timoti bụ onye Gurisu. ⁴ E mechaa; ẹphe l'iya swìru tūgbushia. Iphe, bụkpoo mkpụkpu, ẹphe ghataru; ẹphe akọkotaru ndu kẹ Kéreshi ìdzù ono, ndu-ishi-ozì waa ndu e meru ọgerenya chìru lẹ Jierúsalemu ono. Ẹphe nọdu asuje phẹ g'ẹphe meje g'a chìru ono. ⁵ Ọo ya bụ; e mee Chìochi ono g'ọ hakọta; ẹphe kabaa eshihu ike l'ekwekwe, ẹphe kweru kẹ Kéreshi; tẹme ẹphe nọdu aka shii mbọku-mbọku.

Ọphulenyà Pòlu lẹ Tirowasu

⁶ Ẹphe jee g'ẹphe bahụ lẹ Eshiya g'ẹphe epfua opfu Chileke l'ẹka ono; ọphu Unme-dù-Nsọ ekwedu. Ọ bụru iya bụ l'ẹphe akwasẹru ghabua ọha Firijiya waa Galeshiya. ⁷ Ẹphe jerwua mgba Misiya ẹphe lẹ Bitiniya; ẹphe jeshia abahụ lẹ Bitiniya; ọphu Unme Jizọsu ekwedu. ⁸ Ẹphe je aghajaa alì Misiya jeshia Tirowasu. ⁹ O be l'enyashi g'ẹphe rwuru Tirowasu; Pòlu hụma onye Masedoniya l'ọphulenyà. Ọ bya apfuru Pòlu l'iphu arwo iya asuje: “Jiko ghabunaa byatashia Masedoniya bya eyeru anyi ẹka!” ¹⁰ Pòlu phụchaepho ọphulenyà ono; anyi kwakọbe teke ono teke ono jeshia Masedoniya; kẹle o dowarụ anyi ẹnya lẹ Chileke eku anyi g'anyi bya ezia phẹ ozi-oma kẹ Chileke l'ẹka ono.

Lìdiya anata Jizọsu g'ọ bụru
Nnajiuphu iya lẹ Filipayi

¹¹ Ọo ya bụ; anyi gude ụgbo shi lẹ Tirowasu tughua bya akpoghaa jeshia Samoturesu; shiwarọ l'ẹka ono kpọru ụgbo bahụ lẹ Niyapọlisu lẹ nchitabọhu iya. ¹² Anyi shi lẹ Niyapọlisu gude ọkpa bamihuwarọya Filipayi, bụ iya bụ ishi alì Masedoniya; tẹme ọ bụkwarupho mkpukpu, ndu shi Romu bu. Anyi nọkpoo nwujiku olemole lẹ mkpukpu ono. ¹³ O be mbọku atuta unme; anyi shia ọnu ọguzo mkpukpu ono jeshia l'aguga ẹnyimu. Ẹka ono bẹ anyi dobesu l'ọo ẹka ndu Jiu edzukọje epfu anụ Chileke. Anyi rwua bya anọ-zeta wata epfuru unwanyi, dzukọru l'ẹka ono opfu Chileke. ¹⁴ Onye lanụ l'unwanyi ono, numaru opfu anyi ono bụ Lìdiya. Lìdiya ono bụ onye Tayatayira. Ọogba nghọ ẹkwa uswe-uswe. Ọ bụ nwanyị, abudu onye Jiu; ọle Chileke duru iya lẹ nsọ. Nnajiuphu bya anwusaa ya obu; ọ ngabẹ nchị l'iphe, Pọlu epfu. ¹⁵ E mee yẹe ndibe phẹ baputizimu. Ọ sụ anyi: “Unu byanụ anọta l'ibe mu mẹ unu -kwewaa lẹ mu bụwaa onye kweru kẹ Nnajiuphu.” Ọ rwonyanaa anyi; anyi jeshia.

Pọlu nọ mkpọro lẹ Filipayi

¹⁶ O rwua ujiku lanụ; anyi nọdu eje ẹka aanọduje epfu anụ Chileke; anyi hụma nwamgboko, bụ ohu; tẹme ọbvụ buru iya l'ẹhu k'ọphu ọogba ẹja. Ndu nwe iya nụ bẹ ọokpatakpooru oke okpoga l'agba ẹja ono. ¹⁷ O tsoahaa anyi lẹ Pọlu. Ọ nọdu echi mkpu asụje: “Ndu-a bụkwa ndu ejeru Chileke, bụ Ọkalibe-Kangokotaru-nụ ozi. Ẹphe aakọru unu ụzo, ee-shi dzọo unu.” ¹⁸ Mbọku-mbọku l'oopfu iya. A nọnyaa iphe ono, oopfu ono kabakpọo adụ Pọlu ashị k'ọphu ọ tọ duedu ike ata nshi. Ọ ghakọbe bya asụ ọbvụ ono: “Mu gude ẹpha Jizọsu Kéreshi akarụ ngu g'ì lufuta l'ẹhu nwata ono!” Epfupfu,

oopfu iya; ọbvụ ono ọlufu nwata ono l'ẹhu. ¹⁹ Ndu nwe iya nū hūmaepho l'ọbvụ ono ọlufuwaru iya l'ẹhu k'ọphu ọ tọ kpataeduru phẹ okpoga; ẹphe gude Pọlu yẹe Sayilasụ kpuru phẹ kpufu aswa; kpupfu ndu-ikpe phẹ, ²⁰ bụ iya bụ ndu-ikpe ndu Romu; je asụ phẹ: “Ndu-a bụ ndu Jiu, byaru anyi akpataru opfu ọlẹ mkpukpu. ²¹ Ẹphe ezi omelali, ta abudu ekemu-ali, gbaru anyi l'edobe; ọphu ọ budu ekemu-ali anyibe ndu Romu. Ẹbe anyibedua etsokwa egube omelali ono-o!” ²² Ikpoto ndu ono wulihu g'ẹphe tsua Pọlu phẹ otsukputu; ndu-ikpe ono woru uwe Pọlu yẹe Sayilasụ lawashia sụ g'e chia phẹ ẹchachi. ²³ Echiebe phẹ ẹchachi kpachaa akpachaa; bya enwuru phẹ nwuba l'ulo mkporo. A sụ onye eche ọlo mkporo g'ọ tuchikwaa ọlo mkporo ono gụa ya kpukpurukpu. ²⁴ Onye eche ọlo mkporo ono gude l'e pfuru egube ono woru phẹ jeye l'ọhu l'ọhu ime ọlo mkporo ono. Ọ tụa phẹ mkporo bya akporu phẹ okpa ye l'oshi, a tufushiru ọzo.

²⁵ O betashia l'echi abali; Pọlu yẹe Sayilasụ nọdu epfu anụ Chileke bya ekwe ebvụ anụ iya. Ndu ẹphe l'ẹphe nọ l'ulo mkporo l'eka ono nọdu angaru phẹ nchi. ²⁶ Teke ono teke ono; ali nmaahaa jijijijii; kwata anmashi iya ike. Ọlo ono nmakota jijijijii jasụ l'okpa iya. G'e jia epfua; ọzo ọlo mkporo ono tuko gụhashia ghegbaru ọnu. Mkporo, a turu onyemonye tuko gbushihuchaa. ²⁷ Onye eche ọlo mkporo ono tehu bya ejeshia ele ọnya; ọlo mkporo ghegbawaaru ọnu. O dobesu ọlẹ ndu nọkota l'ulo mkporo ono gbalachaawaru. Ọ mịtaepho ogu-echi iya amita gẹ ya nmagbua onwiya. ²⁸ Pọlu chishia mkpu sụ iya: “Te ejekwa ememe! Te ejekwa ememe! Ta adukwa iphe, ii-me onwongu! Anyi nọkotakwaa l'eka-a!”

²⁹ Onye ono, eche ọlo mkporo ono sụ g'a nwutaedu oku. O gude ẹhu anmanma; ẹka ndzụ agụ iya gbagbua je adaa kpurumu ọlẹ mgboru okpa Pọlu yẹe Sayilasụ. ³⁰ Ọ

bya edufuta phẹ bya asụ phẹ: “Ndu mu; ?bụ ɡunu bẹ mu e-me ɡ'a dzọo mu?”

³¹ Pọlu phẹ sụ iya: “Kweta kẹ Nnajiuphu, bụ Jizọsu Kéreshi ɡ'aa-dzọo ngu; ɡụ lẹ ndibe ngu ɡ'unu ha.” ³² Pọlu phẹ bya epfuaru iya kẹ Nnajiuphu; pfukwaaru iya phọ ndu nọkota l'ụlo iya ɡ'ẹphe ha. ³³ Onye eche ụlo mkpọro ono bya eduta phẹ lẹ teke onokwaphọ l'enyashi ono je asachaa phẹ ẹka ono, e chibashiru phẹ ẹhu ọnyá ono. E mee yẹle ndibe iya baputizimu l'enyashi onokwaphọ. ³⁴ O duru Pọlu yẹe Sayilasụ laa ibe iya je anụ phẹ nri; ẹphe ria. Ẹmereme ji yẹe ndibe iya ẹhu; kẹle nta-a bẹ ẹphe byawaru bya amaru Chileke ono, bụ iya bụ ọkpobe Chileke ono.

³⁵ O be l'ụtsu iya; ndu-ikpe Romu ono zia ndu ọgbogu phẹ ɡ'ẹphe je ezia ɡ'a haa Pọlu phẹ ɡ'ẹphe la.

³⁶ Onye eche ụlo mkpọro ono bya ezia ya Pọlu; sụ iya: “Ndu-ishi sụkwaru ɡ'a haa ɡụ lẹ Sayilasụ ɡ'unu la. Unu tọekwapho nwehu tųgbua lashi nta-a lẹ nchị odo.”

³⁷ Obenu lẹ Pọlu sụru ndu ọgbogu ono: “E te ejekwaru anyi ekpe ikpe; ɡ'Ọ ka mma l'a nmaru anyi ikpe. E chia anyi iphe l'edzudzu-ọha; l'ẹka anyi bukwa-a ndu Romu. E nwuru anyi ye lẹ mkpọro. Nta-a bẹ ẹphe sụru ɡ'anyi la lẹ mpya. Ono bẹ tee medu ememe! ɡ'ẹphe bya l'onwophe bya edufuta anyi.”

³⁸ Ndu ọgbogu ono je epfuaru ndu-ikpe ẹgube ono. Ndzụ rwuta phẹ ɡ'ẹphe nụmaru lẹ Pọlu yẹe Sayilasụ bụ ndu Romu. ³⁹ Ẹphe je je arwọo Pọlu phẹ arwọwo. Ẹphe dufuta phẹ l'ụlo mkpọro ono bya arwọo phẹ ɡ'ẹphe lufuru phẹ lẹ mkpukpu. ⁴⁰ Pọlu yẹe Sayilasụ lufuta l'ụlo mkpọro ono bya ejeshia ibe Lidiya. Ọ bụru l'ẹka ono bẹ ẹphe jepfuru unwunna je yechaaru phẹ ọkpukpu ike sụ ɡ'obu shihu phẹ ike; ọ bụru phẹ atųgbu.

17

Iphe, eme lẹ Tesalonayika

¹ Pọlu yẹe Sayilasú tųgbua ije je aghabua Amfipolisú waa Apoloniya. Ẹphe bahų lẹ Tesalonayika. Mkpųkpų ono bẹ ọlọ-ndzukọ ndu Jiu dų. ² Pọlu bya ejee l'ọlọ-ndzukọ ono, bų iya bų g'oojegehawa. Ọ kpọkube jee ya eswe-atųta-unme ẹto. O gude iphe, e deru l'ẹkwo-opfu Chileke asarų phẹ opfu; ³ bya emee opfu Chileke ono g'ọ doo phẹ ẹnya; goshi phẹ lẹ Kẹreshi Ọbu bẹ jefųtaje iphe-ẹhuka nwųhu; l'e lia ya. L'oooshi l'ọnwu teta dzųru ndų. Ọ bųru Jizọsu-a, mu epfuru unu opfu iya-a bų Kẹreshi Ọbu. ⁴ O nweru ndu Pọlu yẹe Sayilasú pfutaru; ẹphe laaru phẹ. O nwekwarųpho ikpoto ndu Gurisu, Chileke dųru lẹ nsọ mẹ igwerigwe unwanyi, nweru ẹnya, ẹphe pfutakwarųphọ yeru onwophẹ.

⁵ Obenu lẹ ndu Jiu watarų ejiru iya iji-ẹnya. Ẹphe bya eje akpakọo obokoboko nemadzų l'aswa bya agbaa ọgbo. Ẹphe kpakaa mkpųkpų ono; mkpųkpų gbaahaa gharagharaghara. Ẹphe zeru gidigidi zeba l'ibe Jiasọnu ẹka ẹphe achọ Pọlu yẹe Sayilasú g'ẹphe gude kpųfutaru ọha. ⁶ Ọphu ẹphe ahųmaduru phẹ; ẹphe kpųta Jiasọnu bya aharu unwunna anyi ọzo kpųta yeru iya. Ẹphe kpųru phẹ kpųjeru ndu-ikpe mkpųkpų je asų phẹ: “Ndu-a, woru mgboko l'ophu gha igharaphu-a bẹ byaakwaru ibiya-a; ⁷ Jiasọnu gbẹ duta phẹ ẹphe je anọdu l'ibe iya. Ndu ono bẹ tųkokwaru ekemu eze nnajọha, bų Siza egbukakọta egbuka. Tẹme ẹphe sų l'ọ dųru onye eze ọzo, dų nų, ẹpha iya bų Jizọsu.” ⁸ Ẹhu gbangahų ọha waa ndu-ikpe mkpųkpų ono g'ẹphe nųmaru iphe ono. ⁹ E gbubuaru Jiasọnu yẹe ndu e guderu yẹe ya nre; tubuaru phẹ okpoga, ẹphe e-ye, bukwanu a - nųmabaeduru ọkporo phẹ lẹ mkpųkpų ono ọzobaa;

ẹ̀phe anataphu okpoga phẹ̀ azụ. Ẹ̀phe bya eyee nre ono; a haa phẹ̀ ẹ̀phe lashià.

Iphe, eme lẹ̀ Beriya

¹⁰ O be l'enyashi; ụnwunna ono meeṣpho ẹgwegwa dufu Pọlu yẹe Sayilasụ; ẹ̀phe jeshia Beriya. Ẹ̀phe jerwua; bya ejeshia l'ulo-ndzukọ ndu Jiu. ¹¹ Ndu ẹka ono ka enweru obu ìphóró e -me lẹ̀ ndu Tesalonayika. O nọdu agụ phẹ̀ agụgu anụma ozi-oma ono. Mbọku-mbọku ẹ̀phe agụ ẹkwopfu Chileke g'ẹ̀phe maru ? iphe, Pọlu phẹ̀ eṣfu bụa eviya? ¹² O bụru iya bụ lẹ̀ ndu dụ igwerigwe ekweta; mẹkpoo igwerigwe ụnwanyi Gurisu, nweru ẹnya l'ẹka ono mẹkwapho unwoke Gurisu. ¹³ Ndu Jiu, bu lẹ̀ Tesalonayika gbẹ̀ l'ẹka ono nụma lẹ̀ Pọlu eziakwa opfu Chileke lẹ̀ Beriya; ẹ̀phe bya l'ẹka ono bya agbhashià oha ono; woru phẹ̀ kpalia bya eyeru phẹ̀ kurukuru. ¹⁴ Ụnwunna dutaṣpho Pọlu ẹgwegwa dufu durwua ya eze-enyimu. Timoti yẹe Sayilasụ nọ-kpe azụ lẹ̀ Beriya. ¹⁵ Ndu edu Pọlu durwua ya Atensu. Ẹ̀phe laphushia azụ lẹ̀ Beriya. Pọlu sụ phẹ̀ gẹ̀ Sayilasụ yẹe Timoti byapfutakwa iya ẹgwegwa.

Iphe, eme lẹ̀ Atensu

¹⁶ Pọlu nọdu lẹ̀ Atensu cheaharu Sayilasụ yẹe Timoti. O hụma g'ẹnya agwa habe shii lẹ̀ mkpukpu ono. O phushiahaa ya ụphu ike l'okpoma. ¹⁷ Ẹ̀phe lẹ̀ ndu Jiu mẹ̀ ndu Gurisu, anwụ ẹka ndu Jiu nọdu anọduje atụ ẹgo l'ulo-ndzukọ ndu Jiu. O nọdu ejejekwapho aswa mbọku-mbọku ẹ̀phe lẹ̀ nwa ndu ophu o hụmaru l'ẹka ono abọahaa kẹ̀ Chileke. ¹⁸ O dūru ndu mmamiphe, shi l'ogbo eekuje Epikuriya waa Sutoyiku, byaru ẹ̀phe lẹ̀ Pọlu tūahaa ya. Ndu asụ: “?Bụkwa ole bẹ̀ nwa owa-a, eṣfu bẹebēbee-a eṣfu?”

Ndu asu: “O dukwa g'ò duru agwa ndu ozo, otu onu iya.” Iphe, ephe gude epfu nno bu le Polu epfu ke Jizosu waa k'eshi l'onwu teta dzuru ndzu. ¹⁹ Ephe duta Polu bya edufu l'edupfu, ndzukò Ariyopagosu bya asu iya: “Mena g'anyi maru iphe òphúú owa-a, iipfu opfu iya-a. ²⁰ L'iphe owa-a, ipfugba-a bugbakwaa anyi nchi òphúú. Mena g'anyi maru iphe, o bugbaa.” ²¹ Kele ndu Atensu mgburugburu mekpoo ndu lwaru iya alwalwa ta adudu iphe ozo, ephe ejeje gbahaa g'ephe numa me g'ephe pfua iphe òphúú.

²² No iya; Polu bya apfuru l'iphu ndu ono l'edupfu Ariyopagosu onoya su: “Atensu unu gebekwa-o! Mu su-a; mu humawaru l'unu yenukaru agwa nso. ²³ Kele ge mu ejephekpoo le mkpukpu unu-a be mu humagbaaru enya agwa unu. Mu humakwarupho enya agwa ophu e deru su: ‘Owa-a bu k'agwa ophu a madu epha iya’. Onye ono, unu abaru eja l'ebe abu l'unu maru epha iya ono, bu iya be mu epfuru unu opfu iya nta-a. ²⁴ Oo ya bu Chileke, bu iya meru mgboko mee iphemiphe, no iya l'ime. Oo ya bu Nnajiuphu, nwe igwe nweru ali; teme ophu oobujeduru l'ulo, nemadzu gude eka kpa. ²⁵ Ophu mkpa iphe, nemadzu ejeta anu iya aduduru iya; eshinu o bu iya anu ndzu bya anu unme bya anu nemadzu iphemiphe. ²⁶ Oo Chileke lanu ono meru onye ivuzo; bya eshi l'onye lanu ono mee ohamoha, nokota le mgboko-a mgburugburu. Oo ya tubuhawaru teke ndu no le mgboko-a a-no-beru; tubuhawaa eka oke ali phe a-kpa. ²⁷ Iphe, Chileke medoru iphemiphe ono bu ge ndiphe achoo ya chota iya m'ephe -rwaphenaa eka iya; eshinu Chileke ta adudu onye o no enya le g'anyi ha; mbu me onye lanu. ²⁸ Kele
“Oo ya gude ndzu anyi.
O buru iya meru iphe,

anyi ejephe.

Teme ọ̀ bụ̀ru iya meru iphe,
anyi dū adūdu ophu.”

Ọ̀ dū-a g'ẹ̀gube ndibe unu, agū ebvu gūru sū:
“Anyi tūkoru bụ̀ru ụ̀nwu iya.”

²⁹ Eshinu anyi tūkoru bụ̀ru ụ̀nwu Chileke; g'anyi ta arijekwa lẹ̀ Chileke dū g'iphe, e gude ope wūa; ọ̀zoo iphe, a kpūru l'urwa; ọ̀zoo iphe, e gude oshi pyia. Ọ̀riri nemadzū te erwukwaru gẹ̀ Chileke gbaru; ọ̀phu ọ̀ būro k'egude iphe, emeru ọ̀na goshi g'ọ̀ gbaru. ³⁰ Chileke lesweakwaru teke e shidu maru iya ẹ̀nya. Nta-a bẹ̀ ọ̀ sūru g'izimanū lwa onyemonye azū l'ẹ̀kameka; g'ẹ̀phe byapfuta iya. ³¹ Kẹ̀le o dobeakwaru mbọ̀ku, oo-kpe ndiphe mgburugburu ikpe pfūru-oto. Onye oo-gude kpee ikpe ono bū nwoke ọ̀bu, ọ̀ họtaru l'onwiya. Iphe, o gude mee g'onyemonye maru l'iphe ono e-mekota gẹ̀ ya tūberu bū l'o meru g'onye ono shi l'ọ̀nwu teta dzūru ndzū.

³² Pọ̀lu pfufutaẹ̀pho k'eshi l'ọ̀nwu teta dzūru ndzū ono; ẹ̀phe harū gbaaharu iya mgbonu. Ọ̀ dūkwarupho ndu sūru: “Ọ̀ dūkwa anyi g'a sū l'ii-pfubaa iphe-a ọ̀zo g'anyi nūmabaa.” ³³ Pọ̀lu parū phẹ̀ haa; ọ̀ būru iya atūgbu. ³⁴ Ọ̀ dūru ndu tsoru iya nū bya eworu onwophe ye Jizosu, bū Nnajiuphu l'ẹ̀ka. Dayonisiyosu, onye gba l'ọ̀gbo Ariyopagosu yi lẹ̀ ndu ono waa nwanyi, eekuje Damarisu; mẹ̀waro ndu ọ̀zo.

18

Iphe, eme lẹ̀ Kọ̀rentu

¹ E mechaa; Pọ̀lu shi lẹ̀ Atensu jeshia Kọ̀rentu. ² Ọ̀ rwua l'ẹ̀ka ono; ọ̀ hūma onye Jiu, eekuje Akwila. Ẹ̀ka a nọ̀ nwūa ya bū lẹ̀ Pọ̀ntosu. Akwila bẹ̀ yẹ̀e nyee ya bū Pirisila shikwadūa İtali lwa Kọ̀rentu teke ono; kẹ̀le

eze nnajioha, bu Kulodiyosu suru g'iphe, bukpo ndu Jiu mgburugburu lufu le Romu. Polu jee ge yee phe kwee. ³ O jerwua; ephe l'iya nodu jeahawar ozi; kele iphe, ephe gude buru bu ekwe ekwa, eegudeje eme ulo-ekwa. Polu l'onwiya bukwapho onye ekweje ekwa. ⁴ O nodu ejeje l'ulo-ndzuk ndu Jiu idzu g'idzu eswe-atuta-unme g'ephe bo ke Chileke; bya esee ge ya pfuta ndu Jiu me ndu Gurisu yeru Jizosu.

⁵ Sayilasu yee Timoti shi le Masedoniya lwatashia; Polu phubewaa iphu l'epfu ke Chileke mboku-mboku. O nodu egoshi ndu Jiu l'oo Jizosu, bu Kereshi obu. ⁶ Teke ephe jikaru bya epfuharu iya ejo opfu; l'o jia uwe iya kpowulangu su phe: "Inyorokoto inyorokoto! Unu vukwaru ochi unu l'ishi unu. Eka mu ta adukwa iya. Nta-a buakwaa ndu abudu ndu Jiu be mu e-jepfu." ⁷ O paru phe haa je eburu l'ibe onye Gurisu, eekuje Tayitosu Jiosutosu, bu nwoke, Chileke duru le nsu. Ibe iya no-kube ulo-ndzuk ndu Jiu. ⁸ Onye-ishi ulo-ndzuk obu, bu Kirisuposu be yee ndibe iya kwetawaru l'oo Jizosu bu Nnajiuphu phe. A dukwapho igwerigwe le Korentu numa ke Jizosu ono bya ekwetakwapho; e mee phe baputizimu.

⁹ O be l'enyashi ujiku lanu; Polu phua ophulenya. Jizosu su iya: "Ndu ba agukwa ngu Polu! Pfukwa iphe, iipfu; ta adukwa teke iha iya. ¹⁰ Mu nokwaa swiru ngu eswiru. O to dukwa onye a-furu ngu nu k'emeka ngu iphe; kele a dukwa igwe le mkpukpu-a bugbaaru ndu bu ndu nkemu." ¹¹ Polu no le mkpukpu ono mgarapha l'onwa ishii zikota ndu eka ono opfu Chileke.

¹² O buru teke Galiyo bu onye-ishi ndu Gurisu be ndu Jiu byaru anokobe gude Polu kpuru jeshia l'ulo-ikpe. ¹³ Ephe su le Polu eme g'o mee ndu ndu-phe g'ephe

bajeru Chileke eja l'uzo, abudu iphe, ekemu ali phe pfuru.

¹⁴ Pòlu jeshia eye onu; Galiyo su ndu Jiu ono: “Ome iphe-a bu opfu ke l'e mesweru; ozoo l'e meru ejo-iphe me mu asu ee l'o du-a ree ge mu yeru unube ndu Jiu onu. ¹⁵ Obenu l'eshinu iphe, unu adzo bu k'epha me opfu onu; me ekemu unu; unu jekwa edoshia ya l'onwunu. Mu te ekpejekwa egube iphe ono.” ¹⁶ O chishia phe l'ulo-ikpe. ¹⁷ G'ephe ha gude Sosutenisu, bu onye-ishi ulo-ndzuko ndu Jiu ono tsua ya iphe l'iphu ulo-ikpe l'eka ono. Ophu Galiyo eyeduru phe onu.

Pòlu alaphu azu le Antiyoku

¹⁸ Pòlu yee unwunna noepho le Korentu ujiku ole-mole; o paru phe haa; yee Pisisila waa Akwila swiru bahu l'ugbo jeshia Siriya g'o kpushichaadaru ishi le Kenkiriya; kele iphe, o kweru Chileke ukwe iya be o mewaru. ¹⁹ Ephe jerwua Efesusu. Pòlu haa Pisisila yee Akwila l'eka ono bya abahu l'ulo-ndzuko je yee ndu Jiu boahaa ke Chileke. ²⁰ Ephe rwo ya g'ephe l'iya nobaa; ophu o kwedu. ²¹ O tugbushia bya asu phe: Obo-iphe-a abyanu-a be mu lwaphutajekwa azu le Jierusalemu bya abo me o -buru uche Chileke. O bahu l'ugbo le Efesusu tugbua.

²² O -rwuepho le Sizariya; bya egude okpa jeshia Jierusalemu je ekele ndu Chiochi eka ono. O shiwaro eli-eli jeshia Antiyoku. ²³ O noekwapho nwanshi le Antiyoku; o tugbua ozo. O je eshita ali Galeshiya waa Firijiya eme g'obu kabaa eshihu ndu ke Kereshi l'ibiya ono ike.

Apòlosu byaru Efesusu waa Korentu

²⁴ O duru onye Jiu, epha iya bu Apòlosu, a nwuru le Alegazandiriya, byaru Efesusu. O maru epfu opfu bya

amaru iphe, e deru l'ekwo-opfu Chileke mashia ya ike. ²⁵ E zihawaru iya k'uzo Nnajiuphu; o ndu evukpoo ya evuvu epfuru ndu ozo ke Jizosu ono; teme o ndu ezikwa iya pho ezizi. Ootukojekpo ke Jizosu too l'okpa iya l'okpa iya; ole eka o maberu buepho ke baputizimu ophu Jionu shi emeje. ²⁶ O saahaa ke Chileke kpaa kpaa l'ulo-ndzuku ndu Jiu. Pirisila yee Akwila numa iphe, oopfu bya eduru iya laa ibe phe; je akabaa ya ezirwe uzo Nnajiuphu ezirwe. ²⁷ Apolosu su le ya e-je ali Gurisu. Unwunna, no le Efesosu su l'o dukwa ree shii; bya ederu ekwo nu iya ge ndu ke Kereshi, no l'eka ono nata iya ree. O jerwua; o kwata yeru phe eka shii; mbu ndu shi l'eze-iphe-oma, Chileke eme kwetawaa. ²⁸ O ndu atu-kputaje ndu Jiu l'edzudzu-oha; egudeje iphe, e deru l'opfu Chileke goshi phe rengurengu l'oo Jizosu, bu Kereshi obu.

19

Polu no le Efesosu

¹ Teke ono, Apolosu no le Korentu ono be Polu kwaseru uzo enyanwu ariba lufu le Efesosu. O rwua l'eka ono; o haru huma ndu etso uzo Jizosu. ² O jia phe: “?Unu nataru Unme-du-Nso teke unu kwetaru?”

Ephe su iya: “Anyi teke anuma-swekpokwaanu ke Unme-du-Nso anuma ophu.”

³ O su phe: “?Bu egube baputizimu gunu be e meru unu?” Ephe su iya l'oo baputizimu ke Jionu.

⁴ Polu su phe: “Jionu shikwa emeje baputizimu gude egoshi l'onye-a be izimanu iphe-eji iya lwaru azu; o ghawaa umere lwapfuta Chileke. Iphe, o shi epfufuaru ndu Jiu bu g'ephe kweta k'onye ono, a-bya nu ono, bu iya bu Jizosu.”

⁵ Polu pfuchaepho nno; ephe numa; e gude epha Nnajiuphu, bu Jizosu mee phe baputizimu. ⁶ Polu

bya ebyibe phẹ ẹka; Unme-dụ-Nsọ bya eji phẹ ẹhu. Ẹphe pfuahaa l'olu Unme-dụ-Nsọ; bya awatakwapọ epfuchiru Chileke. ⁷ Ndu ono rwuru iri l'ẹbo.

⁸ Pọlu nọkọta mgburugburu ọnwá ẹto sakọta kẹ Chileke kpaá kpaá l'ụlo-ndzukọ ndu Jiu. Ẹphe l'iyá nọdu adzọ opfu ono. Ọ nọdu anọduje eme g'o doo phẹ ẹnya l'ozì-oma kẹ Chileke, bụ eze ono; bụ ọkpobe-opfu. ⁹ Ole ndu ono harụ kpọchia nchị; ọphu ẹphe ekwetaduru iphe, Pọlu pfuru. Ẹphe wataẹpho epfubyishi ụzọ Nnajiuphu ono epfubyishi l'ẹka ono; Pọlu parụ phẹ haa bya eduta ndu kẹ Kéreshi ono; ọ bụru iya atụgbu. Mbọku-mbọku; oojeshia asa opfu l'ụlo, eedzukọje k'anwụ iphe l'ibe Tiranọsu. ¹⁰ O mekpọe ya phọ ẹgube ono gbiriri jasụ o megba iya apha labọ. Ọo ya bụ ndu bukọta l'alị Eshiya mẹ ndu Jiu mẹ ndu Gurisu nụmakota opfu kẹ Nnajiuphu, bụ Chileke.

Ụnwu Sukiva

¹¹ Chileke shi Pọlu l'ẹka eme iphe-ọhumalenya, ete emejehaadaa nụ; ¹² k'ọphu ọobujeru e -shi iya l'ẹhu wota nkachifu; ọzoo nwampete ẹkwa gude jepfu ndu iphe eme; iphe-ememe ono alaa; ọbvụ, bu phẹ l'ẹhu alufuchaa. ¹³ Ọ dükwarupho ndu Jiu, tsoru ejephe achịshikwapho ọbvụ, emegbaa nemadzu. Ẹphe nọdu emeje g'ẹphe gude ẹpha Jizọsu eme iya. Ẹphe nọdu asụje ọbvụ ono: “Mu gude ẹpha Jizọsu, onye Pọlu epfu nkiya akaru ngu g'ị lufu.” ¹⁴ O nweru nwoke Jiu lanụ, bụ onye-ishi uke Chileke, ẹpha iya bụ Sukiva, nwutaru unwoke ẹsaa. Noo ya; o be ujiku lanụ; unwoke ẹsaa ono mekwaaphọ g'ẹphe gude ẹpha Jizọsu chifu ọbvụ ẹgube ono, ndu ọphuu achifufe phọ.

¹⁵ Ọbvụ ono, ẹphe eme g'ẹphe chifu ono sụ phẹ: “Jizọsu bẹ mu maru bya amakwarupho Pọlu; unubedia ?unu bụ ndu ole?”

¹⁶ Onye onò, Ọbvu eme onò gude ẹjọ ọkpèhu tsoo phẹ ọgụ; kakọta ẹphẹ n'ẹsaa ike. O meka phẹ iphe gbabẹchaa phẹ ọto. Ẹphẹ shi l'ụlo onò gbafu. ¹⁷ Ndu Jiu mẹ ndu abudu ndu Jiu, bukọta lẹ Efesọsu numa iphe onò; ndzụ rwuta phẹ. A kwabẹahaa ẹpha Nnajiuphu, bu Jizọsu ọkpobe ùbvù. ¹⁸ Igwerigwe ndu buwaa ndu kẹ Kéreshi wuru bya bya akọshiahaa iphe, ẹphẹ shi emeje; bya egbukachaa oswe, ẹphẹ shi kegbaa ndu ọzo. ¹⁹ Ndu emeje ọmamanshi bya achita ẹkwọ, ẹphẹ egudeje eme ọmamanshi onò chikobe l'ẹka lanu kpọọ ya ọku l'iphu ọha. A bya agbakọọ aswa ẹkwọ onò; ọ buru ụkporo ẹkpa-ego iri l'ẹbo l'ẹkpa-ego iri. ²⁰ E shi ẹgube onò; opfu kẹ Chileke goshi g'ooorebe ire bya akabaa ejedzuru; bya akabakwaaphọ eshihu ike eje.

Ùtsú etsu lẹ Efesọsu

²¹ Iphe onò nwụchaepho; Unme-dụ-Nsọ mee gẹ Pọlu sụ lẹ ya shifutaje Masedoniya waa alị Gurisu lufu lẹ Jierúsalemụ. O sụ lẹ ya -jehaa ẹka onò bẹ ya e-jekwaphọ Romu. ²² O bya ezia ndu eyejeru iya ẹka ụmadzu ẹbo; Timoti yẹ Ẹrasutosu g'ẹphẹ vuru iya ụzo jeshia Masedoniya gẹ yẹbedua nọbaadaa l'alị Eshiya.

²³ Teke onò bẹ oke mkpaka bataru lẹ mkpukpu onò l'opfu ụzo Nnajiuphu onò. ²⁴ L'ọ duru onye akpụje ụzu, eme ọna shii, egudeje mkpọla-ọchaa akpushi unwu iphe, adujegbaa l'eze-ulo eze-nwanyị ndu Efesọsu, bu Atẹmisu. Ẹpha onye-úzu onò bu Dimitiriyoosu. Yẹ ndu akpụjeru iya iphe onò gude iya akpa okpoga ntumatu. ²⁵ O bya ekukọọ ndu onò l'ẹka lanu; mękpoo iphe, bukpoọ ọgbo ndu úzu onò sụ phẹ: “Ndu mu! Unu maru l'ọo iphe, anyi eme-a bẹ anyi gude aba. ²⁶ ?O kwa l'unu anu-a; tẹme unu nọdu ele-a iphe, nwoke-a, bu Pọlu eme? O suru l'agwa, nemadzụ gude ẹka dobe ta abudu ọkpobe

iphe ilile. Nta-a bẹ o gudewaa ẹgube ono pfuta ndu dọ igwerigwe lẹ Efesọsu; ghudu mẹ oojegbabẹ alì Eshiya mgburugburu. ²⁷ Iphe, dọ ẹji, dọ iya nọ bọ l'iphe-a, anyi akpọje-a a-zaahaa ẹjo ẹpha. Ozo ka njọ bọ l'eze-ulo eze-nwanyì taa dọedu iphe, ọobukwaduru. Waa l'aa-paru iya haa; mbu eze-nwanyì ọphu alì Eshiya l'ophu mẹ mgboko mgburugburu abaru ẹja.”

²⁸ Ikpoto ndu ono nunyaepho iphe ono, oopfu ono; ẹhu gbangahu phẹ l'ẹhu-eghu. Ẹphe tọ ọzu sọ: “Atẹmisu ndu Efesọsu bọ eze agwa!” ²⁹ Ọtsu daa lẹ mkpukpu ono. Ẹphe dzukọbe ẹgwewa gude Gayọsu yẹ Arisutakọsu, bọgbaa ndu Masedoniya labọ, ẹphe lẹ Pọlu swi; kpuru phẹ kpufuru ọha l'ẹka mkpukpu ono edzufe. ³⁰ Pọlu l'onwiya jeshia gẹ ya jepfu ikpoto ndu ono; ọphu ndu kẹ Kẹreshi ekwedu. ³¹ Ndu nweru ẹnya lẹ Eshiya, bọ ndu ẹphe l'iya eshi ọnyà; zia ozi g'e je ezia ya sọ iya jiko g'a ta ahumakwa iya l'ẹka ono, mkpukpu edzufe ono ahuma ophu. ³² Kẹle teke ono bẹ ọtsu ono adakpọepho lẹ ndzukọ ono. Ndu echi kẹ ne phẹ; ndu echi kẹ nna phẹ; kẹle ẹphe ta amadu iphe, ada nọ. Mbu l'o ghuduru nwanshi mẹ ọ buru lẹ g'ẹphe hakọta kuru l'ẹka ono ta amadu iphe, ẹphe gbafuta-doru. ³³ No iya; e dobesu l'oo nwoke lanu, eekuje Alẹguzanda akpa iphe ono; kẹle ndu Jiu hofutaru iya nwuru iya ye l'iphu ikpoto ndu ono. Alẹguzanda palia ẹka g'e gebekwa gẹ ya dofu onwiya. ³⁴ Ẹphe humaeepho l'ọ bọ onye Jiu; g'ẹphe hakọta gude olu lanu chiahaa sọ: “Atẹmisu ndu Efesọsu bọ eze agwa!” Ẹphe raeepho iphe ono nra lanu-oo jasọ iphe, ha g'awa labọ.

³⁵ E mechaa; onye edejeru mkpukpu ẹkwo kukebe ẹhu mee a rabuhu iphe ono. Ọ sọ phẹ: “Mu sọ-a; Efesọsu! Ọ tọ dukwa onye amadu l'oo Efesọsu bọ mkpukpu, nwe eze-ulo Atẹmisu bya aburu mkpukpu, abaru ntẹkpe,

gbaru iche ono, shi l'igwe daa ono ẹja. ³⁶ Ọ tọ dudu onye a-sụ l'ọo ụka. Ọo ya bụ; unu nọdunu nwadoo. Unu te emeekwa gẹ ndu amadụ iphe. ³⁷ Unu kpụtawaru ndu-a bya ẹka-a l'ẹbe ọbu l'ẹphe zitaru iphe eze-ulo eze-nwanyị; tẹme ọphu ọ dudu ẹjo opfu, ẹphe pfuru iya. ³⁸ Sụ-a; teke ọ bụ lẹ Dimitiriyoosu waa ndu ejeru iya ozi nweru ndu ẹphe sụru l'ọ duru iphe, ẹphe meru; ụlo-ikpe dūephō adudu tẹme ndu-ishi mkpụkpu nọduepho l'ẹka ono. G'ẹphe je l'ẹka ono je epfu iya. ³⁹ Teke ọ bụ l'ọ duru iphe ọzo, unu epfu; unu epfua ya mẹ mkpụkpu dzua opfu. ⁴⁰ Kẹle ọgu, duru anyi nta-a bụkwa l'aa-sụ l'anyi kparụ ụtsú ntanụ-a l'ẹbe abụ l'o nweru ishi iphe, bụkwanu e-kuje anyi; anyi egude iya dofu onwanyi l'ẹgube mkpu ọwa-a, a gbaru ntanụ-a.” ⁴¹ Ọ pfuchaa nno; ọ sụ phẹ g'ẹphe la. Ẹphe wụfu lashia.

20

Iphe, meru lẹ Masedoniya

waa lẹ Gurisu

¹ Ụtsú ono dazetaephō; Pọlu bya ekukọo ndu kẹ Kéreshi bya eyeru phẹ ọkpu-ikike g'ẹphe ta atşukwa ebvu bya ekelecha phẹ; ọ bụru iya eje Masedoniya. ² Ọ jephẹkọtachaa l'iphe, bụ ẹka ono g'ọ ha pfiaru phẹ igwerigwe opfu bya eyeru phẹ ọkpu-ikike. E mecha; ọ bya ejeshia Gurisu. ³ Ọ nọo ọnwa ẹto l'ẹka ono. A nọnyaa; ọ kwakọbe jeshia abahụ l'ugbo eje alì Siriya. Ndu Jiu gbaru je akwachia ya ụzo. Ọ laphu azụ je eshia ụzo Masedoniya lashia. ⁴ Ndu ẹphe l'iya swị l'ije ono bụ Sopeta, nwa Pirọsu, onye Beriya waa Arisutakọsu waa Sekundosu, ẹphebedua shi lẹ Tesalonayika; waa Gayọsu onye Debi; waa Tikikọsu waa Tirọfimosu; noo ndu kẹ Eshiya; waa Timoti. ⁵ Ndu ono vuru ụzo je anọdu

lẹ̀ Tirowasu p̄furu-cheru anyi. ⁶ A -bọ́chaa iphe “Ọ̀bo-buredi, ekoduru ekoko”; anyi bahụ́ l'ụ̀gbo lẹ̀ Filipayi tųgbua. A nọ̀ep̄ho ujiku ise; anyi byapfuta phẹ̀ lẹ̀ Tirowasu. E rwua ẹ̀ka ono; anyi nọ̀o abalị̀ ẹ̀saa l'ẹ̀ka ono.

Ejeje ikpazụ̀, Pọ̀lu eje Tirowasu

⁷ O be lẹ̀ mbọ̀ku mbụ́ l'idzu; anyi dzukọ̀be g'anyì ria Nri-ẹ̀nyashi-Nnajiuphu. Pọ̀lu wata phẹ̀ asarụ́ opfu; kẹ̀le ọ̀kwakobekwanu k'ala l'ụ̀tsu iya. O p̄fuepho opfu gbiriri jasụ́ abalị̀ kee ẹ̀bo. ⁸ Orọ̀ku dụ́ igwerigwe l'ime ụ̀lo-eli ono l'ẹ̀ka anyi nyikotaru je adọ̀kobe lẹ̀ k'eli iya. ⁹ Nwokorọ̀bya lanụ́, aza Yutikọ̀su nọ̀du anọ̀o l'igburọ̀nu windo. Pọ̀lu p̄funyaep̄ho opfu ono; mgbẹ̀nya rweahaa Yutikọ̀su. A nọ̀nyaa mgbẹ̀nya tų iya. O shi lẹ̀ mkpopfu ụ̀lo-eli ẹ̀to ono ngabufu bya echia onwiya l'alị̀. E jeshia ya apali; ọ̀ nwụ̀huwaa. ¹⁰ Pọ̀lu bya enyizeta bya anmakoru iya l'eli bya agbakua ya ẹ̀ka sụ́: “Unu ta akwagbushihe onwunu l'ọ̀ dzụ̀waa ndzụ́!” ¹¹ Ọ̀ tųgbua laphu azụ́ je anyawaa buredi ono kee; ẹ̀phe ria. O p̄fuaharu phẹ̀ opfu ọ̀zo; p̄fua ya jasụ́ nchi bọ̀hu. Ọ̀ bụ̀ru iya alala. ¹² Ẹ̀phe duta nwokorọ̀bya ono lẹ̀ ndzụ́. Ọ̀ bụ̀ru iphe, e gude dụa phẹ̀ obu; obu shihu phẹ̀ ike ọ̀kpobe eshihu.

Pọ̀lu shi lẹ̀ Tirowasu jeshia Militọ̀su

¹³ Anyi tųgbua bya abahụ́ l'ụ̀gbo kpọ̀ru jeshia Asọ̀su g'anyì apata Pọ̀lu l'ẹ̀ka ono; kẹ̀le ọ̀ sụ̀ru g'anyì gude ụ̀gbo byapfuta iya lẹ̀ ya e-gude ọ̀kpa lufuta l'ẹ̀ka ono. ¹⁴ Ọ̀ byapfuta anyi lẹ̀ Asọ̀su; anyi pata iya l'ụ̀gbo tųgbua jasụ́ anyi jerwua Mitilini. ¹⁵ Tọ̀budu iya bụ́; anyi shi l'ẹ̀ka ono tųgbua. O be lẹ̀ nchitabọ̀hu iya; anyi shi l'ẹ̀ka ono gude ụ̀gbo ghaa mgboru Kiyọ̀su. O rwua echele iya; anyi kpọ̀rwua Samọ̀su. O be lẹ̀ nchitabọ̀hu mbọ̀ku k'ono; anyi kpọ̀rwua Militọ̀su; ¹⁶ kẹ̀le Pọ̀lu p̄fuhawaru sụ́ lẹ̀ ya agha Efesọ̀su aghagha gẹ̀ ya te eje akpọ̀ ụ̀p̄fu l'alị̀ Eshiya.

Ọ dū iya ẹgwegwa; kẹlẹ oome gẹ ya kukebe ẹhu jerwua Jierúsalemú; tẹme l'oorwua mbọku Pentikọsutu.

Pọlu asú: “Nọkwa-ẹhu mma”

¹⁷ Pọlu nọdu lẹ Militọsu zia g'e je ezia ndu e meru ọgerenya Chiochi lẹ Efesọsu g'ẹphe bya gẹ yẹ l'ẹphe dzuda. ¹⁸ Ẹphe byarwuta Pọlu sù phẹ: “Unu mawaru-a gẹ mu shi emeje teke ono, mu l'unu nọkpoo ono eshinu mu byaru alì Eshiya. ¹⁹ Mu wozetaru onwomu alì ejeru Nnajiuphu ozi; mu gude ẹnya-mini gude iphe-ẹhuka, byapfutakọtaru mu nù, shigbaa l'ẹjo idzu, ndu Jiu achiru mu eje ozi ono. ²⁰ Unu maru l'ọ tọ dudu iphe k'uzo ono, Chileke e-shi dzọo unu ono, mu atọgboduru unu ẹba; mbù l'ọ tọ dudu ẹka mu wachiru iya unu awachi mẹ nanù. Mu rarù iya unu arara zia ya unu l'edzudzu-ọha mẹ l'ibe unu l'unuphu l'unuphu. ²¹ Mu nmarù ndu Jiu mẹ ndu abudu ndu Jiu ọkwa sù g'izimanù iphe-ẹji phẹ lwa phẹ azù g'ẹphe gha umere lwapfuta Chileke bya ekweta l'ọo Jizọsu bù Nnajiuphu phẹ. ²² Nta-a bẹ mu e-mekwa gẹ Unme-dù-Nsọ ziru mu. Mu e-je Jierúsalemú; ẹbe ọ bukwa lẹ mu maru iphe, ee-me mu nù l'ẹka ono. ²³ Iphe, mu maerupho bù lẹ Unme Chileke emeje mu lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu mu ahuma lẹ mkpọro waa iphe-ẹhuka, parù ẹka swiru mu lẹ Jierúsalemú ono. ²⁴ Ọlẹ ọ tọ dudu iphe, mu guberu ndzù mu. Ọo 'nù gẹ mu jefukpọonu ozi mu l'ishi; mbù gẹ mu jefubebe ozi ono, Nnajiuphu bù Jizọsu ziru mu gẹ mu jee ono, bù iya bù gẹ mu pfukaaru ndiphe k'ozi-ọma lẹ Chileke a-phuru phẹ obu-imemini.

²⁵ “Nta bẹ mu mawaru l'unube ndu ono, mu tsoru jephee zia ozi-ọma l'ọo Chileke bù eze ono bẹ taa hụmabaekwa mu ọzo. ²⁶ Noo iphe, mu gude sù unu ntanù-a; ọ -duru onye larù l'iswi bẹ ẹka mu ta aduekwa iya ọzo. ²⁷ Kẹlẹ mu tükowaru iphemiphe, Chileke tüberu

togbokotaru unu eba. O to dudu ophu mu wachiru unu awachi me nanu. ²⁸ Unu leta onwunu enya letakwapho unwu aturu ono, Unme-du-Nso yeru unu l'eka ono enya. Unu buru ndu azu Chiochi, Chileke gude mee, Nwa iya gededegede gbaru l'oswebe; mee g'o buru nkiya. ²⁹ Mu maru le mu -tugbuchaepho lashiya be ndu ejo nzi awubata g'ejo agu bya adakaa unu. O to dukwa g'e meru; ebe ephe ebyi eka l'igwe aturu-a. ³⁰ O duru teke anonyanya ndu shikwaa l'ime ogo unu ono awata adzu uka. Ephe egude egube ono meahaa g'ephe dzuta ndu kweru ke Kereshi l'uka g'ephe etsoru eka phe. ³¹ Noo ya bu; unu kwabe enya. Unu nyatajekwa le mu kwataru gude enya-mini kukebe ehu eme unu g'unu tsoru uzo, pfuru oto. Mu ziru iya unu l'ehu l'ehu; eswe l'enyashi apha eto ophu.

³² “Nta be mu yeru unu l'eka Chileke. Mu ziwaru unu ozi-oma k'eze-iphe-oma, Chileke emeru ndiphe. Oo ozi-oma ono eche unu bya aduje ike emetse unu emetse bya adujekwapho ike mee g'unu le ndu ozo, bu ndu ke Chileke gbaru mgba l'iphe ono, o doberu ndu nkiya ono. ³³ Unu maru l'o to dudu onye egu iphe iya gujeru mu. Ophu o dudu onye mu suseru g'o nu mu afu; ozoo kobo; ozoo uwe iya. ³⁴ Oo eka mu-a ephenebo be mu gude jee ozi jeta iphe, mkpa iya duru mu; waa iphe, mkpa iya duru ndu mu l'ephe swi. ³⁵ Mu gudewaa egube ono goshi unu l'anyi a-ndu ejeshije ozi ike g'anyi egude egube ono yeru ndu adudu g'o du phe eka. G'anyi nyatajekwa iphe ono, Jizosu, bu Nnajiuphu pfuru l'onwiya ono su: ‘Onye anu anunu be ehu kakwa utso eme l'onye anata anata.’ ”

³⁶ Polu pfuchaa nno; o gbushi ikpere yee ndu ono g'ephe ha pfuru nu Chileke. ³⁷ O tugbushia; ephe tuko bungee ekwa je rikua ya eka l'olu; tsutsuchaa ya onu gude su iya tokwa ehu. ³⁸ O buru epfupfu ono, o pfuru

l'èphe taa hùmbaedu iya ọzo ono bẹ kachakpọo phẹ erwu l'èhu. Èphe duru iya jeshia l'ùgbo.

21

Pọlu eje Jierúsalemù

¹ Anyi sù phẹ: “Nọkwa-èhu mma” bya abahù l'ùgbo kpọkwaseerupho nhamùnhà jasù anyi lùfuta lẹ Kọsu. O be lẹ nchitabọhu iya; anyi kpọru byarwuta Rodzu. Anyi shi l'ẹka ono kpọru jeshia Patara. ² Anyi rwua bya ahùma ùgbo, adagha eje Fonishiya. Anyi bahù iya kpọru tùgbua. ³ Anyi kpọ-rwuẹpho ẹka anyi gbẹwaa elewaa Sayipurọsu ẹnya; anyi jiru iya ye l'ẹkicha kpọru jeshia Siriya. Anyi byarwutaẹpho Taya, bụ iya bụ ẹka aabya egweshi iphe, ùgbo ono vu; anyi nyishihu. ⁴ Anyi hùma ndu kẹ Kéreshi l'ẹka ono. Anyi l'èphe nọ abalì ẹsaa. Unme Chileke mee ẹphe hùma iphe, e-me Pọlu lẹ Jierúsalemù. Èphe nmaaru iya ọkwa sù iya g'ọ to jekwa. ⁵ Anyi nọdzuepho abalì ẹsaa ono; anyi haa ẹka ono tùgbua ije anyi. G'ẹphe hakọta; mẹ unyomu phẹ; mẹ ùnwegirima phẹ tùko wùru tsoru anyi jasù anyi lùfutabebe lẹ Taya. Anyi lùfutabebeephọ; anyi tùko gbushi ikpere l'ọnu eze-ẹnyimu l'ẹka ono pfuru nù Chileke. ⁶ Anyi l'èphe kwechaa ekele ikpazù-a; anyi bahù l'ùgbo tùgbua. Èphebedua wùru lashia ibe phẹ.

⁷ Anyi shi lẹ Taya l'ẹka ono kpọru ùgbo tùgbua. Anyi bya akpọrwua l'alì Tọlemeyisu. Ọ bụru l'ẹka ono bẹ anyi nọ-buhuru l'ùgbo l'ije anyi ọbu. Anyi bya eje ekelechaa ùnwunna; anyi l'èphe nọ ujiku ophu l'ẹka ono. ⁸ O be lẹ nchitabọhu iya; anyi gude ọkpa tùgbua bya ejerwua Sizariya. Anyi rwua bya abahù l'ibe Filipu, onye Ozi-ọma; anyi l'èphe nọdu. Filipu ono yì l'unwoke ẹsaa phọ, a họtajeru g'ẹphe yeje ẹka phọ. ⁹ Ọ nwùtaru ùnwumgboko ẹno, ata alùdu ji. Ùnwumgboko

ono ephen'eno tũko epfuchijechaaru Chileke. ¹⁰ Anyi nŋkpoo ujiku olemole l'eka ono. A nŋnyaa nwoke lanu, bu onye mpfuchiru, epha iya bu Agabosu shi le Jiudiya bya. ¹¹ O byapfuta anyi bya ewota akpo, Pŋlu atubutaje uwe iya bya egude kegbabe onwiya eka waa okpa bya asu: "Unme-du-Nso sũru-a; l'onye nwe akpo-a be ndu Jiu l'e-ke egube-a le Jierusalemu kpuru iya nu ndu amadu Chileke."

¹² Anyi numachaa ya; anyi le ndu no l'eka ono wata arwo Pŋlu g'o to jeshi Jierusalemu. ¹³ O su: "?Ekwawa owa, unu ara owa-a bu gunu? ?Unu gbe eme g'obu nmafumu? Mu nŋakwaa onwomu ree egude ke Nnajiuphu, bu Jizosu nwuhu le Jierusalemu; o to budu-a g'e kee mu egbu kpurumu."

¹⁴ Anyi pfua nta pfua imo; ophu o kwedu. Anyi paru haa su: "G'iphe, du Nnajiuphu l'uche mee."

¹⁵ Anyi nŋnyaa l'eka ono; anyi kwakobe jeshia Jierusalemu. ¹⁶ Unwunna, no le Sizariya haru tsoru anyi. Epe dua anyi durwua ibe onye anyi eje anodu, epha iya bu Menesonu onye Sayipurosu; onye shi l'oduu buru onye ke Kereshi.

Pŋlu eje ekele Jiemusu

¹⁷ Anyi rwua Jierusalemu; unwunna natakpoo anyi okpobe anata. ¹⁸ O be le nchitabohu iya; anyi le Pŋlu swiru jeshia ekele Jiemusu. Anyi jeshia; ndu e meru ogerenya Chiochi dzugbuwaa l'eka ono. ¹⁹ Pŋlu kelecha pho bya eshi l'ishi kokotaru pho iphe, Chileke gude ozi, ya jeru ndu abudu ndu Jiu meeru pho. ²⁰ Epe numachaa iphe ono, o pfuru ono bya atuko kele Chileke ekele. Epe su Pŋlu g'o leanaro g'iphe du l'eka-a. Su iya l'ikpoto ndu Jiu be kwetaakwaru l'oo Jizosu bu Nnajiuphu pho; teme epe phubekwapho iphu l'eme ekemu, shi l'eka

Mósisu. ²¹ E pfuwaru phẹ l'iizi ndu Jiu mgburugburu, bugbaa l'alì Ọzo g'ẹphe gwọbe ekemu Mósisu; g'ẹphe te ebujeshi unwu phẹ úbvù; ọphu ẹphe etsohẹ omelalì ndu Jiu. ²² ? Anyi e-me iya imagha? Ọha a-gbakwa mkpu. Kẹle ẹphe nùmajekwa l'ì lwawaru. ²³ Iphe, ii-mekwa baa; ọ duru ụmadzu ẹno, kweru Chileke l'ẹphe edoberu iya onwophẹ iche; bya atụ-bua teke ẹphe e-meberu iya. ²⁴ Teke ẹphe tuburu gbabeakwa. Jekwa etsoru phẹ mee nsọ, nturwu. L'ì pfularu phẹ ụgwo iphe, iphe ono e-phu phẹ k'ọphu ẹphe a-kpụshikwanu ishi. Ọo ya bụ g'onnyemonye amaru l'iphemiphe ono, a tuko epfu l'iime ono bukota ụka. Ẹphe amaru lẹ gụbedua l'onwongu atukojekwaa g'ekemu Mósisu pfuru emekọta. ²⁵ Ọ -bụru kẹ ndu abụdu ndu Jiu, bụwaa ndu kẹ Kéreshi bẹ anyi chĩaanaru-a idzu dewaa ẹkwo-ozì zilaaru phẹ sụ g'ẹphe te erijeshi iphe, a gwaru iphe. Ọphu ẹphe atajekwa mee-iphe. Ọphu ẹphe atakwa anụ, a swị-gburu aswị-gbu. Ọphu ẹphe apharwushijekwa onwophẹ.

²⁶ Ọo ya bụ; Pọlu byanụ bya eduta ụmadzu ẹno ono yeru onwiya. O be lẹ nchitabọhu iya; ẹphe l'iya je emee nsọ ono l'eze-ulo Chileke. Ẹphe shi ẹgube ono mee a madzuru l'a -nọfua ujiku ẹsaa bẹ ẹphe lẹ ndu ọphuu e-gude iphe bya g'e gweeru phẹ ẹja l'ẹhu l'ẹhu g'ọ gbaru.

Egude Pọlu l'eze-ulo Chileke

²⁷ Abalì ẹsaa ono nọdu abvuwaa. O be ujiku lanụ; ndu Jiu, shi Eshiya haru hụma Pọlu l'ime eze-ulo Chileke. Ẹphe kpalia ikpoto nemadzụ l'ẹka ono; yeeru phẹ ọku; ẹphe gude Pọlu ²⁸ chishia mkpu sụ: “Ízurẹlu! O-ji-l'ẹka tọgbo-o! Unu bya eyeta ẹka-o! Waa nwoke-a, tsoru ẹkameka eje ezi nemadzụ iphe; epfubyishi ndibe anyi bya ezibyi ekemu Mósisu bya epfubyishi eze-ulo Chileke-a. Ọphu ka njọ bụ l'o dutaru ndu abụdu ndu Jiu

dubata l'eze-ulo Chileke shi egube ono merwushia eka duru Chileke le nsò.” ²⁹ Iphe, ephe gude epfu nno bu l'ephe humajeru eka Pòlu yee onye Efesosu, ephe iya bu Tiròfimosu swì ejephe le Jierúsalemù. Ephe dobesu le Pòlu du nwoke ono bahù l'ime eze-ulo Chileke.

³⁰ Mkpukpu gbaahaa gharagharaghara. Ephe gbakodzua bya akputa Pòlu kpufuta iya l'ime eze-ulo Chileke. A guchishia eze-ulo Chileke ono teke ono teke ono. ³¹ Ephe nòdu emekwadù-a g'ephe gbua Pòlu; onye-ishi ndu ojogu ndu Romu, bu iya bu onye-ishi ndu uswe iya ono numanu l'ùtsú ada le Jierúsalemù. ³² Onye-ishi ono chitaepho ndu-ishi ojogu waa ndu ojogu phe egwegwa gbapfushia ikpoto ndu ono. Ephe humaeepho onye-ishi ono yee ndu ojogu ono; ephe tsubuhu Pòlu iphe. ³³ Onye-ishi ndu ojogu ono bya eje egude Pòlu bya akarù g'a tùa ya uzi mkpòro labò. Bya agbè teke ono jiahaa sù: “?Bù onye bè o bù? ?Bù gùnu bè o meru?” ³⁴ Ndu echi l'o meru òwa; ndu echi l'òo òphuu. A nòdu epfuèpho iphe, edoduru enya k'òphu onye-ishi ndu ojogu ono amaèdu iphe, bu l'òo waa iphe, o meru baa. O sù ndu ojogu iya g'ephe kpùta Pòlu kpùba l'òdu ndu ojogu. ³⁵ Ephe kpuru iya rwua onu-abata òdu-òjogu ono; ephe palita iya apalita parù; l'eka mkpukpu ono ede igiji eme g'ephe nata iya megbua. ³⁶ Ephe nòdu eze gidigidi etso iya l'azù echigbaa: “Chigbua ya! Chigbua ya!”

Pòlu eme g'ò dzòo onwiya

³⁷ Ephe jeshiepho g'ephe kpùba Pòlu l'ime òdu ndu ojogu ono; o sù onye-ishi ndu ojogu ono: “Gè mu pfunaaru ngu iphe.”

Onye-ishi ndu ojogu ono sù iya: “Inhi! ?Ì gbè maru opfu Giriku? ³⁸ ?Bù iya bu l'ò tò bùdu ngu bù nwòphu

Ijiputu ono, kpalikwaduru-a opfu; chĩa mgbugbumadzu unu umadzu iri, chĩa l'echiegu, e budu ebubu je anodu-a?" "Tobudu ngu?"

³⁹ Pọlu sụ iya: “Mbẹdua bukwa onye Jiu, a nwuru l'alì Silisiya gẹdegede. Mu shikwa Tasosu, bụ mkpukpu nweru ọnya. Jiko gẹ mu pfunuru nụ ndu-a.”

⁴⁰ Onye-ishi ndu ojogu ono bya ekweta g'ọ yee ọnu. Pọlu bya apfuru lẹ mkpokota ẹka eeshije enyiba l'ulo bya achì-liaru ikpoto ọha ono ẹka g'e gebe gẹ ya yee ọnu. Ẹphe daẹpho kpiriri; Pọlu gude opfu Hiburu pfuaharu phẹ opfu:

22

¹ “Mu sụ-a; unubẹ unwunna mu phẹ; mẹ nna mu phẹ! Unu ngaburu mu nchì gẹ mu dofu onwomu l'iphu unu!”

² Ẹphe numa l'oopfu opfu Hiburu; ọphu ọ duedu onye mebaru mẹ pyimu. Pọlu wata asa opfu ono.

³ “Mu bụ onye Jiu, a nwuru lẹ Tasosu, nọ l'alì Silisiya. Ẹka a nọ hee mu bụ lẹ Jierusalemu l'ẹka-a. Onye ziru mu ẹkwo bụ Gameliyelu. Ọ kwata zishia mu ekemu ndiche anyi phẹ ike. Ọo g'unubẹ ndu nokota l'ẹka-a adzoshi kẹ Chileke ike-a bụ gẹ mu shi anoduje adzọ iya.

⁴ Ndu shi etso Uzo Nnajiuphu ono bẹ mu shi akpashije ẹhu ike; mbụ shi egbuje phẹ egbugbu. Mu shi egudeje unwoke phẹ mẹ unwanyi phẹ tụa mkpọro. ⁵ Onye-ishi ndu-ishi uke Chileke waa ndu bụ ọgerenya unu bẹ a-gbakwaa ekebe l'iphe-a, mu epfu-a bụ ọkpobe-opfu. Mu jeru je anata phẹ ẹkwo, e deru nụ unwune phẹ ndu Jiu, bu lẹ Damasukosu bya ejeshia ẹka ono gẹ mu gudechaa ndu kwetarụ kẹ Jizosu tụa phẹ mkpọro kpuru bya Jierusalemu g'a hụa phẹ ahùhù.

Pọlu akọ gẹ ndzụ iya gude gbanwe

⁶ “No iya; mu nòdu eje; mu rwutashiepho Damasùkosu g'ènyanwu alwawaa l'ishi; ìphóró shiepho l'imigwe chaepfo kẹ vaa chaphee mu mgburugburu. ⁷ Mu daa kpurumu l'alì. Mu nùma olu-opfu, epfu anù mu nù sù mu: ‘Sòlu! Sòlu! ?Bù gùnu meru iphe, ìikpa mu èhu?’ ⁸ Mu sù iya: ‘?Bù onye bẹ ì bù Nnajiuphu?’ Ò sù mu: ‘Mu bù Jizòsu onye Nazaretu, bù onye ìikpa èhu-a.’ ⁹ Ndu mu l'èphe swì hùmachaa ìphóró ono obenu l'èphe ta anùmaduru opfu ono, onye ono epfu anù mu ono. ¹⁰ Mu jia sù: ‘Nnajiuphu; ?bù gùnu bẹ mu e-me?’ Ò sù mu: ‘Gbalihu bahù l'ime mkpùkpu Damasùkosu. I -rwuwarò èka ono bẹ aa-karù ngu-a iphemiphe, dù Chileke g'i mee ya.’ ¹¹ Ìphóró ono mee mu tsùahaa ishi. Ndu mu l'èphe swì kpùru mu l'èka anyi bahù lẹ Damasùkosu.

¹² “Anyi rwua èka ono; ò dùru nwoke, èpha iya bù Ananayasu: onye Chileke dùru lẹ nsò. Oomekòtaje g'ekemu pfuru; tẹme ò bùru onye dùru ndu Jiu, bukòta l'èka ono lẹ nsò. ¹³ Ananayasu ono byapfuta mu bya apfù-kube mu bya asù mu: ‘Sòlu nwune mu; ngwa wata aphù ụzo òzo!’ Teke ono teke ono mu wata aphù ụzo bya ahùma iya. ¹⁴ Ò sù mu: ‘Chileke ndiche anyi phẹ bẹ hòtaakwaru ngu g'ì maru iphe, dù iya l'uche; l'ì hùma onye ono, pfùberekoto kpoloko ono; nùma iphe, oopfu l'onwiya. ¹⁵ Kẹle ìi-gbaru mu òdzori l'iphu ndiphe mgburugburu. L'i pfuaru onyemonye iphe ono, ì hùmaru ono waa iphe ono, ì nùmaru ono. ¹⁶ Nta-a; ?bù gùnu òzo bẹ ì ngabèru? Gbalihu g'e mee ngu baputizimu; l'i kweta kẹ Nnajiuphu, bù Jizòsu g'ò safù ngu iphe-èji ngu.’ ”

Pòlu eje ezi ndu abùdu ndu Jiu ozi-òma

¹⁷ “No iya; mu laphu azù lẹ Jierúsalemù. Mu nòdu l'eze-ùlo Chileke èka mu epfu anù Chileke phùà òphulenyà hùma Nnajiuphu. ¹⁸ Ò sù mu: ‘Mee ègwegwa

lufu lẹ Jierúsalemu; kẹle ndu ẹka-a taa ngakwa nchì l'iphe, ii-pfu k'ẹhu mu.' ¹⁹ Mu sù: 'Nnajiuphu; ẹphe machachakwaru-a rengurengu gẹ mu shi ejeje l'ulo-ndzukọ ndu Jiu je atụa ndu etso ụzo ngu mkpọro sù g'e chia phẹ iphe. ²⁰ Teke e gburu onye-ekebe ngu bụ Sutivinu; bẹ mu nọkwa l'ẹka ono; tẹme mu zụa mgbede l'egbugbu, e gburu iya dụ ree. Ọ bụru mbẹdua nọ swiru uwe ndu jeru iya atugbu.' ²¹ Nnajiuphu sù mu: Tugbua jeshia! Mu e-zi ngu ẹka dụ ẹnya g'i jepfu ndu abụdu ndu Jiu."

²² "Ndu ono dakpọepho jii ngabẹ nchì l'iphe, Pọlu epfu jasụ o pfuẹpho kẹ ndu abụdu ndu Jiu ono; ẹphe swọlihu sù: Unu wofu ẹgube onye ọwa-a lẹ mgboko! Ọ tọ dụkwa k'anọdu ndzụ!" ²³ Ẹphe nọdu atụ wọowoo; alashì uwe phẹ; ekpoka urwuku; l'ẹka ẹhu egbu phẹ egbu. ²⁴ Onye-ishi ndu ojọgu ono sù gẹ ndu ojọgu iya kpụba Pọlu l'ime ọdu ọgu ono. Ọ karụ phẹ g'ẹphe chia ya iphe g'a maru oo-pfu iphe, kparụ iphe, ndu Jiu aturu iya woowoo g'ẹphe atụ iya ono. ²⁵ A bya ekechaa Pọlu ẹgbu g'e chia ya iphe; ọ sù onye-ishi ojọgu ndu Romu lanụ, pfuru l'ẹka ono: "E chije onye Romu iphe l'ẹbe abụ l'e kperu iya ikpe g'a maru iphe, o meru tọ?"

²⁶ Onye-ishi ojọgu ono nụma iya bya ejepfu eze onye-ishi ndu ojọgu je asụ iya: "Ị maru-a iphe, ị sụru g'e mee? Ị maru-a lẹ nwoke-a bụ onye Romu?"

²⁷ Eze onye-ishi ndu ojọgu ono bya ejepfu Pọlu je asụ iya: "Ị bụ onye Romu eviya?" Pọlu sù iya: "Ee."

²⁸ Eze onye-ishi ndu ojọgu ono sù iya: Mu pfukwaru okpoga, parụ ẹka; tẹme mu bụru onye Romu. Pọlu sù iya: Obenu l'a nwuru mbẹdua anwunwu lẹ Romu.

²⁹ Ndu ono shi abya ajì Pọlu ajì ono parụ iya haa. Ndzụ guahaa eze onye-ishi ono g'ọ nụmaru lẹ Pọlu bụ onye Romu. Ọ bụru nwa Romu bẹ ọ turu mkpọro.

Pòlu nò l'iphu ògbo-ikpe ndu Jiu

³⁰ O be lẹ nchitabòhu iya; Eze onye-ishi ndu ojògu ono sù g'a tufu Pòlu mkpòro. O bya ezia gẹ ndu-ishi uke Chileke mẹ ndu ògbo-ikpe ndu Jiu dzugbua. Ephem dzugbuepho; o duta Pòlu dufutaru phe. O buru iphe, òchokpoo bu g'ò maru iphe, ndu Jiu gudedoru Pòlu.

23

¹ Pòlu bya atabẹ ògbo-ikpe ono enya bya asu phe: “Unwunna mu; o tọ dúpokwaa iphe, mu maru, mu mejeru byasu nta-a, bu iphe, mu a-sù l'òowa mu obu mini l'iphu Chileke.” ² Noo ya; Ananayasu, bu onye-ishi ndu-ishi uke Chileke gbalihuẹpho sù gẹ ndu pfulu-kube Pòlu chia ya eka l'ònu. ³ Pòlu sù iya: “Gẹ Chileke chikwa ngu iphe gube igbulò, e teru ndzú ono! Nta-a bẹ i nò l'eka-a eme g'i gude ekemu kpee mu ikpe; teme i nòdu emebyikwapho ekemu ono; eshinu i sùru g'e chia mu iphe.”

⁴ Ndu pfulu-kube Pòlu sù iya: “Shii! ?Tì madu l'òo onye-ishi ndu-ishi uke Chileke bẹ iphu iphu egube ono?”

⁵ Pòlu sù: “Unwunna; mu te eshikwa maru l'ò bu onye-ishi ndu-uke Chileke. L'opfu Chileke sùkwaru: Te ephukwa onye bu onye-ishi ngu iphu.*”

⁶ “Tòbudu iya bu; Pòlu hùmaepho lẹ ndzukò ògbo-ikpe ono dù ebo; l'ògbo ndu Sadiusii dù iya; ògbo ndu Fárisii dù iya; o chishia: Unwunna mu; mu yikwa l'ògbo Fárisii. Ndu nwuru mu nu yikwapho l'ògbo Fárisii. Iphe, e kpedoru mu ikpe iya-a bukwa lẹ mu ele enya lẹ ndu nwuhuru anwuhu bẹ Chileke e-me ujiku lanu g'epheta teta dzuru ndzu.”

⁷ Epfuzeta, oopfuzeta iphe ono; ndu ògbo Fárisii waa ndu ògbo Sadiusii wata aswo uswo. Ògbo-ikpe keha ebo.

* 23:5 23:5 Gùnaa Awu 22:28.

⁸ Kẹle ndu Sadusii sùru lẹ Chileke tee medu ndu nwùhuru anwùhu g'ẹphe teta dzùru ndzù ọzo; sù l'ùnwu-ọjozi-imigwe ta adùdu; ọphu ọ dudu ndu ọzo, dùbaa nù, bù ndu a ta ahùmadu l'ẹnya. Obenu lẹ ndu Fárisii tùkoru iphe ono kwetakọta. ⁹ Ụzu nọdu atù wọwoowoo aka shii eje. Ndu ezije ekemu ndu ọphu bù ọgbo Fárisii harù gbalihu epfushi ike sù: “Ọ tọ dùkwa iphe, dù ẹji, anyi hùmaru, nwoke-a meru! ?A maru bù maa; ọzoo ojozi-imigwe epfujeru nù iya.”

¹⁰ A nọnyaa; ụswo ọbu paa ẹka k'ọphu eze onye-ishi ndu ojọgu ono dobesu l'ẹphe a-lọkashi Pọlu nanù nanù. Ọ sù gẹ ndu ojọgu iya ye ishi je akpuphu Pọlu azù l'ọdu ndu ojọgu ono.

¹¹ O be l'ẹnyashi iya; Nnajiuphu, bù Jizọsu bya apfù-kube Pọlu sù iya: “G'ike ta abvùkwa ngu Pọlu! Kẹle ọo g'i gbaru ọdzori mu lẹ Jierúsalemù l'ẹka-a bù g'i jefutaje agbaarù mu iya lẹ Romu.”

Aachi idzu egbu Pọlu

¹² O be lẹ nchitabọhu iya; ndu Jiu bya edzukọbe bya erifu nte l'ẹphe ta abyadù atsọ nri ọnu; ọphu ẹphe etsudu ọnu l'okoro jasù teke ẹphe gbударu Pọlu. ¹³ Ndu ono, riru nte ono ghatakwaru ụkporo labọ. ¹⁴ Ẹphe byapfuta ndu-ishi uke Chileke waa ndu bù ọgerenya ndu Jiu je asù phẹ: “Anyi rifuakwaru nte l'anyi taa tsọdu nri ọnu jasù teke anyi gburu Pọlu. ¹⁵ Ọo ya bù; unu l'ọgbo-ikpe zia eze onye-ishi ndu ojọgu ndu Romu g'o dutaru unu Pọlu. Unu mee ya g'o dobesu l'unu eme g'unu jìbaa ya aji. Ọle anyịbedua a-kwabẹ gbua ya l'ùzo; tẹme l'o rwua ẹka-a.”

¹⁶ Noo ya; nwokorọbya lanù nùmanu k'ewohagbaa onwophẹ l'ùzo kwabẹru Pọlu ono. Nwokorọbya ono bù nwune Pọlu kẹ nwanyị nwùru iya. O je l'ọdu-ọgu l'ẹka

ono je epfuaru iya Pọlu. ¹⁷ Pọlu bya ekua onye-ishi ndu ojọgu lanu bya asu iya: “Duta onye-a jepfu eze onye-ishi ndu ojọgu. O duru iphe, oo-pfuru iya.” ¹⁸ Onye-ishi ndu ojọgu ono bya eduta iya bya edujeru eze onye-ishi ndu ojọgu ono bya asu iya: “Onye mkpọro ono, bu Pọlu kuru mu su ge mu dutaru ngu nwokorọbya-a l'ọ duru iphe, du mkpa, oo-pfuru ngu.”

¹⁹ Eze onye-ishi ndu ojọgu ono bya eduta iya bya eje anodu iche bya aja ya le mpya su iya: “?Bu gunu be i byaru mu epfuru?”

²⁰ O su iya: “Ndu Jiu chiru idzu l'ephe a-su ngu g'i duta Pọlu dufutaru ogbo-ikpe echele. L'ephe aa-su ngu le ndzukọ ogbo-ikpe achọ g'ephe jibaa ya aji. ²¹ Ole ọo g'i ti ngakwaru phe nchi; kele ọ duru ndu ghataru ukporo labọ e-wohagbaa onwophe ewoha l'uzo kwaberu iya. Ndu ono rifuwaru nte l'ephe tee ridu nri; ophu ọ dudu iphe, ephe a-ngu m'ọ budu l'ephe gbuadaru Pọlu. Ephe doziwaru onwophe. Iphe, ephe kwaberu nta-a bu g'i kweta g'e duru iya bya.”

²² Eze onye-ishi ndu ojọgu ono su iya: “Ta adukwa onye ii-me g'ọ maru l'i pfuwaru mu iya.” O su ge nwokorọbya ono la. O lashia.

E du Pọlu je anu nnajioha, bu Felikusu

²³ Eze onye-ishi ndu ojọgu ono bya ekua ndu-ishi ndu ojọgu iya umadzu ebo bya asu phe: “Unu je achikobe ndu ojọgu ukporo iri; waa ndu ojọgu ukporo eto l'iri; ndu a-nodu agba l'inya; waa ukporo iri ozo ndu a-chiru arwa. Unu kwakobe phe k'eje Sizariya le nri-enyashi ntanu-a.

²⁴ Haru inya dozia, Pọlu a-nodu agba g'unu duru iya nu nnajioha, bu Felikusu. G'ọ to dukwa iphe, e-me iya nu.”

²⁵ Eze onye-ishi ndu ojọgu ono bya edee ekwo-ozì su:

²⁶ “Kulòdiyosu Lìsiyasu ede ẹkwo-a anụ Ọkalibe Nnajiọha, bụ Felikusu asụ: Nnajiọha; mu ekele ngu-o. ²⁷ Ndu Jiu guderu nwoke-a, mu sụru g'e gude byapfuta ngu-a eme g'ẹphe gbua. A nọnyaa e mee mu maru l'ọ bụ nwa Romu. Mu gude ndu ojọgu mu je anafu phẹ iya. ²⁸ Mu meahaa gẹ mu maru iphe, ẹphe gudedoru iya. Mu duru iya jepfu ndzukọ ọgbo-ikpe phẹ. ²⁹ Mu hụma l'iphe, o meru ta abudu iphe, ọ dū kẹ g'a pfu-gbua ya; ọphu ọ dukpodanu k'atụ mkpọro. Iphe, ẹphe epfu l'o meru bụ opfu k'ekemu-alị ndu Jiu. ³⁰ Mu nūma lẹ ndu Jiu chiru idzu g'ẹphe gbua ya; mu sụ g'e gude iya byapfutashia ngu. Mu sụ ndu epfu iphe, o meru g'ẹphe byapfuta ngu bya epfua ya l'iphu ngu.”

³¹ Ndu ojọgu ono bya emee g'e ziru phẹ. Ẹphe gude Pọlu jee l'enyashi ono jasụ lẹ Antipatirisu. ³² O be lẹ nchitabọhu iya; ndu ojọgu ono ndu ọphu gude ọkpa laphushia azụ l'ọdu-ọjọgu. Ndu ọphu gude inya duru iya jeshia. ³³ Ẹphe durwua ya Sizariya bya eworu ẹkwo ono nụ nnajiọha bya eworu Pọlu ye iya l'ẹka. ³⁴ Ọ bya agụebe ẹkwo ono; bya ajia Pọlu alị ẹka a nwuru iya. Ọ nūmaepho l'ọ bụ onye Silisiya; ³⁵ ọ sụ: “Mu a-nūmawaro ọnu-mini ngu rengurengu mẹ ndu epfu iphe, i meru byarwutaepho.” Ọ sụ g'e je dobe Pọlu l'eze-ulo Herọdu che iya nche.

24

Iphe, ndu Jiu epfu lẹ Pọlu meru

¹ A nọepho abalị ise; Ananayasu, bụ onye-ishi ndu-ishi uke Chileke waa ndu bụ ọgerenya l'ọgbo-ikpe ndu Jiu harụ swịru jeshia Sizariya. Ẹphe gudekwaphọ onye maru eye ọnu l'opfu, ẹpha iya bụ Tẹtalosu gude jeshia. Ẹphe rwua bya atụko iphe, ẹphe sụru lẹ Pọlu meru

doshiaru nnajìoha, bụ Felikusu. ² A bya ekua Pọlu. Tẹtalosu wata epfu iphe, ephe sùru l'o meru sù:

“Ọkalibe Nnajìoha; ọọ g'i gude nwubeberu anyi ẹnya ree meru g'o gude anyi buru lẹ nchì odoo. Ọ bụru nkwařenya ngu meru iphe, a gbanwechaaru iphemiphe ono, a gbanweshiru ono g'ọoduru ndibe anyi lẹ ree. ³ Iphemiphe ono, iimeru anyi ono dū anyi ree. Anyi nọdu l'ẹkameka ekele ngu ekele iya. ⁴ Mu te ejeekwa epfukwaduru ngu rọ ogologo opfu. Iphe, mu arwọ ngu bụ jiko g'i kwero numa iphe-a, anyi abyaru ngu epfuru-a. Anyi e-gbuẹ ya phọ mkpirikpu. ⁵ Nwoke-a bẹ anyi hụmawaru l'ọ bụ onye shiberu ite ẹjo-iphe. Ọokpaje ụtsú l'ẹka ndu Jiu nọkpoo lẹ mgboko mgburugburu. Teme ọ bụru iya bụ ishi ndu ẹjo ọgbo ono, bụ ọgbo ndu Nazaretu. ⁶ Ọ nọdu eme g'o merwua eze-ulo Chileke. Anyi gude iya eme g'anyi gude ekemu-alì anyi kpee ya ikpe. ⁷ Ọphu eze onye-ishi ndu ojọgu, bụ Lisiyasu ekwedu. Ọ bya eye iya ẹka; bya egude ẹka ike nata iya anyi. ⁸ Ọ sù g'anyibe ndu guderu iya nū bya l'iphu ngu. I -jia nwoke-a aji bẹ ii-humawaro iphe obu, anyi epfuru ngu l'o meru obu.” ⁹ Ndu Jiu ọphuu ye iya ẹka sù l'iphemiphe, Tẹtalosu pfuru bukota eviya.

Pọlu edofu onwiya l'iphu Felikusu

¹⁰ Nnajìoha bya epheeru Pọlu ẹka g'ọ wata eye onu. Pọlu sù:

“Mu sù-a; mu maru l'i shiwaa ụzenya nọdu l'ishi ikpe l'alì-a. Noo g'o gude ẹhu nọdu atso mu uto edo edo dofu onwomu l'iphu ngu. ¹¹ Ọ tọko nọghadu abalì iri l'ẹbo, mu jeru Jierúsalemu je abarụ Chileke ẹja. Jikwaa phẹ g'a maru ?mu l'adzụ ụka. ¹² Ndu Jiu ta ahumakwaru l'ọ duru onye mu l'iya wataru atụ ẹgo; ọphu ephe ahumaduru mu l'ẹka ọ duru ndu mu swongaru l'ime

eze-ùlo Chileke; ọ́zoo l'ùlo-ndzukọ́ phẹ́; ọ́zoo l'ime mkpụ́kpụ. ¹³ Ọ́zokpoonu g'ẹ́phe goshi l'ibo ono, ẹ́phe boshiru mu ono dừru ọ́phu bụ́ eviya. ¹⁴ Ọ́phu, mu kweru bụ́ lẹ́ mu abarụ́ Chileke ndiche anyi phẹ́ ẹ́ja lẹ́ Ụ́zo Nnajiuphu ono, ẹ́phe ekuje ẹ́jo ọ́gbo ono. Mu tų́kokwarupho iphemiphe, e deru l'ẹ́kwo ekemu Mósìsu waa ẹ́kwo ndu mpfuchiru Chileke kweta. ¹⁵ Iphe, ndu-a ele ẹ́nya iya bẹ́ mu elekwaphọ́ ẹ́nya iya, bụ́ iya bụ́ lẹ́ Chileke e-mechaa mee onyemonye g'o shi l'ọ́nwu teta dzų́ru ndzų́ mẹ́ ndu ọ́ma mẹ́ ndu ẹ́jo-iphe. ¹⁶ Ọ́ bų́ru iphe ono meru iphe, mu ekukebeje ẹ́hu g'obu ta anọ́du awa mu mini l'iphu Chileke mẹ́ l'iphu nemadzų́.

¹⁷ “Ọ́o ya bụ́; mu nọ́chaa apha olemole l'ẹ́ka ọ́zo; mu lwa alị́ mu gẹ́ mu wolataru ndu alị́ mu okpoga gude yeru phẹ́ ẹ́ka; wakwaphọ́ gẹ́ mu nų́ Chileke iphe-ngwẹ́ja. ¹⁸ Ọ́ bų́ru gẹ́ mu mechaarụ́ nsọ́, tso ngwẹ́ja ono bẹ́ ndu Jiu ọ́phu harụ́ shi Eshiya lwa hų́maru mu l'ime eze-ùlo Chileke l'ẹ́ka ono. Ọ́ tọ́ dų́kwa ikpoto ndu mu l'ẹ́phe swị́; ọ́phu mu emekwaru gẹ́ mkpụ́kpụ gbaa gharagharaghara. ¹⁹ Ọ́ kwa ndu Jiu ono, shi Eshiya ono gege abya l'iphu ngu l'ẹ́ka-a bya epfua iphe, ẹ́phe sų́ru lẹ́ mu meru mẹ́ ọ́ -dų́ru iphe, ẹ́phe epfu. ²⁰ Ọ́zoo sų́ gẹ́ ndu-a, nọ́ l'ẹ́ka-a pfua ẹ́jo-iphe ẹ́phe hų́maru, mu meru, bų́kpoo iphe, e gege anma mu ikpe teke ono, a jį́ru mu ajį́ l'iphu ndzukọ́ ọ́gbo-ikpe phẹ́ ono; ²¹ gbahakwa iphe lanų́ ono, mu nọ́kwa-a l'iphu ndzukọ́ ọ́gbo-ikpe ono pfushia ike sų́ l'iphe, unu ekpedoru mu ikpe iya ntanų́-a bụ́ lẹ́ mu kweru lẹ́ Chileke e-mechaa mee ndu nwų́huru anwų́hu g'ẹ́phe shi l'ọ́nwu teta gbalihu dzų́ru ndzų́.”

²² Ọ́o ya bụ́; eshinu Felikusu magbuwaru kẹ́ Ụ́zo Nnajiuphu ono ree; ọ́ sų́ g'ẹ́phe la. “Mu e-kpe ikpe ono mẹ́ eze onye-ishi ndu ojọ́gu, bụ́ Lį́sı́yasu byaẹ́pho.” ²³ Ọ́ sų́ g'onye-ishi ojọ́gu ndu Romu, Pọ́lu nọ́ l'ẹ́ka letakwa

iya ɛnya ree; ɔle ɔo g'ɔ hakwaa ya g'ɔ tɔsaru ɛhu; gɛ ndu ɔnyà iya byajɛ g'ɛphe l'iya kwe; g'ɛphe mejeru iya iphe, bu mkpa iya.

Pɔlu eye ɔnu l'iphu Felikusu yɛɛ Durusila, nyee ya

²⁴ A nɔɛpho ujiku olemole; Felikusu duru nyee ya Durusila, bu nwanyi Jiu byatashia. ɔ bya ezia; e je ekua Pɔlu. ɛphe ngaberu iya nchi; o pfuahaa k'ekweta kɛ Kéreshi, bu Jizosu. ²⁵ Pɔlu kpukwaduru-a opfu l'ɔnu epfu k'apfubekoto mɛ k'esede onwonye; waa kɛ mbɔku ikpe, a-bya nu ono; ndzu rwuta Felikusu. ɔ su iya g'o jewarɔ kɛ nta; lɛ ya e-ku iya-a ɔzo teke ɔzo duru iya. ²⁶ Iphe, ɔori bu l'ɔ duru okpoga uphalazu, Pɔlu a-nu iya. ɔ buru iphe ono bɛ meru g'o gude ɔ nɔdu abujeru nta nta l'o kua ya g'ɛphe bɔo uja.

²⁷ A nɔɛpho mgarapha labɔ; Felikusu lufu. ɔ byalɛpho alufu ono; ɔ paru Pɔlu haa l'ɔka-mkpɔro l'ɛka oome gɛ ya mee iphe, du ndu Jiu ree. Nwoke ɔzo, ɛpha iya bu Pɔshosu Fɛsutosu bya anɔdu l'ɔkwa iya.

25

Pɔlu epfu g'eze nnajiha Romu kpee ya ikpe

¹ A nɔɛpho abali ɛto, Fɛsutosu lwapfutaru ndu ono, ɔ bu nnajiha phɛ ono; o shi lɛ Sizariya jeshia Jierusalɛmu. ² E rwua ɛka ono; ndu-ishi uke Chileke waa ndu-ishi ndu Jiu bya epfuharu iya iphe, ɛphe suru lɛ Pɔlu meru. ɛphe rwɔo ya ³ g'o meeru phɛ iphe-oma, bu iya bu g'o mee Pɔlu g'ɔ lwa azu lɛ Jierusalɛmu. ɛphe nɔdukwanu achi idzu g'ɛphe kwabɛ l'ɛgbudu gbua Pɔlu. ⁴ Obenu lɛ Fɛsutosu suru phɛ lɛ Pɔlu nɔkwa mkpɔro lɛ Sizariya. Lɛ ya ta adukwa gɛ ya anɔ-beru ya alaphushia azu l'ɛka ono. ⁵ ɔ su phɛ: “Gɛ ndu-ishi unu tsokwaru

mu je Sizariya. Ọ -bùru l'Ọ d̀ru iphe, d̀ eji, o meru; unu je epfua ya l'ẹka ono.”

⁶ Ẹphe ẹ Fẹsutosu nọ iphe, ha g'abalì iri l'ẹka ono tẹme Ọ lashià Sizariya. O be ẹ nchitabọhu iya; o je anọdu l'ùlo-ikpe bya asù g'e dubata Pọlu. ⁷ Pọlu bataẹpho; ndu Jiu, shi Jierúsalemù bya apfù-phae ya mgburugburu bya epfushiahaa igwerigwe akpamara, ẹphe sùru l'o meshiru. Ọphu Ọ d̀du ọphu ẹphe d̀ru ike goshi l'Ọ b̀ eviya mẹ nanù. ⁸ Pọlu bya edoahaa gẹ ya dofu onwiya sù: “Ọ tọ d̀kwa teke mu pfubyijeru ekemu ndu Jiu; ọphu mu epfubyikwaru eze-ùlo Chileke; ọphu Ọ d̀kwa teke mu pfuswejeru eze nnajìoha Romu.”

⁹ Fẹsutosu meahaa gẹ ya mee iphe, d̀ ndu Jiu ree; Ọ sù Pọlu: “?Ọ d̀ ngu ree g'i je Jierúsalemù g'e kpee ngu ikpe iphe-a, ẹphe sùru l'i meru-a l'iphu mu l'ẹka ono?”

¹⁰ Pọlu sù: “Ẹka-a, mu pfùru-a b̀kwa l'iphu ọgbo-ikpe eze nnajìoha Romu gẹdegede, b̀ iya b̀ ẹka Ọ gbaru g'e kpee mu ikpe. Gùbedua l'onwongu maru l'Ọ tọ d̀du ẹjo-iphe, mu meru ndu Jiu. ¹¹ Kẹle ọme mu eme ẹjo-iphe; meta iphe, gbaru k'ekpe mpfugbu mẹ mu asù ?Mu atsùhunu ebvu anwùhu? Obenu teke iphe, ẹphe sùru ẹ mu meru phẹ ta abùdu eviya bẹ Ọ tọ d̀kwa onye byakpọoru akpùru mu nù phẹ. Iphe, mu pfuru b̀kwa g'ikpe mu laa l'iphu eze nnajìoha Romu.”

¹² Noo ya b̀; Fẹsutosu yẹ ndu ọgbo-ikpe iya chichaa idzu; Ọ sù iya: “Eshinu ì sùru g'ikpe ngu laa l'iphu eze nnajìoha Romu b̀kwa l'iphu eze nnajìoha Romu ono bẹ ii-je.”

Pọlu nọ l'iphu Agìripa yẹ Baniisu

¹³ O be ujiku lanù; eze, b̀ Agìripa waa nwune iya nwanyì, b̀ Baniisu bya Sizariya g'ẹphe kele Fẹsutosu.

¹⁴ Ẹphe nọpho ujiku olemole l'ẹka ono; Fẹsutosu bya

eworu kẹ Pọlu kọoru Agìripa. Ọ sù iya: “Ọ dùru nwoke, Felikusu harù mu l'ùlo mkpọro. ¹⁵ Mu jee Jierúsalemù; ndu-ishi uke Chileke waa ndu bù ọgerenya ọgbo-ikpe phẹ pfuaharu mu akpamara, ẹphe sùru l'o meshiru. Ẹphe sù mu gẹ mu nmaa ya ikpe. ¹⁶ Mu sù phẹ l'ọ tọ bukwa omelalì ndu Romu g'a kpuru onye a sùru l'ọ dùru iphe, o meru nù; l'ẹbe abù lẹ yẹe ndu ọdaru ẹphe l'ia nọ l'iphu l'iphu g'o dofu onwiya l'iphe ono, a sùru l'o meru ono.

¹⁷ “O be mbọku, ẹphe dzuru l'ẹka-a; ọphu mu ejekpọdaaro akpọ ọpfu. Mu jeshiẹpho l'ùlo-ikpe ono lẹ nchitabọhu iya bya asù g'e je edubata nwoke ọbu. ¹⁸ Ndu epfu iphe, o meru gbalihu; ọphu ọ dùdu mẹ ẹjo-iphe, mu rìru l'o meru, dùru ọphu ẹphe sùru l'o meru. ¹⁹ Iphe, ẹphe pfuẹrupho bùerupho opfu g'ẹphe abajẹru Chileke phẹ ẹja waa onye ọbu, a sùru l'ẹpha iya bù Jizọsu, nwuhuhawaru nù; obenu lẹ Pọlu sùru l'ọ nọkwadu ndzù. ²⁰ Ọphu mu amadù iphe, mu e-me l'ẹgube opfu ono. Mu jia Pọlu gẹ mu maru ?ọ dù iya ree g'o jee Jierúsalemù g'e kpee ya ikpe iphe, ẹphe sùru l'o meru-a l'ẹka ono. ²¹ Pọlu jìka sù lẹ ya a-nọdua lẹ mkpọro jasù teke Ọkalibe eze nnajìoha e-kpe iya ikpe. Mu karù sù g'e che iya nche jasù teke mu e-zi iya g'o jepfu eze nnajìoha.”

²² Agìripa sù Fẹsutosu: “Ọ dukwa mu g'a sù lẹ mu nùmaru olu nwoke ọbu l'onwomu kwaphọ.” Fẹsutosu sù iya g'ọ haa l'echele bẹ ọo-nùma-a olu iya.

²³ O be lẹ nchitabọhu iya; Agìripa yẹe Baniisu bya akwakpọepho onwophẹ ọkpobe akwa ndu eze. Ẹphe bya abahù l'ùlo-ikpe ono waa eze ndu-ishi ojọgu; mẹ ndu a maru ẹpha phẹ lẹ mkpukpu ono. Fẹsutosu zia; e je eduta Pọlu bata. ²⁴ Fẹsutosu wata epfu opfu sù: “Ọnyibe, bù Agìripa mẹ unubẹ ndu nọkota l'ẹka-a. Unu hùmakwa nwoke-a, ndu Jiu mgburugburu ndu ọphu nọ l'ẹka-a mẹ

ndu ophu nọ lẹ Jierúsalemu tukuroru echi ichi iya ophu. Epehe echi mkpu sụ g'ọ tọ nọduhe ndzu. ²⁵ Ọle ọ tọ dudu iphe, mu humaru, o meru bu iphe, du k'e gude kpee ya mpfugbu. Eshinu o gude onu iya sụ g'ikpe iya je l'iphu Okalibe eze nnajioha be mu sukwaru lẹ mu ezi g'e dularu iya eze nnajioha. ²⁶ Obenu lẹ mu ta amadu iphe, bu l'owa-a iphe, mu e-de l'ekwo sụ eze nnajioha l'o meru. Nokwa iphe, mu gude dutaru iya unu; mbu dutaru iya gube Onyibe, bu Agiripa gededede g'obukwanuru: e-lechaa enya l'ikpe obu; mu amakwanuru iphe, mu e-de l'ekwo. ²⁷ Kele ọ du mbedua g'ọ bu umere onye-eswe mbu ge mu sụ g'e duru onye mkporo je; l'ebe egoshi iphe, a suru l'o meru.”

26

Polu edofu onwiya l'iphu Agiripa

¹ Agiripa sụ Polu: “A haakwaru ngu nta-a g'i yee onu. I -makwaru iphe, ii-do dofu onwongu dokwaa ya.” Polu bya apalia eka kele iya bya awata edodo sụ:

² “Onyibe, bu Agiripa; ehu atso mu l'i kweru ge mu pfuru ngu l'iphu pfua opfu; doo edo dofu onwomu ntanu-a l'iphemiphe, ndu Jiu suru lẹ mu eme. ³ Ehu, atso mu nu bu l'i maru omelali ndu Jiu ree bya amaru iphe, epehe adzo. Jiko ngabekpoekwapho nchi ree l'iphe-a, mu abya epfufu-a.

⁴ “Ndu Jiu mgburugburu makotaru ge ndu mu du eshikpo teke mu bu nwata; kele mu shiepho lẹ mbu buru l'ali mu waa lẹ Jierúsalemu. ⁵ Epehe makwarupho; m'ephe -jenu ekwe gbaa ekebe iya; lẹ mu shiepho lẹ mbu gbaru l'ogbo ono, kachaa atube nvọ l'ekemu Chileke anyi ono, bu iya bu ogbo ndu Farisii. ⁶ Nta-a be mu pfuru l'eka-a; a nodu ekpe mu ikpe; kele mu ele enya iphe ono, Chileke kweru nna anyi oche phe ukwe lẹ ya

e-me ono. ⁷ Oo iphe ono, o kweru ukwe iya ono be ọkpapfu iri l'ẹbo ndibe anyi phe elekpoo ẹnya iya gude ẹhu anmanma iya abaru Chileke ẹja eswe l'enyashi-a. Suga; Onyibe; nta-a be ndu Jiu suru le mu mesweru; kele mu ele ẹnya iphe lanu ono. ⁸ ?Bu gunu meru g'o gude o nodu atsụ unube ndu Jiu l'ẹhu ekweta le Chileke e-me ndu nwuhuru anwuhu g'ephe shi l'onwu teta gbalihu dzuru ndzu?

⁹ “Mbẹdua l'onwomu shikwapho dobesu l'ome o duru iphe, mu e-me gude mebyia iphemiphe, lakporu k'epha Jizosu onye Nazaretu me mu emewaa iya. ¹⁰ Noo iphe, mu meru le Jierusalemu bu ono. Mu jeru anata ndu-ishi uke Chileke ekwo, egoshi l'oo phe ziru mu ozi. Mu je akputa igwerigwe ndu-nsọ tushia phe mkporo. Teke e kperu phe mpfugbu; mu ekweeru phe une. ¹¹ Ugbo olemole be mu zichawaru g'e chia phe iphe l'iphe, bukpo ulo-ndzuko ndu Jiu; l'eka mu eme g'ephe su l'ephe te ekwetaheduru iphe ono, ephe kwetaru ono. Ke nkephe nodu eghutaberu mu egu shii k'ophu mu shi agbeshije jeshia ali ozo je phe avota.”

Polu ako ge ya gude gbanwee
waa k'ozì iya

¹² “O buru k'iphe ono meru g'o gude mu jeshia Damasukosu. Ndu-ishi uke Chileke kwe ge mu je; o buru phe be mu no l'eka jeshia. ¹³ Noo ya Onyibe; o buru l'echilabo eswe ono ge mu no l'uzo be mu humaru iphoro, ka enyanwu, no l'akpaminigwe egbu nwii. O nwupheo nwuphee mu le ndu anyi l'ephe swi mgburugburu. ¹⁴ G'anyi ha dakota kpurumu l'ali. Mu numa olu-opfu, e gude opfu Aramu epfu su: 'Solu! Solu!' ?Bu gunu meru iphe, ikpa mu ẹhu? I -nodu eme g'i mekata mu be o bukwa onwongu be iimekata.

Ọ gbẹkwa du g'eswi, emeka onwiya iphe-ẹhuka; kele ọogba ọkpa ẹ mpyiypy oshi, onye nwe iya nu gude achi iya.' ¹⁵ Mu jia ya su: '?Bu onye be i bu Nnajiuphu?' Ọ su mu: 'Oo mu bu Jizosu; onye iikpa ẹhu.' ¹⁶ 'Gbalihu pfuru apfuru. Iphe, mu gude byapfuta ngu bu ge mu gua ngu ẹ ndu ejeru mu ozi. G'i je epfukashiaru ndu ọzo iphe-a, i humaru ntanu-a ke nkemu-a; waa iphe, mu e-goshi ngu l'iphu.' ¹⁷ Mu a-dzota ngu l'eka ndu Izurelu waa l'eka ndu abudu ndu Jiu, bu iya bu ndu mu ezi ngu g'i je ali phe obu. ¹⁸ 'Ii-je emee g'ephe saa enya k'ophu ephe e-shi l'ochii futa bata l'iphoro; waa k'ophu ephe e-shi l'eka Nsetanu futa lwapfuta Chileke. Oo ya bu; mu aguaru phe nvu l'iphe-ẹji phe guru phe ye ẹ ndu mu hotawaru g'ephe buru ndibe mu.'

¹⁹ "Oo ya bu; Onyibe; mu ta asukwaru waawaa ẹ mu tee medu iphe ono, mu numaru l'ophulanya, shi l'imigwe ono. ²⁰ Mu vuru uto jee Damasukosu; teme mu bya ejeshia Jierusalumu. Mu bya ejegbabe ali Jiudiya mgburugburu shia jeshia ali ndu abudu ndu Jiu. Ishi iphe, mu jedoru ekameka ono buru ge mu karu phe g'izimanu iphe-ẹji phe lwa phe azu g'ephe ghaa umere lwapfuta Chileke; ephe emeje iphe, e-goshi l'izimanu lwaru phe azu eviya. ²¹ Noo iphe, kparu iphe, ndu Jiu guderu mu l'eka mu no l'eze-ulo Chileke eme g'ephe gbua mu. ²² Ole Chileke eyekpọekwaru mu pho eka byasu ntanu owa. Noo g'o gude mu pfuru l'eka-a agba ekebe g'onnyemone numa; nwata me ọgeranya. Mu nodu epfu iphe, abudu iphe ọzo gbahaa iphe ono, Mosisu yee ndu mpfuchiru Chileke pfuru su l'oo-me ono. ²³ Ephe suru ẹ Kereshi ono, jefutaje iphe-ẹhuka. E -mechaa l'o buru iya a-buru onye Chileke e-vuru uto mee g'o shi l'onwu teta gbalihu dzuru ndzu; g'o pfukaaru ndu Jiu me ndu abudu ndu Jiu l'oo ya bu iphoro, Chileke e-shi dzoo phe."

Ọnu, Agịripa yeru Pọlu

²⁴ Pọlu donyaẹpho iphe ono; Fẹsutosu raswerehu: “Pọlu! Oo buakwaa ọbvụ byaru ngu! Oke ẹkwo, ị nwụru gbaghaakwaru ngu iphu!”

²⁵ Pọlu sụ Fẹsutosu: “Ọbvụ te emekwa mu Onyibe. Iphe, mu epfu dokwaru ẹnya; tẹme ọ buru ọkpobe-opfu.” ²⁶ ?Tọbudu Agịripa baa? Ọ makọtaru iphe-a, mu epfu-a rengurengu; tẹme mu nọdu epfue ya pho hoo-haa; kẹle o doru mu ẹnya l'ọ tọ dudu iphe ono ọphu ọ nụmahaadaru; eshinu ọ dudu ọphu e meru l'edomi. ²⁷ Sụ-a; Onyibe, bu Agịripa; ?I kwetarụ iphe, ndu mpfuchiru Chileke pfuru tọ? Mu maru-a l'i kwetarụ-a!

²⁸ Agịripa sụ iya: “?I dobesu l'ii-pfubutakebewaa mu ẹgwegwa ẹgube ono gẹ mu buru onye kẹ Kéreshi?”

²⁹ Pọlu sụ iya: “?Ọ bu ẹgwegwa-o; ?Ọo-nọ ọdu-o; iphe, mu epfu anụ Chileke bu gẹ gu lẹ ndu-a, nọkota l'ẹka-a buru iphe, mu bu; mbụ gẹ ndu-a, anụ iphe-a, mu epfu ntanụ-a bukwarupho iphe, mu bu; a -gufukwaru unu kẹ mkpọro-a.”

³⁰ O pfuchaẹpho nno; eze, bu Agịripa waa Ọkalibe nnajioha Jiudiya, bu Fẹsutosu waa eze-nwanyị, bu Bani-isu waa ndu ọzo, ẹphe l'iya nọ l'ẹka ono tuko wulihu wufu. ³¹ Ẹphe lufuepho; ẹphe tuko pfuaharu nwibe pẹ sụ: “Nwoke-a te emetakwaru iphe opfu k'ije mkpọro; ọphu ọ buru k'apfugbu.” ³² Agịripa sụ Fẹsutosu: “?I maru-a l'ọ tọ bu lẹ nwoke-a sụru g'ikpe iya lufu l'iphu Ọkalibe nnajioha lẹ Romu; e gege apakwaru iya-a haa.”

27

Pọlu nọ l'ugbo-mini eje Romu

¹ O be teke a chiru iya; ọ wukoo l'anyi a-nọdu l'ugbo jeshia Itali; e woru Pọlu yẹe ndu mkpọro ọzo ye Jiuliyọsu,

bù onye-ishi ndu ojogu ndu Romu l'èka. Onye ono bù onye-ishi “Ogbo ndu ojogu Ogosutosu.” ² Anyi tũko wũba l'ugbo-pherephere-apa, shi Adaramitiyomu abya; eje l'odu ugbo, nɔgbaa l'agũga agũga alì Eshiya. O dukwarupho nwoke Masedoniya, a nwuru lẹ Tesalonayika, epha iya bù Arisutakosu, anyi l'iya tũkoru nodu l'ugbo ono jeshia. ³ O be lẹ nchitabohu iya; anyi rwua Sayidonu. E rwua eka ono; Jiuliyosu gude eme odoo kwe gẹ Pọlu je ekelecha a ònyà iya phẹ g'ephe anũchaa ya nwiphe, bù mkpa iya. ⁴ Anyi shikwa l'èka ono tũgbua ozo; kpọru ugbo kwaseru uto enyanwu awawa; shita agũga Sayipurosu; kele pherephere ezi anyi iziphu. ⁵ Pherephere ngata ugbo ono anyi ghabua mini ono l'agũga Silisiya waa Pamfiliya bata l'agũga Mayira, bù mkpũkpu, nọ l'alì Lisiya. ⁶ E rwua l'èka ono; onye-ishi ndu ojogu ono hũma ugbo-pherephere-apa, shi Alẹguzandiriya. Ugbo ono eje Itali. O chiru anyi ye iya.

⁷ Anyi tọkpoepho nwẹhu ngaa ugbo ono ujiku ole-mole; mbũ o tsushikpoo l'ẹhu ike tẹme anyi ngarwua Knayidosu ntse. Ophu pherephere ekwekpọedu g'anyi shia ono. Anyi rọ-jia shia agũga mini uto Kiritu. Pherephere ono ngaru anyi shikube Salumonu. ⁸ Eshi agũga Salumonu no tsushikpoo anyi l'ẹhu ike. Anyi bya ekukebekpoo ẹhu tẹme anyi rwua eka lanu, eekuje “Odu-ugbo-oma”; eka ono be mkpũkpu Lasiya duwaa ntse.

⁹ Anyi gude nno nọo odu l'èka ono k'ophu anyi nọ-rwuru teke ije ugbo atsuje l'ẹhu bya anoghatawaa teke ndu Izurẹlu emeje omelalì aswì ẹgu. Pọlu nmaaru ndu ugbo ono mẹ ndu ojogu phọ okwa sũ: ¹⁰ “Ndu mu; iphe, mu hũmaru bù l'ije ugbo anyi-a e-mechakwaa du ẹhuka shii. O tọ bukwa l'ivu, nọ l'ugbo-a mẹ ugbo l'onwiya a-la l'iswi; obenu l'ishi anyi be aa-lọkwapho

alọlo.” ¹¹ O bọru iphe, onye-ishi ụgbo waa onye nwe ụgbo pfuru bẹ onye-ishi ndu ojọgu ono ngabẹru nchị. Ophu o kwataduru yee onu lẹ kẹ Pọlu. ¹² Eshinu odu-ụgbo-mini ono ta dudu k'anodu l'udzumini ono; bẹ onu ka awu nanu su g'anyi tugbua l'eka ono g'a maru ? anyi a-du ike ngarwua Fonikusu. Fonikusu bu odu-ụgbo-mini, no lẹ Kiritu. Eka eeshije abahu l'odu-ụgbo-mini ono du ebo. E -chebe iphu l'uzo enyanwu ariba bẹ nanu gharu iphu g'e jewaa ala l'uzo ekutara; ophuu gha iphu g'e jewaa ala l'uzo ekicha. O bọru l'eka ono bẹ anyi a-nodukota l'udzumini ono.

Oke pherephere byapfutaru

Pọlu phe l'echi enyimu

¹³ Pherephere shi l'uzo ndohali wata ezi nwa reswereswe; ephe dobesu l'ephe a-du ike mekota g'ephe tuberu. Ephe shi lẹ mini lo-lita mgborigwe, a goru g'ikokoro, eegudeje lo-de ugbo lẹ mini wata anga ugbo ono lẹ mgboru mgboru Kiritu. ¹⁴ A nepho nwanshi; oke pherephere shi l'uzo isheli mini ono ziru byatashia. ¹⁵ O zikotaepho ugbo ono tugbua; ebe o kweedu kwaseru ibiya ono, pherephere shi abya ono. Ebe anyi amaedu g'anyi e-me iya; anyi paru iya haa ge pherephere pata anyi tugbua. ¹⁶ Anyi ghatashia mgboru ali, eekuje Kulawuda, no l'echi mini; ophu pherephere ezishiedu anyi ike g'o shi ezi. Anyi kukebekpo ehu; teme anyi kpuru nwugbo ke nshi, eelibeje l'eze ugbo ye l'eze ugbo ono. ¹⁷ A kpubatachaa nwugbo ono, eegudeje agufuta nemadzu ono ye l'ugbo pherephere apa ono; ephe bya egude eri kee ugbo mgburugburu kee ya kpukpurukpu g'o shihu ike. Ndu guahaa phe ke: ?a maru ugbo te ejedu nu emia l'eveve, du l'aguga mini lẹ Libiya. Ephe lo-zetachaa ekwa ono, emeje

gẹ phẹrephere nga ụgbo ono; phẹrephere tọ nwẹhu gude ụgbo ono jeahaa. ¹⁸ Oke phẹrephere ono nọdu ezikwaphọ ẹhuka ẹhuka akwanga ẹphe k'ọphu ẹphe wataru achishi ivu, du l'ụgbo tuphashiahaa lẹ mini lẹ nchitabọhu mbọku ono. ¹⁹ O be lẹ mbọku k'ẹto; ẹphe gude ẹka phẹ l'onwophẹ mishihaa iphe, e gude mee ụgbo ono tuphashiahaa lẹ mini. ²⁰ A nọo ujiku olemole ọphu anyi ahụmaduru ẹnyanwu ẹnya; ọphu ọ bụro kẹ kpokpode tẹme oke phẹrephere ono nọdu ezishikwadu ikike ikike; o mee k'ọphu anyi ta ariedu kẹ ndzu.

²¹ Unwoke ono nọkpoo ọdu; ọphu ọ dudu onye ọphu riru nri. Ọo ya bụ; Pọlu gbeshi bya ejepfu phẹ je asu phẹ: “Ndu mu; ọme unu kweru nkemu haa afuta lẹ Kiritu mẹ anyi te etuphashikwa iphemiphe-a, e tupharu-a waa iphe-a, mebyishihuru nu-a. ²² Nta-a bẹ mu arwo unu su g'obu shihu unu ike. Ọ tọ dukwa g'ọ ka mma l'ọo onye lanu, etupha ndzu iya. Ọo 'ẹpho ụgbo-a ala l'iswi. ²³ L'enyashi-a, laru nu-a bẹ ojozi-imigwe, shi l'ẹka Chileke ono, mu bu nkiya; tẹme ọ buru iya bẹ mu ejeru ozi ono byapfutaru mu; ²⁴ bya asu mu: ‘Gẹ ndzu ba agushi ngu Pọlu l'i jefutaje je apfuru l'iphe eze nnajioha Romu. Ọzo bu lẹ Chileke e-gudekwaphọ iswi ẹhu ngu dzoo iphe, bu ndu gu l'ẹphe nọ l'ụgbo-a.’ ²⁵ Ọo ya bụ; ndu mu; g'obu shihu unu ike; kẹle o doru mu ẹnya lẹ Chileke e-mekota iphemiphe g'e pfuru mu iya. ²⁶ Ọle ọ duru nwalị, ẹnyimu sọ-pheru mgburugburu, ụgbo-a aparu anyi je asube.”

²⁷ O be l'enyashi k'ujiku iri l'eno; phẹrephere ono nọdu apakwadu-a anyi eje lẹ mini Adiriyatu. O ruwe l'echi abali; ndu ụgbo su l'ọ dukwa g'alị aduwaa anyi ntse. ²⁸ A bya eworu nwiphe, anyi ẹrwa libe l'eri bya echie ya l'ime mini ono. A tui ya; ogbu mini ono buru iphe, ha gẹ ọnyeka ukporo. A nonyakwa; a bya atua ya ọzo; ọ

bùru ònyeka iri l'ise. ²⁹ Ndzu gùahaa phẹ l'ùgbo anyi e-je ekwoo onwiya l'oke mkpuma rikashìhu. Èphe mífú ègube mgbòrígwè-ònu-ìkokoro phò èno, dù l'azu ùgbo ono gude eri tù-zetachaa ya; ò bahù l'òhu mini gudeshia ùgbo ono. Èphe nòdu arwò gẹ nchi e-me bòhu. ³⁰ Ndu ùgbo ono meahaa g'èphe gbado ùgbo-phèrèphèrè-apa ono. Èphe bya apazeta ùgbo kẹ nshìi phò parù dẹẹ lẹ mini. Èphe mee nno g'e dobesu l'èphe eje agbẹ l'iphu eze ùgbo ono ye mgbòrígwè-ònu-ìkokoro lẹ mini. ³¹ Pòlu sù onye-ishi ndu ojògu ono waa ndu ojògu ono lẹ ndu ùgbo-a -pfufuwaa bẹ unu ta alwakwa. ³² Oo ya bù; ndu ojògu ono bya ebufu eri nwùgbo nshìi ono; mini pata iya.

³³ Nchi bòhushia; Pòlu rwòahaa phẹ g'èphe kabèro ria nri. O sù phẹ: “Nta bẹ unu nòwaru abalì iri l'èno; òphu ò dùdu iphe, unu riru. ³⁴ Jiko unu ria nri g'ike adù unu; kẹle ò tọ dùkwa g'ò ka mma l'òo ègbushi, dù unu l'ishi, etuphahù nù.” ³⁵ O pfuchaa nno bya ewota buredi bya ekele Chileke l'iphu phẹ g'èphe ha bya awata atata. ³⁶ Obu shihu phẹ ike. G'èphe ha rikòtakwapho nri. ³⁷ Iphe, anyi dù l'ùgbo ono bù ùmadzu ùkporo ùkporo mgbo iri l'èto l'ùmadzu iri l'ishii. ³⁸ Onyemonye rijichaa èpho; a pashia ereshi, e vu l'ùgbo ono tùshia lẹ mini g'ùgbo a-dù nphe.

Ùgbo, phèrèphèrè apa tsukpòshihuru

³⁹ Nchi bòhuepho; èbe ndu ùgbo ono amaèdu mg-badagba, èphe nò. Oo 'èpho l'èphe hùmaru l'alì zàwaru phẹ ntse. Èphe hùma èka mini gwòru agwògwò; hùma l'èka ono bẹ alì dù baswaa l'agùga mini ono. Èphe sù g'èphe maru ?èphe e-me g'ùgbo ono je eliru l'èvevee l'agùga mini ono. ⁴⁰ Èphe gbubushia eri, gude mgbòrígwè-ònu-ìkokoro ono hakòta iya lẹ mini bya atòshia ùdo, e gude kegbabèchaa eku-ùgbo, eegudeje agò-zì ùgbo ono teke ono kwaphò. Èphe bya apalia

ẹkwa, nọ l'eli oshi, shi dọ l'iphu ụgbo ẹ pherephere awatakwanụ enwu ụgbo ono. Ẹphe nọdu agọ-zì iya; jasụ ọ lashia l'ẹka ono, mini gwọru agwọgwọ ono. ⁴¹ Ụgbo ono je agbaba l'ikpo evevee, dọ l'ime mini ono; ishi ụgbo phe liru l'evevee ono k'ọphu ụgbo ono kwarụ l'ẹka ono. Oke akpara-mini bya etsukashia azụ ụgbo ono iphiriba iphiriba.

⁴² Ndu ojọgu ono rihaa k'egbushi ndu mkpọro ono g'ọ tọ dọ onye ọphu e-bvufu gbala. ⁴³ Obenu l'onye-ishi ndu ojọgu ono eme g'ọ dzọo Pọlu. Ọ sụ g'ọ tọ dukwa onye ẹphe e-gbu. Ọ sụ iphe, bukpo ndu maru ebvu mini g'ẹphe pfubachaa ẹ mini vuru ụzo bvufu elimgboko. ⁴⁴ Ẹ ndu ọphuu gudegbaa ẹka l'ogodo ụgbo; ọzoo ibiribe oshi ụgbo ono gude iya bvufu. Ọ bụru g'anyi gude bvufukọta elimgboko bụ ono. Ọphu ọ dudu onye iphe meru.

28

Iphe, eme ẹ Mọluta

¹ Anyi bvufukọtaephe elimgboko; a sụ anyi l'ẹka ono, mini gbapheru mgburugburu ono bu iphe, ọza bụ Mọluta. ² Ndu ẹka ono phuru anyi obu-imemini shii. Ẹphe kpọberu anyi ọku sụ g'anyi nyaa; kẹle teke ono bụ udzumini; oyi nọdu atsụ. ³ Pọlu rwuta ẹyonku je achiru yee l'ọku ono. Agwọ shi iya wufuta g'irè ọku ono byaru iya l'ẹhu. Ọ bya ataa Pọlu l'ẹka kepfuru. ⁴ Ndu ẹka ono huma g'ẹjo agwọ ono taru Pọlu l'ẹka kepfuru; ẹphe pfuaaa sụ: “Nwoke-a nọkpokwaa l'ọchì. O bvufutaakwaru-a ẹ mini bu eviya; obenu l'alì ta ahaduru iya.” ⁵ Obenu ẹ Pọlu phevuru agwọ ono chie l'ọku; ọphu o mekaduru iya iphe mẹ ilile. ⁶ Ẹphe nọdu ele ẹnya teke ẹka e-ko Pọlu gbapfuru; ọzoo teke ọ-da gba nwuhu; ọphu ọ dudu. A kpọephe ọpfu nwanshii;

ẹ̀phe hùma l'ọ̀ tọ̀ dudu iphe, meru iya nù; ẹ̀phe ghakọ̀be sù lẹ̀ Pọ̀lu bụ̀ oke agwa.

⁷ Nwoke, bụ̀ onye-ishi mkpụ̀kpụ̀ ono bẹ̀ alì-ìhe iya jeru bya asùbe lẹ̀ mgboru ẹ̀ka ono. Ẹ̀pha iya bụ̀ Pabuliyọ̀su. O seeru anyi ẹ̀byaa; bya achita anyi jeshia ibe iya; je akwaaru anyi ẹ̀byaa ujiku ẹ̀to. ⁸ Anyi jeshia; ododo-ẹ̀nya gudeshiwaa nna iya; tẹ̀me ẹ̀pho-anùnù nọ̀du emekwa iya phọ̀. Pọ̀lu bya abahụ̀ l'ime ụ̀lo iya bya epfuru nù Chileke bya ebyibe iya ẹ̀ka; mee ya o wekọ̀rohu. ⁹ Noo ya; iphe ono mechaẹ̀pho; iphe, bụ̀ ndu iphe emegbaa l'alì ono wụ̀ru bya; e mekọ̀ta phẹ̀ ẹ̀phe wekọ̀rohuchaa. ¹⁰ Ẹ̀phe nyako anyi iphe shingushingu; shi ẹ̀gube ono kwabẹ̀ anyi ùb̀v̀. O rwua g'anyi byaru atụ̀gbu; ẹ̀phe gwekọ̀kpoe pho iphe, bụ̀ mkpa anyi yejiaru anyi ụ̀gbo.

Eshi lẹ̀ Mọ̀luta eje Romu

¹¹ Anyi nọ̀o ọ̀nwa ẹ̀to l'ẹ̀ka ono, bya etsoru ụ̀gbo, shi Alẹ̀guzandiriya tų̀gbua lashia. Ụ̀gbo ono bẹ̀ eekuje “Unwune, a nwuru ẹ̀bo.” Ọ̀ nọ̀kotawaru udzumini ono l'ọ̀du-ụ̀gbo l'alì ono. ¹² Anyi rwua mkpụ̀kpụ̀ Sayirakusu bya anọ̀o l'ẹ̀ka ono abalì ẹ̀to. ¹³ Anyi shi l'ẹ̀ka ono kpọ̀kpoe pho mgburugburu mgburugburu jasuru anyi rwua Regumu. O be lẹ̀ nchitabọ̀hu iya; phẹ̀rephere shi l'uzo ndọ̀hali shi anyi l'azụ̀ wata ezizi. O rwua nwarechi iya; anyi rwua Putiyoli. ¹⁴ Ọ̀ duru ndu kẹ̀ Kéreshi, anyi hùmaru l'ẹ̀ka ono. Ẹ̀phe rwọ̀o anyi g'anyi l'ẹ̀phe nọ̀o abalì ẹ̀saa; anyi nọ̀o nno. E mecha; anyi tų̀gbua jeshia Romu. ¹⁵ Ndu kẹ̀ Kéreshi, nọ̀ lẹ̀ Romu nùmahawaru l'anyi abya; ẹ̀phe bya anyi ndzuta byarwutachaa aswa Apyiyosu waa ọ̀ma mkpụ̀kpụ̀, “Ụ̀lo nri ẹ̀to.” Pọ̀lu hùma phẹ̀ bya ekele Chileke; obu ka iya eshihu ike.

Pọ̀lu epfu opfu Chileke lẹ̀ Romu

¹⁶ Anyi jerwua Romu; a haa Pòlu; o buru l'onwiya. E ye onye ojògu; Ọ nòdu eche iya nche.

¹⁷ A nọephe abalì ẹto; Pòlu bya ekua ndu-ishi ndu Jiu l'ẹka ono ndzukò. Ẹphe dzuẹpho; ọ sù phẹ: “Unwunna mu; a tũru mu mkpọro ẹ Jierúsalemu kpũru mu nũ ndu Romu l'ẹbe adũ iphe, mu meru ndibe anyi; ọphu ọ dũdu iphe, mu mebyiru l'omelalì, shi ẹ ndiche anyi phẹ.

¹⁸ Ndu Romu ono jìchaa mu ajì bya emeahaa g'ẹphe haa mu; kẹle ẹphe hũmaru l'ọ tọ dũdu iphe, mu meru, gbaru kẹ g'a pfũ-gbua mu. ¹⁹ Ndu Jiu jìka. A kwarũ mu ye; mu sù g'i kpe mu fũta l'iphu eze nnajìoha l'ẹbe adũ iphe, mu a-sù l'ọwa-a iphe, ndibe anyi meru mu. ²⁰ Noo iphe, mu gude kua unu; kẹle ọ dũ mu gẹ mu l'unu hũma pfugba. Iphe, unu gude hũma mu ẹ mkpọro-a, a tũru mu l'ẹka-a bũkwa ẹ mu ele ẹnya onye ono, anyìbe ndu Jiu ele ẹnya iya ono.”

²¹ Ẹphe sù iya: “Ọ tọ dũkwa ẹkwo, e shi ẹ Jiudiya detaru anyi, epfu nkengu. Ọphu ọ dũkwa unwunna anyi, byaru edo nkengu k'ẹji; ọzoo sù l'ọ dũru iphe ọzo, i meru. ²² Ọ dũkwa anyi g'anyi nũma olu ngu; kẹle anyi maru l'ẹkameka bẹ eepfuẹpho l'ọgbo-a, ì gbaa ta adũdu ree.”

²³ Ẹphe tũaru Pòlu ọnu mbọku, ẹphe e-dzu. O be mbọku ono; ẹphe kwatakpọo dũ igwerigwe bya l'ẹka Pòlu nọ. Pòlu shi l'ùtsu kọoru phẹ iphe, ọ hũmaru, bũ iya bũ gẹ Chileke shiwaa egoshi l'ọo yẹbe Chileke bũ eze; ọ kọo ya g'o doo phẹ ẹnya ree kọ-jia ya nchi. O gude iphe, e deru l'ẹkwo ekemu Mósìsu waa l'ẹkwo ndu mpfuchiru Chileke mee gẹ ya pfuta phẹ yeru Jizọsu. ²⁴ Ọ dũru ndu ọphu gude iphe, oopfu kweta kẹ Jizọsu; ọ dũru ndu ọphu ekwedu nũ. ²⁵ Ẹphe gude k'iphe ono pfugbaaru ẹkpa l'iche iche. Ẹphe bya atũgbu; Pòlu sù phẹ: “A-a! Iphe-a, Unme-dũ-Nsọ shi l'ọnu Azáya; onye mpfuchiru

Chileke pfiaru ndiche unu phẹ-a bụ ọkpobe-opfu. ²⁶ Ọ sụru:

“Je akaru ndu-a l'ẹphe
a-nga nchị nta ngaa imo;
ọ tọ dudu iphe,
edo phẹ ẹnya.

Ẹphe e-lee ẹnya nta lee imo;
ọ tọ dudu iphe, ẹphe ahụma.

²⁷ Kẹle ẹphe kpọ-chiru obu.
Ẹphe swọ-chiru nchị tanyibe
ẹnya.

Ọ -buru 'abụ m'ẹphe egude
ẹnya hụma;
gude nchị phẹ nụma;
obu phẹ emee g'o doo phẹ ẹnya;
m'ẹphe aghakọbe lwapfuta mu
gẹ mu dzọo phẹ.*

²⁸ “Pọlu sụ phẹ: Iphe, unu a-maru bụ l'ozì-oma ndzọta ono, Chileke kweru ukwe iya ono bẹ ọ ziwaru g'e je ezia ndu abudu ndu Jiu. E zia phẹ iya; ẹphe natawa iya.” Noo olu Pọlu. ²⁹ Ọ pfuchaa nno; ẹphe l'ẹphe tũkashiahaa ẹgo atũshikpoo ya ike; ẹphe wuru tũgbua.

³⁰ Pọlu jita ọlo buru pfiuhaha ụgwọ. O bua ya mgbara-pha labọ. Ọ nọdu anabatajẹ onyemonye, byaru iya ekele.

³¹ Ọ nọdu anọduje epfu gẹ Chileke gude egoshi l'ọo ya bụ eze bya anọduje ezi iphemiphe, kẹ Nnajiuphu, bụ Jizọsu Kéreshi. Ọ nọdu asajẹ iphe ono g'ọ dū iya. Ọphu ọ tsudu ebvu; tẹme ọphu ọ dudu onye akpọshije iya ya nū.

* 28:27 28:27 Gụnaa Azá 6:9,10.

Bayıburu Izii
Izii: Bayıburu Izii Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Izii)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Dec 2021 from source files dated 30 Dec 2021

c6885c7c-c550-5b8b-a4fe-4bd714af4f6d